

Burmistrz Gminy Trzcieżsko-Zdrój

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TRZCIEŃSKO-ZDRÓJ

ZMIANA

*w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XII/164/2012
Rady Miejskiej w Trzcieżsku-Zdroju z dnia 05 marca 2012 r.
w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Trzcieżsko-Zdrój*

TEKST JEDNOLITY

**ZAŁĄCZNIK NR 1
do uchwały Nr/...../2015
Rady Miejskiej w Trzcieżsku-Zdroju
z dnia 2015 r.**

A. WSTĘP	4
1. INFORMACJE FORMALNE	4
1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA.....	4
1.2. CEL STUDIUM	6
1.3. ZAKRES OPRACOWANIA	7
2. INFORMACJE MERYTORYCZNE	8
2.1. ZAŁOŻENIA PRAWNE I METODYCZNE.....	8
2.2. FORMA STUDIUM	8
B. UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ROZWOJU	10
1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU GMINY	10
1.1. POŁOŻENIE.....	10
1.2. POWIĄZANIA PRZESTRZENNO - GOSPODARCZE	10
2. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	12
2.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	12
2.1.1. ZACHOWANIE RÓWNOWAGI EKOLOGICZNEJ	12
2.1.2. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE	12
2.1.3. BOGACTWA NATURALNE I ZASADY ICH EKSPLOATACJI	13
2.1.4. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE	15
2.1.5. WODY POWIERZCHNIOWE.....	17
2.1.6. EKOSYSTEMY UŻYTKÓW ROLNYCH.....	19
2.1.7. SZATA ROŚLINNA.....	20
2.1.8. REJONY OCHRONY FAUNY	21
2.1.9. KORYTARZE EKOLOGICZNE.....	23
2.1.10. POZOSTAŁE ZASOBY PRZYRODNICZE I ICH OCHRONA PRAWNA.....	23
2.2. ŚRODOWISKO KULTUROWE	30
2.2.1. STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ	31
2.2.2. STREFY OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ	35
2.3. KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU.....	37
2.3.1. PRZESTRZEŃ.....	38
2.3.2. KRAJOBRAZ ZABUDOWANY	40

3. STAN ZAGOSPODAROWANIA TERENU	41
3.1. UŻYTKOWANIE TERENU	41
3.2. SIEĆ OSADNICZA I OBSŁUGA LUDNOŚCI.....	43
3.2.1. SIEĆ OSADNICZA	43
3.2.2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	45
3.3. GŁÓWNE ELEMENTY ZAGOSPODAROWANIA TERENU	48
3.3.1. ROLNICTWO.....	48
3.3.2. LEŚNICTWO.....	5050
3.3.3. RYBACTWO.....	52
3.3.4. PRZEMYSŁ.....	53
3.3.5. REKREACJA.....	53
3.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	55
3.4.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	55
3.4.2. ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW	57
3.4.3. USUWANIE ODPADÓW	58
3.4.4. REGULACJA STOSUNKÓW WODNYCH.....	59
3.4.5. ELEKTROENERGETYKA.....	59
3.4.6. ZAOPATRZENIE W GAZ.....	62
3.4.7. CIEPŁOWNICTWO	64
3.4.8. TELEKOMUNIKACJA.....	64
3.5. KOMUNIKACJA.....	66
3.5.1. DROGI KOŁOWE.....	66
3.5.2. UKŁAD KOLEJOWY	67
3.5.3. KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA	68
3.5.4. ZAPLECZE TECHNICZNE MOTORYZACJI.....	68
4. ZASADY ROZWOJU I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	69
4.1. PRIORYTETY ROZWOJU	69
4.2. GŁÓWNE PROBLEMY	71
4.3. POLITYKA PRZESTRZENNA	72
4.3.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA GMINY.....	72
4.3.2. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	79
4.3.2. ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI GOSPODAROWANIA	79
4.3.3. PRAWO WŁASNOŚCI GRUNTÓW I ZASADY GOSPODARKI GRUNTAMI . 8080	
4.3.4. ZADANIA SŁUŻĄCE CELOM PONADLOKALNYM I PODNOSZENIU OBRONNOŚCI PAŃSTWA	81
4.3.5. USTALENIA SPECJALNE, W TYM DLA TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I NARAŻONYCH NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI.....	81
4.4. RODZAJ I ZAKRES DALSZYCH PRAC PLANISTYCZNYCH	82
4.4.1. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	82

4.4.2. OBSZARY, DLA KTÓRYCH ISTNIEJE OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH.....	84
4.4.3. OBSZARY REALIZACJI PROGRAMÓW WOJEÓWDZKICH I ZADAŃ RZADOWYCH	84
4.4.4. ZADANIA LOKALNE.....	84
4.4.5. ZADANIA PONADLOKALNE	84
4.4.6. ZAKRES OPRACOWAŃ UZUPEŁNIAJĄCYCH.....	85

**C. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA
USTALEŃ ZMIANY STUDIUM***86 BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.*

D. ZAŁĄCZNIKI..... 86

1. WYKAZ OBIEKTÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ PSOZ..... 89

1.1. OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW	89
1.2. Błąd! Nie zdefiniowano zakładki. OBIEKTY UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW.....	900

2. WYKAZY STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH..... 98

2.1. WYKAZ RELIKTÓW I STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH OBJĘTYCH OCHRONĄ, W RAMACH STREFY “W.II.”:	98
2.1. WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH OBJĘTYCH OCHRONĄ, W RAMACH STREFY “W. III.”: Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.	

A. WSTĘP

1. INFORMACJE FORMALNE

1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zostało wykonane na podstawie Umowy Nr 338/TW6/95, z dnia 3 lutego 1995 r. zawartej pomiędzy Zarządem Gminy Trzcianko-Zdrój, a Biurem Studiów i Projektów Rozwoju Przestrzennego Województwa w Szczecinie **oraz zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Nr 89 poz. 415), uchwalone Uchwałą Nr VI/52/99 Rady Miejskiej w Trzcianku-Zdroju z dnia 16 kwietnia 1999 r.**

ZAKRES ZMIANY STUDIUM **[I edycja zmiany Studium]**:

- Zgodnie z Uchwałą Nr XXXI/318/09 Rady Miejskiej w Trzcianku-Zdroju z dnia 27 kwietnia 2009 r. zmieniającą Uchwałą Nr XVIII/191/08 z dnia 28 marca 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzcianko-Zdrój opracowanie obejmuje obszary planowanej lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz tereny proponowane dla lokalizacji funkcji turystycznych w granicach obszarów oznaczonych na załącznikach graficznych do uchwały.
- **Uchwałą nr XI/142/11 Rady Miejskiej w Trzcianku-Zdroju z dnia 19 grudnia 2011 r. niniejsze Studium zostało zmienione, a** zmiany w rysunku studium zostały przedstawione na mapie Studium z graficznym oznaczeniem granic obszarów wprowadzonych zmian.

ZAKRES NINIEJSZEJ ZMIANY STUDIUM [II edycja zmiany Studium]:

- **Zgodnie z Uchwałą Nr XII/164/2012 Rady Miejskiej w Trzcianku-Zdroju z dnia 05 marca 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzcianko-Zdrój, opracowanie obejmuje obszary planowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w obrębach Strzeszów i Czarnołęka w granicach oznaczonych na załączniku graficznym do uchwały.**
- **Część strefy ochronnej związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu z uwagi na lokalizację elektrowni wiatrowych na terenie gminy Trzcianko-Zdrój, obejmuje tereny gminy Chojna [obręb Kamienny Jaz i Grzybno] - dla tej części strefy oddziaływania zakończono procedurę planistyczną zmiany Studium**

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojna [uchwała Nr XLIII/376/2014 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 28 sierpnia 2014 r.].

- *Integralną częścią II zmiany Studium jest ujednoczony rysunek Studium, na którym przedstawiono obszary objęte niniejszą zmianą.*
- *Tekst zmiany Studium jest przedstawiony w formie tekstu ujednoczonego Studium z wyszczególnieniem w ramce części zmienianych poprzez pogrubienie i zmianę czcionki na pochyłą Calibri.*
- *Uwarunkowania wynikające z planowanej inwestycji zostały opisane w poszczególnych rozdziałach, opisujących stan istniejący zagospodarowani i użytkowania terenu objętego zmianą Studium. Pozostały tekst Studium i rysunek Studium pozostał bez zmian.*

Dokumenty formalno - prawne:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzcianko-Zdrój, uchwalone Uchwałą Nr VI/52/99 Rady Miejskiej w Trzcianku-Zdroju z dnia 16 kwietnia 1999 r., [zmienione uchwałą nr XI/142/11 Rady Miejskiej w Trzcianku-Zdroju z dnia 19 grudnia 2011 r.](#)

* *Uchwała Nr XII/164/2012 Rady Miejskiej w Trzcianku-Zdroju z dnia 05 marca 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzcianko-Zdrój.*

- * Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ([t.j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 199](#)).
- * Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233) – w zakresie objętym zmianą studium
- * Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. ([t.j.: Dz. U. z 2013r. poz.1205](#))
- * Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska ([t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232](#))
- * Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko ([t.j.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235](#))
- * Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ([t.j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.](#))
- * Ustawa o lasach, z dnia 28 września 1991 r. ([t.j.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1153](#))
- * Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ([t.j.: Dz. U. z 2014 r. poz.1446](#))
- * Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ([t.j.: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późniejszymi zmianami](#))

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami ([t.j.: Dz. U. 2014 r. poz. 518](#))

- * Rozporządzenie [Nr 24/2006](#) Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 31, poz. 539)

- * *Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j.: Dz. U. z 2012 r. Nr 1059 z późniejszymi zmianami),*
- * *Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 196),*
- * *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25 poz. 133).*
- * *Decyzja wykonawcza Komisji z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia szóstego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2012) 8135 (2013/23/UE).*
- * *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77 poz. 510).*
- * *Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa) [Dz. U. L 206 z 22 lipca 1992 r. z późniejszymi zmianami.].*
- * *Dyrektywa Rady 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa [Dz.U.L.103 z 25.4.1979, str.1].*
- * *Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, zatwierdzony Uchwałą nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 czerwca 2002 r. i zmieniony uchwałą nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 19 października 2010 r.*

- * Inne akty prawne powiązane z planowaniem i gospodarką przestrzenną.

1.2. CEL STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wyprzedza sporządzanie planów miejscowych i ich praktyczne stosowanie.

Określa ono politykę przestrzenną gminy, nadaje generalny kierunek dalszym opracowaniom planistycznym i pozwala na uzyskanie szerokiej akceptacji dla decyzji najważniejszych dla całej wspólnoty samorządowej.

Celem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest:

- określenie istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z rozwojem gminy
- wyznaczenie obszarów objętych ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ustalenie dla nich zasad użytkowania,

- sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy
- koordynacja planów miejscowych.

Cele powyższe wynikają bezpośrednio z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a pośrednio z innych ustaw oraz regulacji prawnych dotyczących kompetencji samorządów.

W studium uwzględniono uwarunkowania wynikające między innymi z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych
- własności gruntów
- jakości życia mieszkańców
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

1.3. ZAKRES OPRACOWANIA

Opracowaniem objęto obszar gminy Trzcianko-Zdrój w granicach administracyjnych - 170 km² wraz z miastem Trzcianko-Zdrój, przy uwzględnieniu powiązań strukturalno - przestrzennych z gminami sąsiednimi.

Zakres zmiany studium [II edycja] obejmuje tereny położone w obrębie Strzeszów i Czarnołęka wskazane na mapie studium gminy Trzcianko-Zdrój.

2. INFORMACJE MERYTORYCZNE

2.1. ZAŁOŻENIA PRAWNE I METODYCZNE

Opracowanie Studium dla gminy wynika z unormowania prawnego, zawartego w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i będąc samodzielny aktem planistycznym, stanowi podstawę uchwalania przyszłych planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego.

Działania merytoryczne związane z opracowaniem Studium polegają na:

1/ Zebraniu i analizie dotychczasowych opracowań studialnych i projektowych:

- inwentaryzacji urbanistycznej gm. Trzcianko-Zdrój, wykonanej w skali 1:25 000, a dla terenów zabudowanych w skali 1:5 000 [III kw. 1995 r.] zaktualizowanej dla obszaru objętego zmianą studium [I edycja zmiany Studium].
- fizjografii, wykonanej w skali 1:10 000 [czerwiec 1995 r.]
- studium rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wykonanej w skali 1:10 000 [listopad 1995 r.]
- wytycznych archeologicznych [I kw. 1995 r.] studium przyrodniczego, wykonanego przez Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie [1997 r.]
- studium ruralistycznego [I kw. 1995 r.]

- **wykonaniu opracowań ekofizjograficznych dla części obszaru gminy Trzcianko-Zdrój:**
 - wokół miejscowości Góralice, Strzeszów, Drzesz, Antoniewice, Klasztorna, Rów i Rosnowo – 2009 r. [w ramach I edycji zmiany Studium],
 - w obrębie Strzeszów i Czarnołęka [w ramach II edycji zmiany Studium].
- Zakres obu opracowań ekofizjograficznych określony został w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 roku w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298).**

*wniosków i postulatów składanych przez instytucje i osoby prywatne.

2/ Określeniu warunków zewnętrznych gminy:

*wniosków, uwarunkowań i propozycji gmin sąsiednich

*wniosków z wstępnej koncepcji

*Planu zagospodarowania przestrzennego województwa

*wypisu z rejestru programów rządowych i wojewódzkich dla gminy.

W niniejszym opracowaniu zmiany Studium [II edycja zmiany Studium] wykorzystano następujące materiały:

- *Sprawozdanie z inwentaryzacji herpetofauny, siedlisk przyrodniczych oraz flory na terenie planowanego zespołu farm wiatrowych zlokalizowanego w okolicy miejscowości Strzeszów oraz Trzcińsko-Zdrój, gmina Trzcińsko-Zdrój, województwo zachodniopomorskie w okresie od 01 lipca 2012 do 30 czerwca 2013 r. – wykonane przez LANIUS Inwentaryzacje i Ekspertyzy Przyrodnicze Paweł Pluciński – sierpień 2013 r.*
- *Monitoring ornitologiczny i chiropterologiczny terenu planowanego pod budowę farmy wiatrowej zlokalizowanej w okolicy miejscowości Strzeszów na terenie gminy Trzcińsko Zdrój – wykonane przez LANIUS Inwentaryzacje i Ekspertyzy Przyrodnicze Paweł Pluciński w grudniu 2013 r.*
- *Prognoza oddziaływania na środowisko opracowana w lipcu 2014 r.*

2.2. FORMA STUDIUM

Formę Studium stanowią:

- tekst jednolity uwzględniający wprowadzone zmiany
- rysunek w skali 1:20 000

B. UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ROZWOJU

1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU GMINY

1.1. POŁOŻENIE

Gmina Trzcińsko-Zdrój położona jest w południowej części Województwa Zachodniopomorskiego i należy do grupy średnich jednostek administracyjnych w województwie.

Graniczy z gminami:

- Mieszkowice
- Chojna
- Banie
- Myślibórz
- Dębno

Zajmuje obszar 170 km².

Liczba ludności wynosi 5793 (stan na 31 grudnia 2008 r.) osoby.

Ośrodek gminny stanowi miasto Trzcińsko-Zdrój, które zamieszkuje 2518 ludności.

Miasto oddalone jest od Szczecina około 65 km.

Na obszarze gminy położonych jest, oprócz m. Trzcińsko-Zdrój, 20 miejscowości, z których tylko cztery miejscowości przekroczyły liczbę 300 mieszkańców.

Są to: Stołeczna (614), Góralice (548), Piaseczno (456) oraz Gogolice (347).

1.2. POWIĄZANIA PRZESTRZENNO - GOSPODARCZE

Gmina leży w zasięgu oddziaływania wykształconych trzech ośrodków subregionalnych: Gryfina, Chojny i Myśliborza [obsługa ludności, obsługa rolnictwa, przetwórstwo rolno-spożywcze, rzemiosło, obsługa komunikacyjna].

Gmina w województwie zachodniopomorskim znana jest z zachowanego zabytkowego Starego Miasta w Trzcińsku-Zdrój oraz słynie z upraw sadowniczych.

Podstawową funkcją gminy jest rolnictwo i w zakresie tej funkcji obszar gminy stanowi zaplecze surowcowe dla przetwórstwa rolno-spożywczego, zlokalizowanego poza jej terenem - przetwórstwo rolno-spożywcze o znaczeniu ponadlokalnym: Szczecin, Gryfino, Chojna, Banie, Dębno Lubuskie.

Zakłady przemysłu rolno-spożywczego położone na terenie opracowania mają jedynie znaczenie lokalne.

Analogiczna sytuacja występuje w odniesieniu do innych branż działalności gospodarczej gminy, z wyjątkiem zakładu eksploatacji żwirów, usytuowanego w Chełmie Górnym. Gmina posiada korzystne połączenia z gminami sąsiednimi poprzez drogi rangi wojewódzkiej.

Jedyną (nieczynną i przerwaną na wysokości budowanej drogi S3) linią kolejową w gminie jest jednotorowa linia niezelektryfikowana nr 411: Pyrzyce - Siekierki [12 km].

Powiązania zewnętrzne w zakresie inżynierii występują w dziedzinie elektroenergetyki i telekomunikacji. Gmina Trzcianko-Zdrój zasilana jest z krajowej sieci elektroenergetycznej liniami napowietrznymi średnich napięć: z GPZ Chojna do miasta Trzcianko-Zdrój, z GPZ Bielin przelotowo, do rozdzielni Banie. Krańce wschodnie gminy zasilane są linią SN z terenu gminy Myślibórz.

Gminę Trzcianko-Zdrój obsługuje centrala okręgowa w Chojnie oraz centrale miejscowe w Trzcianku-Zdroju [pojemność 400 NN] i w m Narost [pojemność 25 NN], gmina Chojna.

Za podstawowy potencjał gminy uznano:

- bardzo korzystne warunki do prowadzenia działalności rolniczej
- wysokie walory krajobrazowe gminy
- złoża surowców mineralnych.

W oparciu o wyżej wymienione walory, zaproponowano w strategii rozwoju gminy, przyjęcie za funkcje podstawowe:

- gospodarkę żywnościową
 - turystykę i rekreację
 - oraz funkcja uzupełniająca - eksploatacja surowców mineralnych.
-

2. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

2.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

2.1.1. ZACHOWANIE RÓWNOWAGI EKOLOGICZNEJ

W ochronie środowiska, prawo i priorytety społeczne uznają nadrzędność kryteriów ekologicznych nad innymi, w zagospodarowaniu obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych lub obszarów ekologicznego zagrożenia.

W odniesieniu do gminy Trzcińsko-Zdrój, powyższa zasada posiada swoje pełne uzasadnienie, gdyż obejmuje ekosystemy lądowe i wodne o zróżnicowanych walorach przyrodniczo - krajobrazowych i funkcjach ekologicznych.

Dla gminy Trzcińsko-Zdrój, oznacza stymulowanie następujących działań:

- uznania nadrzędności funkcji rolniczej oraz rozwój funkcji agroturystycznej dla obszaru gminy
- niedopuszczenie do degradacji wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony terenów przyrodniczych
- podniesienie poziomu czystości atmosfery.

Działania te spowodują zachowanie równowagi i ochronę środowiska, natomiast elementy zdegradowane - zostaną odtworzone.

W miarę poprawy walorów przyrodniczych nastąpić może rozwój funkcji uzdrowiskowej.

2.1.2. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

Gmina Trzcińsko-Zdrój leży w podprovincji Pojezierza Południowo-Bałtyckiego, w obrębie 2 makroregionów:

- Pojezierza Zachodniopomorskiego
- Pojezierza Południowopomorskiego.

Wyodrębnić tu można 2 jednostki fizjograficzne, t.j.:

- na północy - makroregion - Pojezierze Myśliborskie,
- na południu - makroregion - Równina Gorzowska.

W obrębie Pojezierza Myśliborskiego znajduje się północna i centralna część gminy Trzcińsko-Zdrój. Charakteryzuje się ona urozmaiconą rzeźbą, od falisto - równinnej po rzeźbę falisto - pagórkowatą. Dominują tu użytki rolne, z przewagą gleb wysokiej jakości oraz lasy [centralna część gminy].

W obrębie Równiny Gorzowskiej znajduje się południowa część gminy. W krajobrazie dominują bory sosnowe, będące częścią dużego zwartej kompleksu leśnego na obszarze zlewni Myśli.

Zachodnia część gminy znajduje się w granicach otuliny Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, obejmującej również gminy sąsiednie Chojnę i Mieszkowice.

W powiązaniach przyrodniczych gminy z obszarami sąsiednimi, najważniejszą rolę odgrywają układy hydrograficzne. Gmina Trzcianko-Zdrój położona jest w zlewni dolnej Odry, a przez jej obszar przebiega 5 zlewni elementarnych, t.j.:

- zlewnia Myśli
- zlewnia Kurzycy
- zlewnia Słubi
- zlewnia Rurzycy
- zlewnia Tywy.

Największy obszar gminy znajduje się w zlewni Rurzycy, która odwadnia w kierunku zachodnim jej centralną i północno - zachodnią część.

W układzie hydrograficznym, w którym wszystkie w/w rzeki mają źródła w jej granicach i nie przyjmują dopływów z poza terenów gminy, o jakości wód powierzchniowych decyduje wyłącznie gospodarka wodno-ściekowa. Od stanu czystości wód wypływających z gminy Trzcianko-Zdrój zależy jakość wód w dolnym ich biegu. Analogiczne zależności dotyczą jezior położonych przy granicach gminy [Jezioro Strzeszowskie, Dobropolskie, Czerniakowskie].

Ponadto, na obszarze opracowania rozpościerają się dwie duże strefy o wysokich zasobach wód podziemnych, które swoją kontynuację posiadają w gminie Banie i w Województwie Lubuskim.

Doliny rzek są ważnymi korytarzami ekologicznymi, zapewniającymi połączenia przyrodnicze pomiędzy obszarami faunistycznymi.

2.1.3. BOGACTWA NATURALNE I ZASADY ICH EKSPLOATACJI

Surowce mineralne

Surowce gminy stanowią:

- złoża kruszywa naturalnego
- złoża surowców balneologicznych
- złoża kredy jeziornej do celów rolniczych.

Udokumentowane złoża kruszywa naturalnego występują w okolicy wsi Chełm Górny [złożo Chełm Górny].

Złoże wymaga aktualizacji zasobów i weryfikacji koncesji eksploatacyjnych [obszar eksploatacji częściowo poza strefą objętą kartą rejestracyjną].

Złoże Chełm Górny I - jedno z największych złóż w woj. Zachodniopomorskim [zasoby w kategorii C1 i B].

Rejony perspektywiczne złóż kruszywa występują:

- strefa Białęgi - Chełm Dolny
- rejon Chełm Dolny
- rejon Babina
- rejon Dobropole
- rejon Osieczka

Rejony wymagają wykonania prac rozpoznawczych.

Wszelkie nowe inwestycje, związane z eksploatacją kruszyw winny posiadać dokumentację geologiczno-inżynierską, ocenę oddziaływania inwestycji na środowisko przyrodnicze ze szczególnym uwzględnieniem terenów sąsiednich [lasów, użytków rolnych, wód podziemnych, terenów siedliskowych, terenów chronionych prawem, analizy stanu technicznego dróg, którymi zostanie wywożone kruszywo], projekt zagospodarowania złoża.

Złóża kredy jeziornej znajdują się w Strzeszowie [- 1.4 mln Mg], natomiast prognozowane udokumentowanie notuje się w rejonie Drzesza, w rynnicy Rurzyca oraz w strefie torfowiska pomiędzy Trzcińskiem a Góralicami.

Eksploatacja kruszywa naturalnego w Chełmie Górnym i kredy jeziornej w Strzeszowie winna być prowadzona zgodnie z projektem zagospodarowania złoża, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyległych zespołów leśnych i koniecznością rekultywacji terenu.

Ponadto, na terenie gminy wytypowano trzy rejony prognostyczne dla udokumentowania surowców ilastych, do wykorzystania w ceramice budowlanej [wymagają opracowania analizy geologiczno – ekonomicznej]. Są to rejony: Góralice, Antoniewice - Smuga, Strzeszów.

Surowce balneologiczne

W zakresie złóż surowców balneologicznych [złóża torfów borowinowych i gytii], prognozy ich występowania wskazują na:

- wschodni brzeg jeziora Miejskiego
- rejon Trzcińsko - Góralice
- rejon Drzesz - Smuga
- rejon Gogolice - Babin.

W/w. zasoby jako potencjalne tereny złóż torfów borowinowych należy chronić przed degradacją oraz wymagają szczegółowego rozpoznania i kwalifikacji dla celów przyrodoleczniczych.

Proponuje się przywrócenie funkcji uzdrowiskowej miasta Trzcińsko-Zdrój, ale dopiero

po przeprowadzeniu dokładnych badań zasobów i przydatności dla przyrodolecznictwa złóż torfu borowinowego.

Zasady eksploatacji bogactw naturalnych:

- eksploatacja kruszyw dla lokalnych potrzeb powinna być ujęta w ramy formalno - prawne i poddana kontroli organów górniczych, gdyż prowadzenie jej w obecny, nieuporządkowany sposób prowadzi do dewastacji zasobów oraz środowiska przyrodniczego
- wprowadzenie pełnej rekultywacji wyrobisk
 - w odniesieniu do złóż borowiny w Trzcianku-Zdroju - urobek po wyeksploatowaniu w zakładzie balneologicznym powinien wrócić na miejsce wydobywania; stosowanie odpowiednich środków organizacyjnych i technicznych pozwoli na uniknięcie biologicznego zanieczyszczenia złoża, a po kilkudziesięciu latach nastąpi samoodtworzenie borowiny likwidacja dzikich składowisk odpadów obornika oraz wylewisk w wyrobiskach poeksploatacyjnych
 - w odniesieniu do złóż mineralnych - zakłada się, że kierunek rekultywacji dla terenów przyleśnych to kierunek leśny, natomiast dla terenów śródrolnych
 - to kierunek rolniczy pod warunkiem, że tereny te posiadają wartości przydatności rolnicze, w innym przypadku – kierunek leśny lub wodny
- eksploatacja borowin winna uwzględniać ochronę rzadkiej i chronionej roślinności typowej dla torfowisk
- eksploatacja surowców mineralnych w obrębie stref ochrony archeologicznej podlega zasadom obowiązującym w strefach [szczegółowe warunki ochrony archeologicznej podano w rozdziale 3.2.2.]
- Tereny dzikiej eksploatacji kruszywa [Góralice - Cieplikowo, na pld. od Dobropola i w pld. części miasta Trzcianko-Zdrój oraz teren Starej Strzelnicy] należy zrehabilitować. Wyrobisko na zach. od Drzesza wymaga wykonania dokumentacji geologicznej, dla określenia złoża kruszywa, z możliwością wykorzystania jego zasobów.

2.1.4. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE

Gmina należy do obszarów o średniej wartości zasobów ilościowych [moduł zasobów eksploatacyjnych ok. 100 m³/db/1 km²] i wysokiej wartości jakościowej wód podziemnych.

Budowa geologiczna determinuje warunki hydrogeologiczne występowania wód podziemnych. W większej części obszaru gminy przeważa pobór wód czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Jedynie w strefie Rosnówka oraz w pasie Trzcianko-Zdrój - Ostrzewka - Szarpatki - Klasztorne - Stołeczna - Piaseczno, użytkowy poziom wodonośny występuje w płytko ułożonych piaszczystych osadach trzeciorzędu – miocenu.

Wody podziemne poziomu czwartorzędowego - zalegają przeciętnie w przedziale głębokości 20 - 40 m p.p.t., z wyjątkiem ujęcia komunalnego w Trzcieszku-Zdroju, gdzie poziom wodonośny występuje na rzędnej 8 - 10 m p.p.t.. Struktura wodonośna na obszarze gminy należy do średnich zasobów ilościowych, charakteryzujących się wysoką jakością wód, natomiast struktura wodonośna, na której bazuje ujęcie komunalne dla miasta, należy do ujęć wysokowydajnych.

Wody podziemne położone w osadach trzeciorzędu – miocenu.

Poziom ten charakteryzuje się głębokością występowania 40 - 60 m p.p.t. Wydajność pojedynczych studni waha się od 14 - 49 m³/h wody dobrej jakości, o ponadnormatywnej zawartości żelaza. Poziom wodonośny na obszarach: północnym i środkowym gminy, jest dosyć dobrze izolowany od migracji zanieczyszczeń. Natomiast południowa część gminy a także tereny w dolinie Rurzyca i rynnę bańskiej, należą do strefy bezpośredniej alimentacji płytkiego poziomu wód podziemnych, narażonej na bezpośrednie zanieczyszczenia odpowierzchniowe.

Ograniczenia:

Obszary bezpośredniej alimentacji płytkiego poziomu wód podziemnych wymagają ochrony przed wszelką lokalizacją ognisk zanieczyszczeń, zrzutów, nawożeń i rolniczego wykorzystania ścieków.

Ograniczenia dla działalności inwestycyjnej stanowi brak zatwierdzonych stref ochrony zasobowej ujęć wód podziemnych.

Ograniczenia w użytkowaniu terenu obowiązują w granicach strefy ochronnej komunalnego ujęcia wody podziemnej dla miasta Trzcieszko-Zdrój, ustanowionej decyzją Wojewody Szczecińskiego dnia 12.06.1997 r. - wygasły z dniem 31.12.2012 r.

Zasady ochrony wód podziemnych:

- W celu zapewnienia odpowiedniej jakości ujmowanej wody oraz ze względu na ochronę zasobów wodnych wskazane jest ustanowienie stref ochronnych ujęć wody podziemnej. Likwidować obiekty stanowiące zagrożenia stanu sanitarnego.
W pierwszej kolejności należy to uczynić dla ujęć wody w miejscowościach: Stołeczna, Góralice, Rosnowo, Gogolice, Babin, Chełm Górny.
 - studnie głębinowe wyłączone z eksploatacji winny być zabezpieczone - studnie te mogą stanowić drogę migracji zanieczyszczeń do użytkowych warstw wodonośnych
 - strefa alimentacji wód podziemnych - strefa zasilania rozciąga się na cały obszar dolin wraz z obrzeżem i wymaga bezwzględnej ochrony zasobów.
Na obszarach tych, w pierwszej kolejności należy zlikwidować wszystkie ogniska zanieczyszczeń i uporządkować gospodarkę wodno – ściekową.
-

2.1.5. WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Trzcińsko-Zdrój położona jest w zlewni dolnej Odry. W granicach gminy znajdują się obszary źródłowe 5 rzek: Rurzyca, Tywa, Kurzyca i Słubia, będących prawobrzeżnymi dopływami Odry oraz Kosy, prawobrzeżnego dopływu Myśli oraz położonych jest 26 jezior o powierzchni powyżej 1 ha, liczących łącznie 430 ha.

Poza rzekami i naturalnymi zbiornikami wodnymi, wody powierzchniowe gminy wzbogaca sieć rowów melioracyjnych, rozbudowanych w dolinie Rurzyca i Tywy.

Główną oś hydrograficzną gminy stanowi południkowy układ rzeczno - jeziorny, utworzony przez Rurzycę i Tywę oraz jeziora przepływowe znajdujące się w ich dolinach: Klasztorne, Miejskie, Strzeszowskie, Słoneczne i Trzcińskie. Jeziora te i obie rzeki, w swych górnych biegach wykorzystują obniżenia rynnowe, które kontynuację swoją znajdują poza gminą w tzw. „paśmie jezior bańskich”. Pozostałe rzeki: Kurzyca, Słubia i Kosa przepływają przez gminę na niewielkich odcinkach.

Główną funkcją użytkową większości jezior gminy jest gospodarka rybacka. Są to jeziora sandaczowe, linowo - szczupakowe i karasiowe. Na terenie gminy Trzcińsko-Zdrój, w granicach obszaru objętego [I edycją zmiany studium](#), znajdują się trzy obwody rybackie ustanowione Rozporządzeniem Nr 7/2006 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 13 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia obwodów rybackich (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 121, poz. 2528):

- 1) Obwód rybacki Jeziora Trzcińskie (Miejskie, Trzygłowskie) na rzece Rurzyca - nr 2 (wymieniony w załączniku do ww. rozporządzenia pod pozycją I.9.2.),
- 2) Obwód rybacki rzeki Rurzyca - nr 3 (wymieniony w załączniku do ww. rozporządzenia pod pozycją I.9.3.),
- 3) Obwód rybacki Jeziora Strzeszowskie na rzece Tywa - nr 1 (wymieniony w załączniku do ww. rozporządzenia pod pozycją 1.12.1.).

Możliwości rozwoju innych funkcji, np. rekreacji, ograniczają się do już pełniącego tę funkcję jez. Strzeszowskiego.

Stan czystości wód powierzchniowych

Wody powierzchniowe w granicach gminy nie są objęte stałymi, kompleksowymi badaniami stanu czystości. Stan czystości wód sklasyfikowany jest następująco:

- Rurzyca - kl. III i poza klasyfikacją.

Główne źródło degradacji - ścieki komunalne miasta Trzcińsko-Zdrój, które do czasu wybudowania systemu kanalizacji odprowadzało ścieki komunalne do rzeki. Zanieczyszczenia odprowadzane są również systemem rowów melioracyjnych na użytkach zielonych w okolicy Klasztornej oraz z PUHiP “Sady Trzcińsko-Zdrój”.

- Kurzyca - wody kl. czystości III. Zanieczyszczenia pochodzą z użytków zielonych, przylegających do doliny Kurzycy [gm. Chojna].
- Tywa - wody klasy czystości II - na obszarze opracowania zanieczyszczenia stanowią jedynie spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, położonych powyżej wpływu jez. Miejskiego.
- Jez. Strzeszowskie - utrzymuje wody w klasie czystości II.
- Kosa i Słubia - nie są narażone na zanieczyszczenia wód - przepływają wśród kompleksów leśnych.

Do głównych zagrożeń jezior należą:

- spływ zanieczyszczeń z terenów użytkowanych rolniczo
- nielegalne odprowadzanie ścieków z obiektów inwentarskich i budynków mieszkalnych [jez. Klasztorne, Chełm, Miejskie, rz. Rurzyca]
- odkrywkowa eksploatacja kredy jeziornej, prowadzona na południe od jez. Trzczańskiego. Zagrożona jest częściowo również rz. Tywa;
- konflikt pomiędzy terenami zabudowy lotniskowej a środowiskiem wodnym jez. Strzeszowskiego [brak ogólnodostępnego pasa terenu do zbiornika wodnego - wymagany pas, szer. min. 40 m].

Poprawa czystości wód powierzchniowych uzależniona jest od:

- poprawy i uregulowania gospodarki wodno-ściekowej gminy
- uporządkowania gospodarki odpadami w mieście oraz likwidacji składowiska odpadów, położonego w dolinie rzeki Rurzyca
- racjonalnej eksploatacji złóż kredy jeziornej, ściśle z projektem zagospodarowania złoża

Zasady ochrony:

- uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej na obszarze całej gminy [objęcie systemem odprowadzania ścieków miejscowości: Chełm Dolny, Czyste, Dobropole, Gogolice, Góralice, Klasztorne, Rosnowo, Strzeszów, Tchórzno]
 - zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i gruntu
 - na odcinkach bezpośredniego kontaktu linii brzegowej jezior z terenami użytkowymi rolniczo niezbędne jest zachowanie i wzbogacenie barier biogeochemicznych [pasy użytków zielonych, zadrzewień, zakrzaczeń - ograniczające spływ zanieczyszczeń do zbiorników wodnych]. Zagrożone jeziora w miejscowościach: Klasztorne, Dobropole, Strzeszów.
 - podjęcie działań doprowadzających do podniesienia czystości wód powierzchniowych do min. II klasy
-

- ograniczenie skutków wadliwej chemizacji gleb [racjonalne nawożenie oraz wyeliminowanie nawozów wysokobalastowych i szybko rozkładających się]
- budowanie oczyszczalni gnojowicy w fermach oraz obligatoryjne przechodzenie na system ściółkowy
- pełna ochrona ujęć wodnych według wskazań specjalistycznych
- nie dopuszczać do zabudowy kubaturowej brzegów jezior i rzek - zachowanie pasa ochronnego 40 - 50 m od brzegów wód; zabudowa lokalizowana na terenach położonych powyżej 0.80 m nad istniejącym lustrem wody [możliwość retencji wody]
- w zagospodarowaniu terenów przybrzeżnych należy uwzględnić możliwość zmiany poziomu wody w wyniku prowadzonych działań w ramach Programu Małej Retencji Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015

- *w zakresie zagospodarowania przestrzennego w rejonie śródpolnych wód płynących obowiązują ograniczenia, przewidziane obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności ustawą Prawo wodne, Prawo ochrony środowiska i ustawa o ochronie przyrody. Ograniczenia w zagospodarowaniu terenu występują również na nieruchomościach przyległych do cieków.*
- *zabrania się zmiany stanu wody na gruncie ze szkodą dla gruntów sąsiednich oraz niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych.*

2.1.6. EKOSYSTEMY UŻYTKÓW ROLNYCH

Gmina Trzcianko-Zdrój jest gminą rolniczą, użytki rolne zajmują 10 tys. ha, tj. 58.8 % powierzchni gminy. W strukturze użytków rolnych dominują grunty orne [87.0 % użytków rolnych]. Użytki zielone zajmują 1.3 tys. ha, tj. 13.0 % użytków rolnych.

Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ujmujący w sposób kompleksowy ocenę podstawowych czynników środowiska przyrodniczego [gleba, agroklimat, rzeźba terenu, stosunki wodne] oraz ich współdziałanie z punktu widzenia potrzeb produkcji roślinnej, jest dla gminy Trzcianko-Zdrój dość wysoki i wynosi 76.6 pkt [średni w województwie wynosi 70.7 pkt].

Ogólne warunki przyrodnicze gminy są korzystne dla produkcji rolnej.

W gminie Trzcianko-Zdrój, w obrębie gruntów ornych występują następujące kompleksy glebowo - rolnicze:

- kompleks żytni [62.0 % powierzchni]
- kompleks pszenny [34.0 % powierzchni].

Wśród użytków zielonych, dominują średnie 2z - 82 % nad słabymi 3z - 18 %.

Grunty zmeliorowane w gospodarstwach rolnych wynoszą:

- grunty orne 65.6 % powierzchni
- użytki zielone 38.3 % powierzchni

Zagrożenia ekosystemów użytków rolnych:

- zagrożeniem utrzymania ekosystemów użytków rolnych jest rozwój funkcji gospodarczych i osiedlowych [praktycznie większość miejscowości położona jest na glebach wysokiej jakości klas bonitacyjnych – III a i III b].
- nieprawidłowe nawożenie mineralne oraz organiczne w zakresie rolniczego wykorzystania gnojowicy
- erozja gleb.

Zasady ochrony:

- Objąć ochroną przed zainwestowaniem nierolniczym gleby najlepszych kompleksów przydatności rolniczej [2, 3, 4 kompleks]
- stosować zabiegi przeciwoerozyjne na terenach o spadkach przekraczających 10 %.

2.1.7. SZATA ROŚLINNA

Cała północna część gminy jest bezleśna i stanowią ją tereny rolnicze. Rozległe kompleksy leśne rozciągają się w południowej części gminy.

Ekosystemy leśne

Lasy zajmują 4.9 tys. ha, tj. 28.5 % powierzchni gminy. Lesistość gminy jest nieco wyższa od średniej wojewódzkiej wynoszącej 26.7%.

Lasy w gminie są rozmieszczone nierównomiernie. Największą lesistość ma południowa część gminy, następnie środkowa, a najmniejszą północna część.

Ekosystemy leśne gminy reprezentowane są przez 9 typów siedlisk:

- 3 typy siedlisk borowych
- 4 typy siedlisk lasowych
- 2 typy siedlisk olsowych.

W gminie dominują siedliska borowe typowe dla terenów sandrowych. Są to na ogół siedliska jednogatunkowe, zdominowane przez sosnę. Jedyne lasy w środkowej części gminy tworzą mozaikę krajobrazową, gdyż występują tu wszystkie typy siedlisk borowych, lasowych i olsowych. Panuje tu drzewostan liściasty, reprezentowany przez: dęby, buki, topole, graby, lipy i wiązy. Pod względem stanu zdrowotnego lasy gminy zaliczane są do I obszaru, o zdrowych drzewostanach.

Gospodarka zasobami leśnymi uwzględnia wszystkie funkcje i walory lasów:

- ochronne
 - izolacyjne
 - krajobrazowe
 - gospodarcze.
-

Zagrożenia ekosystemów leśnych:

Potencjalnym zagrożeniem ekosystemów leśnych jest odkrywkowa eksploatacja surowców mineralnych, prowadzona w bezpośrednim sąsiedztwie lasu. Ma to miejsce na złożu Chełm Górny I, gdzie czynna jest kopalnia żwiru. Pobliskie bory, położone na południe od terenu eksploatacji, mogą znaleźć się w strefie szkodliwego oddziaływania kopalni na stosunki wodno - gruntowe.

Zbiorowiska torfowiskowe

Na terenie gminy występuje znaczny stopień zatorfienia, jako złoża o stosunkowo dużych powierzchniach, w tym kilka powyżej 100 ha. Małe torfowiska rozsiane są po całym obszarze występując wśród kociołków wytopiskowych jako zagłębienia z roślinnością zielną – szuwały i turzycowiska.

Szczególą uwagę zwracają zbiorowiska występujące w terenie koło Górczyna reprezentowanych przez trzcinowe szuwały źródłiskowe wyróżniające się bogatym składem gatunkowym roślin, czym fitocenoza ta różni się od typowego szuwalu. Torfowiska przejściowe i wysokie reprezentowane są przez roślinność mszarną – mchy torfowce. Torfowiska zmeliorowane służą często jako użytki zielone.

Kociołki śródpolne i śródleśne

Największy zespół kociołków wytopiskowych na terenie gminy występuje na obszarze między Stołeczną, Tchórzniem i Przeninem. Najcenniejsza roślinność - zarośla krzewiaste z tarniną i głogami, nadaje tym kociołkom szczególny charakter.

Murawy ciepłolubne

W pobliżu Trzcianka-Zdrój, przy starej zwirowni znajduje się stanowisko bardzo rzadkiego gatunku - lnu austriackiego.

Zbliżona charakterem w okolicach Stołeczna-Dobropole występuje roślinność ciepłolubnych muraw niżowych.

2.1.8. REJONY OCHRONY FAUNY

Strefami faunistycznymi objęto tereny występowania cennych gatunków płazów i gadów / herpetofauna/, ryb /ichtiofauny/, ptaków z gatunków awifauny lęgowej, przelotowej i zimującej /ornitofauny/ oraz ssaków z teriofauny i parzystokopytnych.

Wyodrębniono:

a) dwie strefy mające istotne znaczenie dla istnienia **ichtiofauny**:

* Jezioro Strzeszowskie

* Jezioro Miejskie

będące miejscami występowania znacznej większości gatunków ryb.

b) 19 stref mających istotne znaczenie dla istnienia **herpetofauny**:

- * śródleśne oczka wodne w okolicy Czartoryi w zlewni Rurzyca,
- * śródpolne oczka wodne w pobliżu Rosnowa, Dobropola, Warnic, Babina, Dobropola, Białeg i jeziora Białęgi, pomiędzy Strzeszowem a Trzcieszkiem, w pobliżu dawnej osady Czarnołęka leżące w zlewni jez. Strzeszowskiego, na północ od Osiecza, wokół Stołecznej, wokół Piaseczna
- * śródleśne i śródpolne oczka wodne na północny-wschód od Cieplickowa, wokół Gogolic
- * śródleśne oczka wodne i grzęzawiska położone w rejonie Gogolice-Piaseczno—Chełm Górny
- * jezioro bezimienne przy granicy województwa [na zachód od Warnic
- * źródła rzeki Kosy
- * śródleśne jeziora i oczka wodne na południe od Chełma Dolnego
- * śródleśne jeziora i podmokłe łąki w pobliżu Chełma Górnego
- * śródpolne oczka wodne i jeziora leżące pomiędzy Klasztorne a Trzcieszkiem

c) 13 stref mających istotne znaczenie dla istnienia **ornitofauny**:

- * jezioro Strzeszowskie
- * jezioro Białęgi
- * jezioro Dobropolskie wraz z otaczającymi łąkami
- * jezioro Czarnołęka wraz z kompleksem stawów rybnych
- * śródpolne oczka wodne wokół Gogolic, Rosnowa, Chełma Górnego, Babin - Warnice
- * śródpolne oczka wodne, kompleksy trzcinowisk łąki w rejonie Rosnowem i Drzeszem
- * jezioro Klasztorne oraz śródpolne oczka wodne w rejonie Klasztorne – Trzcieszko-Zdrój
- * śródleśne oczka wodne i grzęzawiska w rejonie Gogolice-Piaseczno-Chełm Górny
- * łąki w rejonie Babina
- * drzewostany wraz z terenami podmokłymi będące źródłem dla rzeki Kosy

d) 4 strefy mających istotne znaczenie dla istnienia **teriofauny**:

- * jezioro Strzeszowskie
 - * jezioro Miejskie
 - * kompleks leśny Gogolice – Piaseczno - Chełm Górny
 - * kompleks trzcinowisk w rejonie Drzesza.
-

Zasady ochrony:

- poprawa stanu środowiska poprzez likwidację zagrożeń środowiskowych
 - ustalenie priorytetu dla zasad ekologii w rozwoju działalności gospodarczych
 - objąć ochroną najcenniejsze strefy i stanowiska faunistyczne poprzez ustanowienie rezerwatów i użytków ekologicznych a także występowania gatunków chronionych
 - dostosowanie przebiegu dróg i szlaków komunikacyjnych do stref faunistycznych – budowa i konserwacja przepustów na trasach migracji zwierząt
 - wykorzystanie istniejącej sieci osadniczej i komunikacyjnej dla rozwoju agroturystyki,
- *należy zachować w dotychczasowym użytkowaniu koryto rzeki Rurzycy, bez jego grodzenia oraz wszystkie dochodzące do tej rzeki rowy melioracyjne;*
 - *wszystkie oczka wodne należy zachować i chronić przed degradacją oraz eutrofizacją.*

2.1.9. KORYTARZE EKOLOGICZNE

Po terenie gminy Trzcianko-Zdrój przebiega szereg korytarzy ekologicznych mających znaczenie lokalne i ponadlokalne [zlewnia Kosy i Myśli].

Zachowanie naturalnego biegu rzek bez sztucznych barier w samym cieku jak i w całych dolinach rzecznych będzie warunkiem utrzymania korytarzy, które są naturalnymi szlakami komunikacyjnymi pomiędzy strefami faunistycznymi. Powinny być one chronione i technicznie wzmocnione (budowa przepustów).

2.1.10. POZOSTAŁE ZASOBY PRZYRODNICZE I ICH OCHRONA PRAWNA**Obszary przyrodnicze prawnie chronione**

Na podstawie ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627), za tereny chronione należy uznać obszary Natura 2000, rezerваты i parki krajobrazowe wraz z ich otulinami oraz obszary chronionego krajobrazu. Formę ochronną mogą mieć również niektóre pomniki przyrody, użytki ekologiczne, a zwłaszcza zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

a) Natura 2000:

- Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Witnicko-Dębianańska” PLB 320015 - Fragment lasów położonych na północ od doliny Warty, zlokalizowanych w strefie krawędziowej doliny i na obszarze do niej przyległym oraz kompleks leśny ciągnący się po Dębno i dolinę Myśli. Obszar wyróżnia się dużą lesistością. Zasadniczą część kompleksu leśnego stanowią lasy gospodarcze, w których znajdują się liczne torfowiska mszarne. Zachodnią część obszaru rozcinają ekosystemy rzeki Myśli i jej dopływu Kosy. na obrzeżach rzek o silnie

meandrujących korytach znajdują się niewielkie starorzecza o różnym stopniu łądowania i procesów torfotwórczych, a także rozległe enklawy zbiorowisk wodno-bagiennych, szuwarowych i leśnych. Na całym obszarze występują różnej wielkości zbiorniki wodne. Są to zarówno jeziora dystroficzne, jak i duże zbiorniki eutroficzne. Charakterystycznym elementem krajobrazu są torfowiska. Teren jest w małym stopniu zurbanizowany i przekształcony antropogenicznie. Występują co najmniej 24 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), puchacz (PCK), gęgawa; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje: dzięcioł czarny, dzięcioł średni i żuraw. Bardzo ciekawy teren pod względem florystycznym. W południowej części terenu występują grądy, ciepłolubne dąbrowy, a także płaty buczyn i torfowiska mszarne. Północna część to obszar występowania różnych chronionych, rzadkich lub zagrożonych gatunków roślin. Miejsce występowania bardzo rzadkiego w Polsce żółwia błotnego.

Zagrożenia: Gospodarka leśna, wydobycie ropy i gazu na pn. od obszaru, procesy odwadniania ekosystemów torfowisk niskich, mszarnych przejściowych oraz wysokich. Rybacka penetracja jezior dzierzawionych przez PZW oraz spływ nawozów z pól nasila procesy eutrofizacji zbiorników dystroficznych i powoduje wydeptywanie stale tych samych fragmentów fitocenoz mszarnych; natomiast łowiectwo i kłusownictwo jest przyczyną penetrowania siedlisk. Poważnym zagrożeniem jest rozbudowana kopalnia ropy i jej pola eksploatacyjne położone w pobliżu ostoi.

- **Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty** Natura 2000 „Gogolice-Kosa” PLH 320038 - Obszar obejmuje doliny dwóch małych rzecz: Kosy i Myśli o długości 19 km. W jego skład wchodzi też kompleksy eutroficznych zbiorników wodnych, szuwarów, łąk i torfowiska niskie. W północnej części obszaru występują również zarośla olszowe i nadrzeczne zalewane olsy. Obszar zaproponowany dla ochrony największej populacji żółwia błotnego *Emys orbicularis* na Pomorzu Zachodnim i zarazem najważniejszej w zachodniej Polsce, jako jednej z zaledwie kilku rozradzających się populacji gatunku w tym rejonie. Liczebność dorosłych żółwi szacuje się tu na ok. 30 os. Rzeki są także ważnym korytarzem ekologicznym dla migrujących żółwi. Występują tu ponadto 3 inne gatunki zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 4 typy siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które pokrywają ok. 40% powierzchni obszaru. Zagrożenia: Zarastanie muraw napiaskowych - miejsc istotnych dla rozrodu żółwi. Zmiany stosunków wodnych i zanieczyszczenia wody. Utworzenie sztucznego zbiornika retencyjnego w celu poprawy stosunków wodnych zalewu
-

rzeki Myśli i rozwoju turystyki, w szczególności sportów wodnych, zwłaszcza kajakarstwa. Ponadto nadmierne pozyskiwanie ryb i kłusownictwo.

– *Obszar Mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Dziczy Las” PLH320060*

Obszar Natura 2000 Dziczy Las położony jest w granicach mezoregionu Pojezierze Myśliborskie (Kondracki 1981). Wyróżnia się dużym urozmaiceniem rzeźby terenu, obecnością wzniesień i podmokłych obniżen terenu, często wypełnionych wodą. Największy wpływ na istniejące obecnie ukształtowanie powierzchni wywarło ostatnie zlodowacenie bałtyckie, a zwłaszcza stadia pomorski. Pozostawił on po sobie wyraźny wał moren czołowych ciągnący się od okolic Cedyni, przez Myślibórz, Irńsko i dalej w kierunku wschodnim.

Obszar Natura 2000 Dziczy Las obejmuje swoim zasięgiem kompleks mezofilnych lasów liściastych, torfowisk mszarnych i nakredowych, jezior eutroficznyc i ramienicowych. Powierzchniowo dominują tu drzewostany gospodarcze, a z przyrodniczego punktu widzenia dominującym siedliskiem jest siedlisko żyznej buczyny. Znacznie mniejszy udział mają kwaśne buczyny, grądy i brzeziny bagiennie.

W obrębie ostoi znajdują się cztery jeziora w tym jedno, śródpolne jest jeziorem ramienicowym. Największymi jeziorami są jezioro Bukówno i Piaseczno.

Jez. Piaseczno położone jest w północno-wschodniej części obszaru w niewielkiej, lokalnej rynnie polodowcowej. Jego powierzchnia wynosi ok. 54,3 ha, a maksymalna głęb. 10,5m. Jezioro ma kształt wydłużony, o dług. 1,7 km i szer. do 450 m. Bezpośrednia zlewnia zbiornika ma powierzchnię 9,6 km², a lustro wody leży na wys. 75,9 m n.p.m. Jezioro ze wszystkich stron otaczają lasy, w większości buczyny. Przy brzegu występuje wąski pas szuwaru. Z północnego krańca jeziora wypływa Kanał Bański łączący je z jeziorem Dłużyńskim.

Jez. Dłużyńskie (Bukowno) leży na północ od jez. Piaseczno, w tej samej rynnie polodowcowej. Jego powierzchnia wynosi ok. 14 ha, głębokość maksymalna 10 m, długość ponad 1 km, a szerokość do 160 m. Podobnie jak przy jez. Piaseczno otaczają je lasy.

W licznych obniżeniach terenu znajdują się oczka wodne i torfowiska mszarne. Torfowiska pokryte są zbiorowiskami z klasy Scheuchzerio-Caricetea nigrae, rzadziej także mszarami wysokotorfowiskowymi i roślinnością nakredową (Cladietum marisi, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigriacantis). Flora i roślinność torfowisk jest zróżnicowana, od otwartych zbiorowisk mszarnych, po różne stadia sukcesji w kierunku brzezin bagiennych.

Obniżenia stanowią ważne miejsce lęgowe dla fauny płazów, w tym kumaka nizinnego.

- *Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Dolina Tywy” PLH320050*

Największą wartością przyrodniczą obszaru siedliskowego "Dolina Tywy" jest jego różnorodność siedliskowa.

Stwierdzono tu występowanie 16 typów siedlisk przyrodniczych, w tym 3 priorytetowych. Pokrywają one ok. 31% powierzchni obszaru. Największe znaczenie

ostoja "Dolina Tywy" to znaczący udział na Pomorzu Zachodnim dobrze zachowanych siedlisk: 9130, 3150, 91E0. Występują tu też, jedne z najbardziej wysuniętych na zachód w naszym kraju, siedliska jezior ramienicowych (3140) i roślinności nakredowej (7210*) z zagrożonymi gatunkami roślin (Mirek i in. 2006). Specyfika tej ostoja sprawia także, że stanowi ona swoisty korytarz ekologiczny pomiędzy Pojezierzem Myśliborskim i Doliną Dolnej Odry.*

Tywa na długich odcinkach posiada charakter wód preferowany przez, miejscami dość liczne, ryby z kompleksu Cobitis (koza), poza tym ww. różnorodność biotopów sprawia, że jest to ciek ichtiologicznie bardzo ciekawy i warty ochrony (nawet pomimo tego, że zaobserwowano tutaj tylko 2 gatunki "naturowe"). Dodatkowo, odkryto w cieku również miejsca doskonale nadające się na tarliska dla minogów, łososi czy też głowacza białopłetwego.

- b) Otulina Cedyńskiego Parku Krajobrazowego - na obszarze obowiązują zasady ustalone w Rozporządzeniu Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 16 lutego 2006r. w sprawie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 31, poz. 539)
- c) Parki zabytkowe - objęte są ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Charakterystyka parków:

Lp.	Położenie	Charakterystyka	Nr oznaczenia
1.	Chełm Dolny	Park pałacowy z XIX w., pow. 7 ha	934/80
2.	Chełm Górny	Park pałacowy z XVIII w., pow. 19 ha w tym 1 ha wód	935/80
3.	Dobropole	Park dworski z XVIII w., pow. 4.6 ha	172/56
4.	Gogolice	Park dworski z XVIII w., pow. 6.4 ha w tym 1.2 ha wód	801/77
5.	Piaseczno	Park dworski z XVIII w., pow. 4.7 ha	307/58
6.	Rosnowo	Park pałacowy z XVIII / XIX w., pow. 12 ha	307/58
7.	Stołeczna	Park pałacowy z XIX w., pow. 11.6 ha	305/58

Wszystkie parki zabytkowe wymagają uporządkowania, z wyjątkiem parku w Chełmie Górnym.

- d) Stanowiska zwierząt objętych ochroną:

Ptaki:

- orzeł bielik - Nadleśnictwo Mieszkowice, obręb Godków, oddz. 107, nad Rurzycą
- kania czarna - nad jez. Białęgi
- gagoł - nad jez. Białęgi
- żuraw - obszar źródłowy Rurzycy
- bocian biały - Trzcińsko [4 gniazda], Stołeczna, Strzeszów, Gogolice, Dobropole.

Płazy:

- traszka grzebieniasta - nad jez. Białęgi, nad Rurzycą, Chełm Dolny,
- kumak nizinny - Jw.,
- żaba śmieszka - jw.,
- ropucha zielona - nad Rurzycą i jeziorami: Chełm i Chełm Dolny,
- rzeszotka drzewna - jw.

Obszary faunistyczne nad rzeką Rurzycą, jeziorem Chełm, Chełm Dolny, Białęgi

Gady:

- żółw błotny - obszar źródłowy Rurzycy i dolina Kosy.

Zasady ochrony:

- Wśród zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, 3 gatunki objęte są ochroną strefową w odniesieniu do miejsc rozrodu i regularnego przebywania. Dotyczy to orła bielika, kani czarnej i żółwia błotnego.
- Ochrona polega na zakazie dokonywania wszelkich istotnych zmian, na obszarze w promieniu 200 m od gniazda, a w okresie od 1 lutego do 31 sierpnia - w promieniu 500 m od gniazda.

W odniesieniu do polowych, ochronie podlegają stanowiska.

e) stanowiska roślin objętych ochroną - na obszarze nie występują uznane [zarejestrowane] pomniki przyrody oraz strefy florystyczne prawnie chronione

f) lasy ochronne:

Decyzją Ministra Środowiska DL-lp-0233-4/0368/09 z dnia 24.02.2009 r. zostały uznane za ochronne następujące lasy:

- lasy wodochronne (w oddziałach: 1, 2, 4, 8, 17, 100, 101, 105, 107, 109, 110, 111, 112, 116, 117, 118, 125, 126, 127, 128, 129, 156, 157, 158, 168, 169, 173, 188, 189, 209, 210, 221, 222, 228, 229, 247, 248)

- lasy wodochronne stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej (w oddziałach: 104, 106, 107, 108, 109, 114, 115, 116, 123, 124, 125, 127, 128, 129, 132, 133, 267, 289)

- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej (w oddziale 103).

Decyzją Ministra Środowiska DL-lp-0233-7/08 z dnia 26.05.2008 r. zostały uznane za ochronne następujące lasy:

- lasy wodochronne (dz. 50/1 i 51/1 obrębu Rosnowo).

g) gleby chronione

Użytki rolne II - IV klas bonitacyjnych zajmują 87 % ogólnej powierzchni użytków.

Najlepsze gleby występują w rejonach: na północny wschód od Góralic, na zachód od Dobropola oraz na południowy zachód od Trzcianka. Gleby te należy utrzymywać w wysokiej kulturze i chronić przed przeznaczeniem na cele nierolnicze.

Obszary proponowane do objęcia ochroną

a) rezerwaty

- R I - rezerwat przyrody faunistyczno - florystyczny – rejon miejscowości: Gogolice – Osieczce – Piaseczno – Babin - Chełm Górny
- R II - rezerwat przyrody faunistyczno-florystyczny “Jezioro Morskie Oko”
- R III - rezerwat przyrody faunistyczno-florystyczny “Źródła rzeki Kosy”

b) obszary chronionego krajobrazu:

- OChK-I - Obszar chronionego krajobrazu “Dolina Tywy” - obejmuje obniżenia rynnowe rzeki Tywy z jeziorami: Strzeszowskim i Trzciankim oraz rozpościera się dalej na teren gminy Banie. Ze względu na znaczenie obszaru jako korytarza ekologicznego, niezbędna jest poprawa i zachowanie funkcji ekologicznych.
- OChK-II - Obszar chronionego krajobrazu “rzeźba polodowcowa” - położony w rejonie Chełm Górny, jez. Morskie Oko, jez. Głębokie, jez. Piaseczno Duże, Gogolice i Górczyn Górny. Cechuje się on silnie zróżnicowaną rzeźbą w strefie moreny czołowej, malowniczym krajobrazem z bogatym składem gatunkowym drzewostanów i zabytkowymi parkami w Gogolicach i Chełmie Górnym. Obszar pod względem walorów krajobrazowych znajduje swoją kontynuację na obszarze gminy Chojna.

c) zespoły przyrodniczo – krajobrazowe:

- ZPK-I - Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Jeziora Miejskiego włącznie z miastem Trzcianko-Zdrój - obejmuje założenia parkowe wraz z historyczną zabudową miejską nad Jeziorem Miejskim oraz cenną strefę faunistyczną
 - ZPK-II - Zespół przyrodniczo-krajobrazowy “Czereśniowe Kociołki” - obejmuje zespoły kociołków wytopiskowych na terenie użytków zielonych oraz zadrzewień leśnych położonych na wschód od Stołecznej. Obszar o wysokiej randze wartości ekologicznych, który swoją kontynuację posiada na obszarze gminy Myślibórz, w ramach rezerwatu przyrody “Długogóry”.
 - ZPK-III - Zespół przyrodniczo-krajobrazowy “Jezioro Białe” - obejmuje cenny ekosystem wodny ze stanowiskami florystycznymi i faunistycznymi.
-

d) użytki ekologiczne:

Proponuje się uznać za użytki ekologiczne fragmenty stref faunistycznych, które obejmowałyby bagna, torfowiska, jeziora śródlądowe [okolice jez. Morskie Oko, obszar źródłowy Rurzyca, dolina Kosy] oraz nieużytki naturogeniczne:

- UE-I - Proponowany użytek ekologiczny "Czarńka" [na południowy -wschód od Trzcianka-Zdrój]
- UE-II - Proponowany użytek ekologiczny - florystyczny [na południowy -zachód od Trzcianka-Zdrój]
- UE-III - Proponowany użytek ekologiczny "Jezioro Klasztorne" [okolice jeziora Klasztorne]
- UE-IV - Proponowany użytek ekologiczny florystyczny [teren pomiędzy Stołeczną i Dobropolem]
- UE-V - Proponowany użytek ekologiczny florystyczno-faunistyczny [dwa jeziora śródlądowe na zachód od Gogolic]
- UE-VI - Proponowany użytek ekologiczny florystyczno-faunistyczny [śródlądowe jezioro na południowy-zachód od wsi Warnica.

e) pomniki przyrody:

- rozłożysty dąb [obwód 6.10m], przy drodze Piaseczno - Gogolice,
- 2 dęby szypułkowe w pobliżu źródeł Rurzyca [Nadleśnictwo Mieszkowice, obręb Godków, Oddz. 124 i 123],
- klon jesionolistny, wiąz, buki czerwolistne, jesiony, jawor i platany znajdujące się w parku zabytkowym w miejscowości Chełm Dolny,
- dąb bezszypułkowy, buki, jedlice oraz 2 dęby czerwone, buki, jedlice w parku zabytkowym w Chełmie Górnym,
- okazałe lipy, wiąz, jesion, kasztanowce, buk konarowy w parku zabytkowym Dobropole,
- grupa starych dębów, lip, buków w parku zabytkowym w Gogolicach,
- stare okazy: 5 platanów, 3 topól, 15 dębów, dębu stożkowego, buku czerwonego, lipy cis w parku zabytkowym w Rosnowie,
- wiele okazałych starych dębów i buków w parku zabytkowym w Stołecznej,
- głąz narzutowy w Trzcianku-Zdroju,
- pomnikowy okaz brzozy i modrzewia w Smudze,
- aleje pomnikowe: aleja kasztanowa w Chełmie Dolnym i Rosnowie, aleja lipowa w Chełmie Dolnym i Gogolicach, aleja dębowa w Piasecznie i Gogolicach, aleja orzechowa w Piasecznie.

f) parki wiejskie:

Drzewostany parkowe znajdujące się w Klasztornej i Smudze winny być uznane za parki wiejskie i objęte ochroną przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.

g) korytarze ekologiczne

Ochronie przed zmianą użytkowania i przekształceniami powinny podlegać doliny rzeczne, bagna, torfowiska, podmokłe obniżenia oraz wszelkie zadrzewienia i zakrzaczenia, przywodne i śródpolne, stanowiące korytarze ekologiczne. Są to naturalne szlaki komunikacyjne pomiędzy strefami faunistycznymi. Powinny być chronione i technicznie wzmacniane (budowa przepustów).

h) obszary cenne przyrodniczo:

obszary wskazane na mapie studium (OC), które nie objęte są żadną formą ochrony. Stanowią jednak jeden z najważniejszych komponentów przyrody na obszarze opracowania. Stanowią zazwyczaj refugia, centra bioróżnorodności.

Obszar opracowania II edycji zmiany Studium nie znajduje się w granicach prawnych form ochrony ustanawianych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, jednakże położony jest w bliskiej odległości od obszarów Natura 2000: „Gogolice – Kosa” PLH320038 i „Dolina Tywy” PLH320050.

Ponadto część obszaru opracowania, znajduje się w granicach otuliny Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

Zasady ochrony wartości przyrodniczych, na których planowana jest lokalizacja elektrowni wiatrowych w rejonie obrębów Strzeszów i Czarnołęka:

1) w granicach obszaru opracowania oraz w określonej strefie buforowej należy wykonać pełny roczny przedinwestycyjny monitoring ornitologiczny i chiropterologiczny, celem określenia potencjalnego oddziaływania planowanych elektrowni wiatrowych na gatunki ptaków i nietoperzy;

2) obszar cenny przyrodniczo OC-4 należy zachować w istniejącym użytkowaniu.

2.2. ŚRODOWISKO KULTUROWE

Ochronę dóbr kultury materialnej regulują odrębne przepisy, zawierające zasady i warunki ochrony konserwatorskiej obszarów i obiektów chronionych prawem. "Studium" uwzględnia materiały instytucji związanych z ochroną kultury materialnej, jako obligatoryjne wytyczne i ustalenia, do uwzględnienia w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego (wykazy w załączeniu).

Warunki, które winny być przestrzegane przy:

1. określaniu praw miejscowych i przepisów gminnych
2. opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
3. wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu
4. wydawaniu decyzji dot. gospodarki terenami i podziałów własnościowych

5. wydawaniu decyzji dot. sposobu użytkowania i eksploatacji obiektów (budyneków i obszarów) objętych ochroną konserwatorską.

Na obszarze gminy występują elementy kultury materialnej, objęte ochroną konserwatorsko – archeologiczną:

1. historyczne układy przestrzenne
2. obiekty wpisane do rejestru zabytków
3. obiekty ujęte w ewidencji konserwatorskiej
4. tereny objęte strefą ochrony archeologicznej.

Ze względu na bardzo rozległy potencjalny zasięg oddziaływania w krajobrazie projektowanych wież elektrowni wiatrowych ich lokalizacja winna być poprzedzona analizą wpływu na krajobraz kulturowy gminy sporządzaną na etapie opracowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Opracowanie takie pozwoli na wyeliminowanie potencjalnych konfliktów jeszcze przed etapem realizacji przedsięwzięcia.

2.2.1. STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

- A - strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej
- B - strefa ochrony układów przestrzennych lub ich fragmentów
- K - strefa ochrony krajobrazu
- E - strefa ochrony ekspozycji

Wykaz obiektów oraz układów przestrzennych, które są objęte ochroną oraz wykaz relikwów i stanowisk archeologicznych, załączono w części dokumentacyjnej opracowania.

ZASADY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

HISTORYCZNE UKŁADY PRZESTRZENNE

1. Strefa "A" - ścisłej ochrony układów przestrzennych lub ich fragmentów – obszar uznany za szczególnie ważny, jako materialne świadectwo historii miejscowości

Ochronie podlega:

- historyczna kompozycja układu przestrzennego, w tym tradycyjne rozplanowanie zabudowy,
- istniejąca zabytkowa zabudowa i inne elementy zagospodarowania (starodrzew, mała architektura),

Warunki ochrony:

- obowiązuje trwale zachowanie historycznego układu przestrzennego we wszystkich jego elementach,
- usunięcie elementów dysharmonizujących,
- wszelka działalność **powinna odbywać się** w trybie określonym **przepisami dotyczącymi ochrony zabytków**.

2. Strefa "B" - ochrony układów przestrzennych lub ich fragmentów – w obrębie których zachowało się w dużym stopniu historycznie ukształtowane rozplanowanie i zabudowa o lokalnych wartościach kulturowych

Ochronie podlega:

- rozplanowanie ulic i placów (z uwzględnieniem możliwości ochrony nawierzchni),
- historycznie ukształtowane szerokości frontów parceli i działek siedliskowych,
- rozplanowanie zabudowy działek siedliskowych i charakterystycznego usytuowania budynku mieszkalnego,
- forma architektoniczna zabudowy,
- zieleń komponowana, jej układ i skład gatunkowy.

Warunki ochrony:

- obowiązuje zachowanie zasadniczych elementów układu przestrzennego,
- obiekty dysharmonizujące powinny być docelowo usunięte lub przebudowane,
- nowe obiekty należy dostosować do historycznej kompozycji przestrzennej oraz architektonicznych form zabudowy występujących w obrębie zabudowy,
- przy budowie nowych obiektów lub remontach dawnej zabudowy wskazane jest stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych, przede wszystkim w pokryciach dachów,

3. Strefa "K" - ochrony krajobrazu - którą objęto układy zieleni posiadające wartości historyczne, kompozycyjne i krajobrazowe, w tym założenia parkowe, cmentarze, nasadzenia przydrożne:

Ochronie podlega:

- historycznie ukształtowana granica parków i cmentarzy,
- kompozycja zieleni: rozplanowanie i skład gatunkowy,
- układ dróg i alejek w obrębie parków i cmentarzy,
- mała architektura: ogrodzenia i bramy,
- nagrobki, krzyże, ogrodzenia kwater i inne zachowane elementy urządzenia cmentarzy.

Warunki ochrony:

- zachowanie historycznych granic i innych elementów w obrębie strefy,
- zakaz parcelacji i zabudowy zabytkowego założenia,
- obiekty kubaturowe na terenie parków mogą być lokalizowane tylko w miejscu dawnej zabudowy, wkomponowane w układ założenia,
- tereny dawnych, nieużytkowanych cmentarzy należy uporządkować, a zachowane zabytki zabezpieczyć,
- wszelkie prace renowacyjne, porządkowe, wycinki drzew **winny być prowadzone w trybie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.**

4. Strefa "E" - ochrony ekspozycji - obejmująca obszary ekspozycji sylwety zabytkowego układu przestrzennego lub jego fragmentu, na których ogranicza się możliwość lokalizacji zabudowy i wprowadzania zadrzewień, ochronie podlega teren stanowiący zabezpieczenie widoku na sylwetę zabudowy i dominanty - dotyczy obiektów o istotnych walorach artystycznych i krajobrazowych,

Warunki ochrony:

- * wyłączenie terenu spod wszelkiej zabudowy zakłócającej wygląd na sylwetę miejscowości lub jej fragmentu,
- * uzgadnianie z organem ds. ochrony zabytków zasady zabudowy i zagospodarowania terenu, a w szczególności opiniowanie przez WKZ wszelkich obiektów o wysokości przekraczającej wysokość istniejącego drzewostanu w sąsiedztwie planowanej zabudowy w strefie „E”.

Zgodnie z uchwałą Nr X/131/2011 Rady Miejskiej w Trzcianku Zdroju z dnia 25 listopada 2011 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu opieki nad zabytkami Gminy Trzcianko Zdrój na lata 2011 –2015 na terenie miasta i gminy Trzcianko-Zdroju zlokalizowane są zabytki wpisane do rejestru zabytków jak również nie wpisane do rejestru zabytków, a ujęte w gminnej ewidencji zabytków i podlegające ochronie konserwatorskiej na podstawie odrębnych przepisów.

**OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW**

Znajdują się w miejscowościach:

Trzcianko-Zdrój – **11** obiektów, w tym teren Starego Miasta, park dawniej zdrojowy i obwarowania miejskie, Chelmu Dolny – 4 obiekty, Chelmu Górny – **3** obiekty, Dobropole – 3 obiekty, Gogolice – **3** obiekty, Góralce – 1 obiekt, Piaseczno – 2 obiekty, Rosnowo – 2 obiekty, Stołeczna – 3 obiekty, Strzeszów – 1 obiekt (szczegółowy wykaz obiektów zabytkowych wg zestawienia – część D. Załączniki).

WYKAZ OBIEKTÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ KONSERWATORSKĄ

Lp.	Strefa A	Strefa B	Strefa K	Strefa E
1	2	3	4	5
1.	<u>Trzcisko-Zdrój</u> Układ urbanistyczny w granicach murów obronnych.			
2.	<u>Chełm Dolny</u> XIII-wieczny kamienny kościół w granicach działki siedliskowej. Kuźnia XIX w.		Park podworski z elementami historycznej zabudowy podwórza folwarcznego, kuźnia, aleja kasztanowców, szpaler lip.	
3.	<u>Chełm Górny</u> Zespół dworsko-parkowy [1904 r.]	Podwórze folwarczne w granicach historycznego założenia.		
4.	<u>Dobropole</u> XVIII-wieczny kościół w granicach historycznej działki przykościelnej. Zespół dworsko-parkowy.		Cmentarz poewangelicki, po południowej stronie kościoła, w granicach kamiennego muru ogrodzeniowego.	
5.	<u>Gogolice</u> XIII-wieczny kościół w granicach kamiennego muru ogrodzenia działki przykościelnej, ze starodrzewem liściastym.		Park dworski o założeniu krajobrazowym, łącznie z neoklasycejskim dworem w granicach historycznego założenia, z wyłączeniem współczesnej zabudowy inwentarskiej.	
6.	<u>Góralice</u> XIII-wieczny romański kościół w granicach kamiennego ogrodzenia działki siedliskowej z historyczną nekropolią przykościelną oraz starodrzewem liściastym.	Owalnicowy układ przestrzenny w granicach historycznego rozplanowania, z wyłączeniem XX-wiecznej kompozycji przestrzennej po płu-wschodniej stronie wsi.	Cmentarz komunalny	Ekspozycja od zachodu, z szosy Trzcisko – Myślubórz, na średniowieczny układ owalnicowy.
7.	<u>Klasztorne</u>		Park podworski w granicach historycznego założenia.	
8.	<u>Piaseczno</u> XIII/XIV-wieczny kościół w granicach kamiennego muru ogrodzeniowego z historyczną nekropolią przykościelną oraz starodrzewem liściastym.	Owalnicowy układ przestrzenny wsi	Park podworski w granicach historycznego założenia [pomniejszony o około 1.5 ha w części południowej]. Cmentarz komunalny w północnej części wsi. Aleja lipowa w osi pierwotnego założenia ulicowo – placowego. Aleja dębowa w pld. - zachodniej części wsi.	
9.	<u>Rosnowo</u> XIII-wieczny kościół z ryglową wieżą w granicach kamiennego muru ogrodzeniowego historycznej działki przykościelnej, z XIX-wieczną bramą oraz pierwotną nekropolią.		Park pałacowy w granicach historycznego założenia krajobrazowego, ze starodrzewem i cmentarzem rodowy. Śródwiejska aleja lipowa. Cmentarz poewangelicki. Aleja kasztanowców.	
10.	<u>Smuga</u>		Park podworski w granicach historycznego założenia.	
11.	<u>Stołeczna</u> XV-wieczny kościół w granicach działki siedliskowej z neogotycką bramą. Pałac XVIII/XIX w.		Park w granicach historycznego założenia, łącznie z dziedzińcem frontowym. Aleja kasztanowców przed frontem zespołu folwarcznego w południowej części wsi. Aleja dębowa po wschodniej stronie wsi	
12.	<u>Strzeszów</u> XIII-wieczny w granicach kamienno-ceglanego muru ogrodzeniowego historycznej działki przykościelnej, ze śladami pierwotnej nekropolii i starodrzewem lipowym.	Owalnicowy układ przestrzenny.		Ekspozycja od zachodu na owalnicowy układ przestrzenny.
13.	<u>Tchórzno</u>		Cmentarz przykościelny w granicach historycznego założenia, z możliwością zabudowy sakralnej.	
14.	<u>Wesoła</u>		Aleja dębowa w osi drogowej do Stołecznej.	

Obowiązuje:

- trwale zachowanie obiektu i jego funkcji
- prace remontowo - konserwatorskie powinny być prowadzone przez uprawnione osoby, po uzyskaniu uzgodnienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

OBIEKTY UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Występują w miejscowościach:

Trzcіńsko-Zdrój, Chełm Dolny, Chełm Górny, Babin, Dobropole, Gogolice, Góralice, Górczyn, Klasztorne, Piaseczno, Rosnowo, Smuga, Stołeczna, Strzeszów, Tchórzno, Wesoła.

Obowiązuje:

- zachowanie elementów obiektu
- uzgodnienie prac remontowo - budowlanych z WKZ
- w przypadku rozbiórki obiektu należy opracować dokumentację fotograficzną lub inwentaryzację.

2.2.2. STREFY OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ

Celem ochrony zabytków archeologicznych jest zachowanie zewidencjonowanych zabytków archeologicznych w stanie niezmienionym, ich zabezpieczenie w celu umożliwienia prowadzenia archeologicznych badań ratowniczych oraz prawne uregulowanie sposobu zgłaszania i wykonywania prac ziemnych na terenach, na których stwierdzono w ramach badań AZP ślady dawnego osadnictwa.

- I. Warunki ochrony konserwatorskiej określają stanowiska objęte ochroną, zakres ochrony oraz sposób użytkowania dóbr kultury, jakimi są stanowiska archeologiczne.
- II. Warunki ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych obowiązują:
 - 1) organy administracji rządowej;
 - 2) organy administracji samorządowej;
 - 3) służby komunalne;
 - 4) państwowe jednostki organizacyjne;
 - 5) samorządowe jednostki organizacyjne;
 - 6) osoby prawne;
 - 7) osoby fizyczne.
- III. Wymienieni w pkt. II zobowiązani są w stosunku do dóbr kultury do:

- 1) zapewnienia im warunków trwałego zachowania, konserwacji, rekonstrukcji i odbudowy na zasadach naukowych;
- 2) uzgadniania ze służbą konserwatorską, Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, założeń, projektów inwestycyjnych, planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, **w trybie określonym przepisami odrębnymi;**
- 3) uzyskania zezwolenia służby konserwatorskiej na wszelkie prace i roboty w obrębie granic stref ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, **w trybie określonym przepisami odrębnymi;**
- 4) zawiadomienia służby konserwatorskiej o wydarzeniach mogących mieć ujemny wpływ na stan zachowania stanowiska archeologicznego, **w trybie określonym przepisami odrębnymi;**
- 5) zawiadomienia służby konserwatorskiej w ciągu jednego miesiąca o zmianie właściciela bądź użytkownika terenu objętego granicami strefy ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego;
- 6) ujawnienia w księgach wieczystych na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpisów do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego.

IV. Warunki ochrony konserwatorskiej winny być przestrzegane przy:

- 1) stanowieniu praw miejscowych i przepisów gminnych;
- 2) opracowywaniu planów realizacyjnych zagospodarowania przestrzennego;
- 3) wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz pozwoleniu na budowę;
- 4) wydawaniu decyzji dot. gospodarki terenami i podziałów własnościowych;
- 5) wydawaniu decyzji dot. sposobu użytkowania i eksploatacji terenu objętego ochroną konserwatorską.

Wykaz wsi, w których wyznaczono strefy ochrony archeologiczno-konserwatorskiej

W.II - częściowej ochrony; **W.III** - ograniczonej ochrony

W.II	W.III
Antoniewice [1 stan.]	Antoniewice [6 stan.]
Chełm Górny [1 stan.]	Brzeźniak [4 stan.]
Chełm Dolny [12 stan.]	Chełm Dolny [10 stan.]
Dobropole [2 stan.]	Chełm Górny [3 stan.]
Góralice [2 stan.]	Dobropole [10 stan.]
Piaseczno [1 stan.]	Glinki Warnickie [1 stan.]
Rosnowo [3 stan.]	Gogolice [6 stan.]
Smuga [1 stan.]	Góralice [29 stan.]
Tchórzno [2 stan.]	Klasztorne [11 stan.]

Trzcieszko-Zdrój [6 stan.]	Piaseczno [16 stan.] Rosnowo [15 stan.] Smuga [2 stan.] Stoęczna [5 stan.] Strzeszów [6 stan.] Tchórzno [4 stan.] Trzcieszko-Zdrój [63 stan.]
----------------------------	---

ZASADY OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ

1. Strefa W.II.- częściowej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, dopuszczającej inwestowanie pod określonymi warunkami.

Obowiązujące rygory:

- * współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków,
- * przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie w granicach strefy, wyprzedzających rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją zamierzenia, na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.

2. Strefa W.III.- ograniczonej ochrony archeologicznej, polegającej na prowadzeniu obserwacji archeologicznej w formie nadzoru archeologiczno - konserwatorskiego w przypadku podejmowania prac związanych z robotami ziemnymi.

Obowiązujące rygory:

- * współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków,
- * przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.

Szczegółowy wykaz terenów objętych ochroną archeologiczną w załączniku (część D).

2.3. KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU

Wytyczne kształtowania krajobrazu zostały określone osobno dla przestrzeni i osobno dla terenów zabudowanych.

2.3.1. PRZESTRZEŃ

O wysokich walorach krajobrazowych gminy Trzcianko-Zdrój stanowi różnorodne ukształtowanie terenu, nasycenie kompleksami leśnymi, licznymi jeziorami i oczkami wodnymi oraz niski stopień występowania obszarów zdegradowanych. Zachowanie i poprawa krajobrazu stwarza duże możliwości rozwoju małych form turystyki [w tym leczenia wypoczynkowego] i agroturystyki.

Na terenach otwartych, rejonami o wysokich walorach krajobrazowych są:

- Obszary proponowane do ochrony:
 - „rzeźba polodowcowa” - w rejonie Chełma Górnego, Gogolic, Górczyna Górnego oraz jezior: Głębokie, Morskie Oko, Piaseczno Duże
 - dolina Tywy - z jeziorami Strzeszowskim i Trzciankim,
 - zespół projektowanych użytków ekologicznych „Czereśniowe Kociołki”, na wschód od Stołecznej
- Obszary w rejonie wsi Rosnowo, Rosnówko oraz Chełm Dolny.

Dla określenia zasad kształtowania krajobrazu, wyznacza się 3 strefy działań.

Strefy ochrony krajobrazu

Zakłada się utrzymanie wszystkich elementów fizjonomii krajobrazu. Zagospodarowanie przestrzeni musi być podporządkowane celom ochronnym i nie może naruszać struktury krajobrazu.

Zasady te ustala się dla obszarów chronionego krajobrazu: „rzeźba polodowcowa”, zespołu projektowanych użytków ekologicznych „Czereśniowe Kociołki”.

Strefy kształtowania ochronnego krajobrazu

Zakłada się pielęgnację i kultywację krajobrazu, ochronę zasadniczych elementów fizjonomii i wzbogacenie ekspozycji [wprowadzenie zadrzewień śródpolnych, zalesienia,...].

Powyższa zasada obowiązuje praktycznie na obszarze większości terenów gminy, w tym, w otulinie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego oraz na obszarze chronionego krajobrazu „Dolina Tywy”, które to tereny pomimo wyznaczenia nadrzędności funkcji ochronnych, zostały miejscami silnie przekształcone.

Strefy przekształceń krajobrazu

Obejmują one obszary zdegradowane, wymagające rekultywacji terenów lub przesłonięcia elementów dyszharmonijnych.

Tereny zdegradowane:

- na skutek odkrywkowej eksploatacji złóż kruszywa w Chełmie Górnym [deformacja powierzchni ziemi, zagrożenie zakłóceniem stosunków gruntowo - wodnych i ekosystemów leśnych],
- na skutek odkrywkowej eksploatacji złóż kredy jeziornej koło Strzeszowa [deformacja powierzchni ziemi, zagrożenie dla nurtu Tywy],
- dzikie wysypisko odpadów [bezpośrednio nad Tywą przy ujęciu w Dobropolu, w oczkach wodnych koło Stołecznej],
- wysypisko odpadów “Czarnołęka” - zagrożenie bezpośrednie dla Rurzycy.

Elementami dysharmonijnymi w krajobrazie gminy są:

- dzikie wysypiska odpadów - nad rzeką Tywą, na południe od jeziora Trzciankiego, bezpośrednio przy ujęciu wody w Dobropolu, koło Stołecznej, w granicach miasta [stara strzelnica]
- wysypisko odpadów w obrębie Czarnołęka - brak zieleni izolacyjnej
- odkrywka eksploatacji złóż kopalin kruszywa w Chełmie Górnym i kredy jeziornej koło Strzeszowa
- dzikie wyrobiska - rejon Góralic - Cieplikowa, Drzesza, na południe od Dobropola
- zabudowa blokowa - teren Starego Miasta w Trzcianku, Gogolice, Piaseczno, Stołeczna
- fermy - Babin, Stołeczna, Gogolice,
- inne elementy: obudowa murów w Trzcianku-Zdroju, tereny nieuporządkowane w obszarze miasta i wsi.

Planowana lokalizacja elektrowni wiatrowych [w ramach I zmiany studium] wpisuje się częściowo w obszary opisane jako zdegradowane, ale ze względu na swój przestrzenny zasięg będzie stanowiła istotny i wyrazisty element krajobrazu znacznej części gminy, wykraczający poza wskazane powyżej strefy i tereny.

Lokalizacja elektrowni wiatrowych jako inwestycja o zdecydowanie współczesnym charakterze nie przesądza jeszcze o jej destrukcyjnym wpływie na krajobraz. Ostateczny efekt i odbiór zależą m.in. od właściwego, z punktu widzenia ochrony krajobrazu kulturowego, rozmieszczenia poszczególnych jej elementów oraz umiaru w ilości i nasyceniu urządzeń.

Dlatego rozmieszczenie poszczególnych siłowni wiatrowych musi być poprzedzone analizą wpływu na zachowane wartościowe elementy historycznego krajobrazu kulturowego gminy w celu wyeliminowania najbardziej niekorzystnych lokalizacji.

W wyniku przeprowadzonej analizy krajobrazowej sporządzonej w zakresie obszaru przewidywanej lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych wskazano na mapie Studium obszary wyłączone z lokalizacji elektrowni oraz obszar, dla którego możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych należy zweryfikować na etapie sporządzania projektu

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W planie zostaną określone szczegółowe warunki lokalizacji, parametry i gabaryty urządzeń oraz obszary wyłączone z lokalizacji ze względu na ochronę krajobrazu kulturowego.

2.3.2. KRAJOBRAZ ZABUDOWANY

Wyznacza się dwie podstawowe strefy działania:

Strefy ochrony krajobrazu

a/ Zespoły o wyróżniających się walorach krajobrazowych:

- Trzcieszko-Zdrój - Stare Miasto
- panorama wsi Góralice i Strzeszów
- Chełm Górny i Piaseczno - stara zabudowa

Zakłada się konserwatorską ochronę fizjonomii krajobrazu, pełne zachowanie układu przestrzennego i zabudowy, likwidację, przebudowę lub przesłonięcie dysharmonijnych elementów ekspozycji.

b/ Zespoły o wyróżniających się walorach krajobrazowych, częściowo zdegradowane:

- czytelna kompozycja wsi Rosnowo z elementami pierwotnymi struktury przestrzennej i topografią terenu
- zabudowa w Klasztornej, którą tworzy zwarty kompleks budynków gospodarczych, wzniesionych z kamienia i cegły
- kompozycja zabudowy w Górczynie Dolnym
- dobrze utrzymana zabudowa z aleją topolową w obrębie osiedla [Czyste]

c/ Zespoły o średnich walorach krajobrazowych:

- stara zabudowa we wsi Tchórzno
- pałac z parkiem we wsi Stołeczna
- stara zabudowa we wsi Cieplikowo
- stary kościół i elementy historycznej zabudowy podwórza folwarcznego w Chełmie Dolnym
- kompleks zabudowy inwentarskiej w Smudze
- zabudowa miejska Trzcieszka Zdroju [poza obrębem Starego Miasta].

Zakłada się czynną ochronę fizjonomii krajobrazu, zachowanie układu przestrzennego i harmonijnej zabudowy, rewaloryzację zabudowy dysharmonijnej przy integracji kompozycyjnej oraz wzbogacenie kompozycji.

Strefy przekształceń krajobrazu

a/ Zespoły zdegradowane:

Babin, Górczyn Górny, Drzesz, Antoniewice, Tchórzno, Rosnówko, Wesoła.

Zakłada się:

- rewaloryzację i tworzenie nowych wartości estetycznych.
-

3. STAN ZAGOSPODAROWANIA TERENU

Stan rozwoju funkcji gospodarczych stanowi o zamożności miejscowej ludności. Gmina Trzcianko-Zdrój należy w województwie do gmin ubogich. W sferze gospodarki materialnej, główną gałęzią rozwijaną na obszarze gminy jest rolnictwo. Pozostałe funkcje gminy mają charakter marginalny, dotyczy to produkcji leśnej, rekreacji i przemysłu.

3.1. UŻYTKOWANIE TERENU

Użytki rolne zajmują 58.6 % powierzchni gminy, a środowisko agroprzyrodnicze cechuje wysoka przydatność do rozwoju funkcji rolniczej w każdym zakresie [35.0 % ogólnej powierzchni, to gleby wysokiej jakości 2 i 3 kompleksu przydatności rolniczej gleb].

WYKAZ GRUNTÓW W GMINIE

L.p.	Wyszczególnienie	GMINA	
		Pow. [ha]	Udział [%]
1.	UŻYTKI ROLNE - razem	9 991	58.60
	grunty orne	8 623	86.31
	sady	88	0.88
	łąki	952	9.53
	pastwiska	328	3.28
2.	LASY	4 867	28.50
3.	WODY	106	0.93
4.	TERENY KOMUNIKACYJNE	537	3.15
5.	TERENY OSIEDLOWE, RÓŻNE	1 550	8.82
	RAZEM:	17 051	100.00

Największy odsetek gruntów rolniczych jest w gestii Agencji Nieruchomości Rolnych - 58.3 %.

Indywidualne gospodarstwa rolne posiadają 31.8 %.

Ponadto wysoki odsetek ziemi należy do RSP - 8.7 %.

Na bazie majątku dawnej AWRSP (obecnie ANR), zostały wydzielone gospodarstwa rolne, które obecnie użytkowane są przez kilka większych spółek handlowych oraz indywidualnych osób.

Problem stanowi zagospodarowanie majątku ANR w miejscowościach: Chełm Górny i Chełm Dolny. Gospodarstwa od kilkunastu lat nie prowadzą żadnej działalności produkcyjnej, co w aspekcie braku gospodarki indywidualnej na tym obszarze, stanowi istotne zagrożenie egzystencji życia mieszkańców wsi [wsie popegeerowskie].

STRUKTURA WŁADANIA GRUNTAMI

Wyszczególnienie	GMINA		MIASTO	
	Pow. ogólna [ha]	Udział [%]	Pow. ogólna [ha]	Udział [%]
Lasy	5059	30.08	-	-
Inne państwowe gospodarstwa	K 1	0.06	9	3.91
przekazane w użytkowanie wieczyste	P 9		4	1.74
Grunty państwowe będące	K 6	0.08	7	3.04
w dyspozycji organów gosp. komunalnej	P 8		2	0.87
Inne państwowe i społeczne gospodarstwa	K 19	0.22	9	3.91
nie będące gospodarstwami rolnymi	P 10		17	7.40
	I 7			
RSP	900	5.35	3	1.30
Kółka rolnicze	21	0.12	-	-
Indywidualne gospodarstwa rolne i leśne	3175	18.87	58	25.23
Inne gospodarstwa indywidualne	109	0.65	18	7.83
PFZ	A 7012	41.69	49	21.31
	K 63	0.37	33	14.34
Państwowe wody i rowy	34	0.20	2	0.87
Drogi publiczne	341	2.03	16	6.95
Inne tereny komunikacyjne	18	0.11	5	2.17
Powierzchnia wyrównawcza	+24	0.14	- 2	0.87
	16821	100.00	230	100.00
RAZEM:	17051			

Sektor prywatny reprezentowany jest przez 416 indywidualnych gospodarstw rolnych, w tym 144 gospodarstwa swoje siedziby posiada na terenie miasta. Dominują gospodarstwa małe.

ZASADY GOSPODARKI GRUNTAMI:

- Zagospodarowanie i użytkowanie terenów w oparciu o założone kierunki rozwoju oraz ustalenia planu.
- Zagospodarowanie terenów z zachowaniem warunków określonych w ustawach szczególnych i tytułu prawa własności.

- Przestrzeganie prawa ochrony własności przy zagospodarowywaniu terenów sąsiadujących.
- Tworzenie zasobów gruntów na cele zabudowy miasta, w tym budownictwa komunalnego oraz zadań publicznych, realizowanych zarówno przez gminę, jak i organy administracji rządowej.
- Tworzenie rezerw terenów własności gminy i Skarbu Państwa, na ewentualne zamiany, na tereny nabywane na cele miasta lub gminy.
- Oszczędna gospodarka gruntami w procesie wyłączenia z produkcji rolnej, szczególnie terenów o wysokiej jakości produkcyjnej i terenów cennych przyrodniczo.
- Rekultywacja terenów zdewastowanych i zdegradowanych w wyniku eksploatacji surowców mineralnych oraz innej działalności gospodarczej.
- Ustalenie zasad promocji dla użytkowników wdrażających technologie ekologiczne, służące poprawie stanu środowiska.
- Dopuszczenie na części terenów użytkowanych rolniczo lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz **ze strefą ochronną, związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu z uwagi na lokalizację elektrowni wiatrowych** i infrastrukturą towarzyszącą **w granicach wskazanych na rysunku studium**.

3.2. SIEĆ OSADNICZA I OBSŁUGA LUDNOŚCI

3.2.1. SIEĆ OSADNICZA

Gminę Trzcińsko-Zdrój w 1995 r. zamieszkiwało 6 048 osób, z czego na miasto przypadało 2 695 mieszkańców. Obecnie (31 grudnia 2008 r.) jest to odpowiedni 5793 i 2518 osób.

Największe wsie stanowią: Stołeczna, Góralice, Piaseczno, Gogolice.

Gminę cechuje niekorzystna struktura demograficzna, spowodowana peryferyjnym położeniem w regionie i monofunkcyjnym charakterem gospodarki.

W Studium zakłada się następujący układ osadniczy:

- Ośrodek gminny - miasto Trzcińsko-Zdrój - obsługa ludności, reaktywowanie funkcji lecznictwa uzdrowiskowego [duża wartość potencjalna miasta].
 - Miejscowość Strzeszów, winna rozwijać się w oparciu o funkcję wczasowo – rekreacyjną, wsie: Dobropole, Tchórzno, Klasztorne, Chełm Dolny, przewiduje się do rozwoju uzupełniającej funkcji letniskowej.
 - Ośrodki usług podstawowych - Stołeczna, Góralice, Piaseczno, Gogolice. Ich wyróżnikiem będzie szkoła podstawowa z ogniskiem przedszkolnym, sklepy spożywcze i minimum 1 sklep przemysłowy, zespół elementarnych usług
-

rzemieślniczych, obiekty obsługi gospodarki żywnościowej [punkty skupu, magazyny, składy, zlewnie mleka], kościoły parafialne lub ich filie z cmentarzami.

- Pozostałe wsie i przysiółki rozwijać się będą w oparciu o własne możliwości i o przedsiębiorczość ludności, przy wsparciu władz samorządowych.

Na perspektywę nie przewiduje się istotnego wzrostu wielkościowego jednostek osadniczych w gminie [prognoza ilości ludności w tabeli].

Lp.	Miejscowość	Ludność 1995		Ludność 2010	
		stała	sezonowa	stała	sezonowa
1	TRZCIŃSKO-ZDRÓJ	2695	150	2900	400
2	ANTONIEWICE	20	-	20	-
3	BABIN	89	-	80	-
4	CHEŁM DOLNY	74	-	70	50
5	CHEŁM GÓRNY	168	-	170	-
6	CIEPLIKOWO	37	-	40	-
7	CZYSIE	83	-	100	-
8	DOBROPOLE	148	50	160	50
9	DRZESZ	17	-	17	-
10	GOGOLICE	336	-	400	-
11	GÓRALICE	537	-	600	-
12	GÓRCZYN	74	-	50	-
13	KLASZTORNE	124	50	120	50
14	PIASECZNO	435	-	450	-
15	ROSNOWO	218	-	200	-
16	ROSNÓWKO	40	-	40	-
17	SMUGA	31	-	30	-
18	STOLECZNA	596	-	650	-
19	TCHÓRZNO	84	30	80	50
20	STRZESZÓW	227	300	200	400
21	WESOŁA	15	-	10	-

Obsługę ludności poziomu ponadgminnego zapewniają gminie 3 ośrodki subregionalne: Gryfino, Chojna i Myślibórz, niezależnie od przyjętych reform administracji państwowej. Istota ewolucji układu osadniczego będzie polegała na usprawnieniu modelu obsługi ludności, wzbogaceniu wyposażenia osiedli w obiekty usługowe, usprawnieniu komunikacji międzysiedlowej i podnoszeniu jakości usług.

Rozwój i działanie mechanizmów gospodarki rynkowej, nie zawsze i nie wszędzie równoznaczne jest z pełnym zaspokojeniem potrzeb mieszkańców. Mylne jest

powszechne mniemanie, że jest on “samoregulatorem” wyrównywania niedoborów produkcji i usług. W pojedynczych przypadkach konkretnych wsi, zwłaszcza tych mniejszych, może się to nie sprawdzać.

Stąd też, na samorządzie gminnym spoczywa obowiązek stałego analizowania funkcjonowania usług, zbierania opinii publicznej na ten temat i reagowania administracyjnego oraz bodźcami ekonomicznymi, celem doprowadzenia do funkcjonowania racjonalnego, wcześniej zaplanowanego modelu, kompleksowego funkcjonowania usług w poszczególnych jednostkach osadniczych.

3.2.2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

MIESZKALNICTWO

O jakości i standardach zamieszkania w gminie, decydują czynniki:

- struktura wiekowa mieszkań
- ich wyposażenie techniczne.

Pod tym względem, gmina posiada jedną z najbardziej niekorzystnych sytuacji w regionie.

Miasto Trzcianko-Zdrój posiada ponad połowę swojej substancji mieszkaniowej z przed I Wojny Światowej, a cała gmina nie przekroczyła połowy substancji zbudowanej po 1945 r.

W wyposażeniu technicznym brak jest sieci gazowych i ciepłowniczych. Są to elementy, które w istotny sposób warunkować będą przyszły rozwój gminy.

Dekapitalizacja substancji mieszkaniowej i uzupełnienie mediów infrastruktury technicznej, to dwa poważne problemy do rozwiązania, stojące przed władzami gminy.

Perspektywiczny program budownictwa mieszkaniowego opiera się o prognozę gospodarstw domowych, zasadę zrównania docelowo ich liczby, z liczbą mieszkań oraz założeń wielkości wyburzeń.

Stan zasobów mieszkaniowych i ich struktura wiekowa, w mieście i gminie, na koniec 1994 r., przedstawiał się następująco:

Mieszkania		Izby	Pow. [m ²]	Mieszkania wybudowane		
				przed 1918r.	1918 - 45r.	po 1945r.
Ogółem	1 592	5 741	101 554	576	303	713
[%]	100.0			36.2	19.0	44.8
Miasto	745	2 606	43 128	386	81	278
[%]	100.0			51.8	10.9	37.3
Wieś	847	3 135	58 426	190	222	435
[%]	100.0			22.4	26.2	51.4

Prezentowane w tabeli mierniki warunków mieszkaniowych, są lepsze od średnich wojewódzkich, bądź do nich zbliżone.

Podstawowe wskaźniki warunków zamieszkania ludności:

	Ludność	Gosp. domowe	Gosp. dom./ 100 mieszk.	m ² /osobę	osób/izbę	m ² /mieszk.
Ogółem	6 022	1 740	107.4	17.5	1.05	63.8
Miasto	2 614	780	106.0	17.5	0.94	57.9
Wieś	3 408	920	108.6	17.5	1.07	69.0

Korzystna sytuacja w gminie na tle regionu, występuje w liczbie gospodarstw domowych na 100 mieszkań, czyli w zagęszczeniu mieszkań oraz ich metrażu.

Do wariantu docelowego ludności w 2010 roku, w wielkości 6 200 mieszkańców gminy, szacunek liczby gospodarstw domowych wynosi 1 790 [w tym miasto 830].

W świetle powyższego, program zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, w okresie 1995 - 2010, wyniósłby orientacyjnie:

- niedobór stanu istniejącego 118 mieszkań
- przyrost ilości gospodarstw domowych 80 mieszkań
- odtworzenia [min. 10 % substancji z przed 1918 r.] 58 mieszkań
- Razem: 256 mieszkań**

W Studium wyznaczono strefy mieszkalno - usługowe dla miasta i większych jednostek osadniczych [Góralice, Stołeczna, Piaseczno, Gogolice].

USŁUGI

Usługi o znaczeniu ponadlokalnym zgrupowane są w Chojnie, Gryfinie i Myśliborzu.

Obsługę o znaczeniu lokalnym zapewniają:

- w zakresie oświaty i wychowania:
 - 4 szkoły podstawowe
 - 1 przedszkole
 - 2 szkoły zawodowe
 - 1 dom dziecka
- w zakresie kultury: ośrodki prowadzące działalność kulturalną [świetlice i kluby] zlokalizowane w Trzcianku-Zdroju, Góralicach, Dobropolu, Rosnowie, Strzeszowie, Stołecznej, Klasztornej
- w zakresie ochrony zdrowia:
 - Przychodnia Rejonowa w Trzcianku-Zdroju
 - Państwowy Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Trzcianku-Zdroju
- w zakresie handlu, gastronomii i rzemiosła: w gminie czynnych jest około 50 placówek handlowych, 3 gastronomiczne, 59 rzemieślniczych [Trzcianko-Zdrój, Stołeczna, Piaseczno, Góralice, Rosnowo]

- w zakresie turystyki i sportu:
 - zainwestowanie rekreacyjne - Strzeszów
 - boiska sportowe w mieście i większych wsiach
- w zakresie obsługi ogólnej:
 - funkcję administracji publicznej pełni Urząd Gminy w Trzcianku-Zdroju
 - Urząd Poczty i Telekomunikacja w Trzcianku-Zdroju
 - Komisariat Policji w Trzcianku-Zdroju
 - Urząd Stanu Cywilnego w Trzcianku-Zdroju
 - Bank Spółdzielczy w Trzcianku-Zdroju
 - obiekty kultury sakralnej - 9 kościołów, Zbór Jechowy
 - czynne cmentarze w Trzcianku-Zdroju, Góralicach, Piasecznie.

W odniesieniu do usług, zakłada się preferencje w zakresie ochrony zdrowia.

Perspektywiczny rozwój służby zdrowia to:

- Projekt reaktywacji funkcji sanatoryjno - uzdrowiskowej w mieście Trzcianko-Zdrój [priorytet] jest ze wszech miar godny rozpatrzenia i zainteresowania nim władz wojewódzkich i centralnych. Zapotrzebowanie na tego typu usługi będzie rosło z każdym rokiem i dla gminy jest to wielka szansa na jej aktywizację gospodarczą.
Proponuje się zagospodarowanie północnej części brzegu jez. Strzeszowskiego.
- Utrzymanie istniejącego stanu zainwestowania i usług medycznych oraz w miarę możliwości - dalszego ich zwiększania. Dotyczy to dalszego funkcjonowania przychodni rejonowej i wzrostu jej obsady, funkcjonowania gabinetów stomatologicznych oraz apteki
- Dalsze funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych, pełniącego obsługę ludności o ponadgminnym zasięgu.
- Uwarunkowania demograficzne predestynują miasto Trzcianko-Zdrój do otwarcia żłobka jednooddziałowego [20 - 30 dzieci]. O ile sprawa ta, nie jest do rozwiązania na stan obecny, to należy ją przewidywać w dalszej perspektywie.

Perspektywiczny rozwój oświaty to:

- W wychowaniu przedszkolnym, za obligatoryjne uznaje się funkcjonowanie przy wszystkich szkołach podstawowych, oddziałów przedszkolnych dla sześciolatków oraz jako minimum, funkcjonowanie przedszkola miejskiego w Trzcianku.
Dopuszcza się wszelkie formy placówek opieki przedszkolnej [prywatne, rodzinne]
- W szkolnictwie podstawowym, limity młodzieży w wieku 7 - 14 lat zapewniają warunki istnienia tej placówki oświatowej, obok istniejącej lokalizacji w Piasecznie
- W szkolnictwie średnim, zakładać należy utrzymanie istniejących placówek oświatowych

- Państwowy Dom Dziecka, jako placówka o ponadlokalnym zasięgu, winna funkcjonować w oparciu o finansowanie ze źródeł pozagminnych.

W pozostałych usługach, w Studium przewidziano jedynie ich koncentrację w ośrodku gminnym oraz w ośrodkach usług podstawowych, szczególnie w zakresie drobnej wytwórczości, a także poszerzenie usług w zakresie obsługi turystyki.

3.3. GŁÓWNE ELEMENTY ZAGOSPODAROWANIA TERENU

3.3.1. ROLNICTWO

PRODUKCJA ROLNICZA

Liczącą się pozycją w produkcji rolniczej [sadowniczej] jest produkcja owoców. Pomędzy indywidualnymi gospodarstwami rolnymi a dużymi jednostkami organizacyjnymi, produkcja roślinna wykazuje zróżnicowanie co do kierunku upraw:

- dla indywidualnych gospodarstw rolnych - kierunek zbożowo - okopowy,
- dla dużych jednostek - zbożowo - pastewny.

Na obszarze gminy występują istotne ograniczenia w intensyfikacji prowadzenia upraw polowych. Są to:

- obszary narażone na erozję gleb
- rzeźba terenu
- występowanie obszarów chronionych
- występowanie terenów o dominacji funkcji nierolniczych

Ograniczenia te występują głównie w zachodniej części gminy.

W produkcji zwierzęcej, większe ośrodki chowu zwierząt skupione są w:

- Stołecznej - 1 200 stanowisk dla bydła i 2 200 dla trzody chlewnej
- Piasecznie - 700 stanowisk dla bydła
- Gogolicach - 350 stanowisk dla bydła i 400 dla trzody chlewnej
- Chełmie Górnym - 1 000 stanowisk dla owiec i 1 000 dla trzody chlewnej
- Chełmie Dolnym - 700 stanowisk dla owiec i 400 dla trzody chlewnej
- Babinie - 3 000 stanowisk dla trzody chlewnej
- Cieplikowie - 1 200 stanowisk dla trzody chlewnej.

Ośrodki chowu zwierząt nie wykorzystują swoich możliwości produkcyjnych.

Kolizja funkcji mieszkalnej i hodowlanej występuje we wsiach: Chełm Górny, Babin, Piaseczno, Stołeczna.

Z większych jednostek rolniczych działalność prowadzą:

- Przedsiębiorstwo Handlowo - Produkcyjne "Sady Trzcianko-Zdrój" - produkcja sadownicza
- Przedsiębiorstwo Produkcyjne "Amarantus" - dzierżawa majątku w Gogolicach
- Przedsiębiorstwo Usługowo - Handlowe S.C. Banie - dzierżawa majątku w miejscowościach: Babin, Wesoła, Stołeczna
- Przedsiębiorstwo Produkcyjne i Usługowo - Handlowe "Awena" - dzierżawa majątku w miejscowościach: Piaseczno i Stołeczna.

OBSŁUGA ROLNICTWA I PRZEMYSŁU ROLNO-SPOŻYWCZEGO

Na terenie gminy występują pojedyncze zakłady o znaczeniu lokalnym. Są to:

- Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska" w Trzcianku-Zdroju Spółdzielnia Kółek Rolniczych, zlewnia mleka, lecznica dla zwierząt oraz własne warsztaty mechaniczne, istniejące przy większych przedsiębiorstwach rolnych
- Przemysł - mleczarnia, masarnia, wytwórnia wód gazowanych, piekarnia w Trzcianku-Zdroju
- suszarnia i mieszalnia pasz oraz ubojnia w Stołecznej.

Gmina Trzcianko-Zdrój leży w zasięgu oddziaływania jednostek obsługi rolnictwa zlokalizowanych w Chojnie, Gryfinie i Dębnie Lubuskim.

Bardzo korzystne warunki przyrodnicze, istniejące zainwestowanie, wolne zasoby pracy i możliwości uzyskiwania dochodów w gospodarce rolnej, czynią rolnictwo podstawową funkcją gminy.

Czynnikami hamującymi rozwój rolnictwa są:

- ograniczenia wynikające z wymogów ochrony środowiska
- zaniedbany system melioracyjny
- słabo rozwinięty przemysł rolno - spożywczy
- brak chętnych na zagospodarowanie terenów AWRSP (obecnie ANR)
- proces przekształceń własnościowych.

Zasady rozwoju rolnictwa:

- Preferowanie kierunków produkcji rolnej, zgodnych z predyspozycjami obszarów. Wyodrębnia się dwie strefy intensywności gospodarowania: strefa wysokiej intensywności i strefa intensywna z ograniczeniami
 - Preferencja upraw specjalnych: sadownictwo, warzywnictwo, rośliny intensywne
 - Wzrost efektywności działalności rolnej poprzez tworzenie ekonomicznie mocniejszych gospodarstw rolnych, rozwój bazy przechowalniczej i przetwórczej
-

- Trwale zagospodarowanie i ochrona ziemi rolniczej [stosowanie zabiegów i płodozmianów przeciwozyjnych]

3.3.2. LEŚNICTWO

Lasy zajmują powierzchnię 4.8 tys. ha w gminie Trzcianko-Zdrój. Stopień lesistości gminy kształtuje się na poziomie 28.9 % i jest zbliżony do średniej wojewódzkiej.

Gospodarkę leśną prowadzą 4 Nadleśnictwa: Chojna, Mieszkowice, Myślibórz i Różańsko.

Gospodarka prowadzona jest w oparciu o plany urządzania lasów, które określają limity drewna oraz zadania służące utrzymaniu dobrego stanu sanitarnego terenów leśnych.

Tereny o niższej przydatności rolniczej gleb, położone przy kompleksach leśnych oraz zagrożonych erozją proponuje się do zalesień.

Nr kompl.	Obręb	Przybliżona powierzchnia [ha]	Uzasadnienie
1	2	3	4
1.	Strzeszów	4.0	Własność RSP Strzeszów [cz.dz.426/1], teren przy kompleksie leśnym, niewykorzystany rolniczo o niskiej klasie bonitacyjnej gleb
2.	Góralice [Cieplikowo]	2.5	teren przy kompleksie leśnym, niewykorzystany rolniczo o niskiej klasie bonitacyjnej gleb
3.	Góralice [Cieplikowo]	7.0	teren przy kompleksie leśnym, niewykorzystany rolniczo, gleby V i VI klasy bonitacyjnej
4.	Góralice	4.5	teren przy kompleksie leśnym, gleby klasy bonit. V i enklawy IV, obszar stanowiący nieużytek – o wadliwych stosunkach gruntowo-wodnych
5.	Rosnowo	9.5	teren o niskiej klasie bonitacyjnej gleb, uzupełnienie kompleksu leśnego
6.	Rosnowo	1.0	teren o niskiej klasie bonitacyjnej gleb, wyrównanie granicy rolno-leśnej
7.	Rosnowko	1.3	Własność PGR Stołeczna [cz.dz. 24], teren przy kompleksie leśnym, niewykorzystany rolniczo o niskiej klasie bonitacyjnej gleb
8.	Rosnowko	0.7	Własność PGR Stołeczna [cz.dz. 24], teren o niskiej klasie bonit. gleb, wyrównanie granicy rolno-leśnej
8 a.	Rosnowko	0.4	Własność PGR Stołeczna [cz.dz.22], teren o niskiej klasie bonit. gleb, wyrównanie granicy rolno-leśnej
9.	Chełm Górny	0.9	Nadleśnictwo Mieszkowice teren o niskiej klasie bonit. gleb [V], uzupełnienie kompleksu leśnego
10.	Chełm Górny	1.5	[Nadleśnictwo Mieszkowice cz.dz. 225] teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb
11.	Chełm Górny	24.0	[Nadleśnictwo Mieszkowice cz.dz. 244] teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb
11a.	Chełm Górny	37.0	teren położony przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb [leśny kierunek rekultywacji terenu po eksploatacji kruszyw]
12.	Chełm Górny	1.8	Własność AWRSP [cz.dz.4], teren o niskiej klasie bonit. gleb i zróżnicowanej konfiguracji
13.	Chełm Górny	8.5	Własność AWRSP [cz.dz.13/1], teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb

14.	Chełm Górny	2.8	[cz.dz. 1/2] teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonitacyjnej gleb
15.	Babin	4.5	Własność AWRSP [cz.dz.18/1], teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonitacyjnej gleb, wyrównanie granicy rolno-leśnej
16.	Babin	1.5	Własność AWRSP [cz.dz. 5/1], teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb
17.	Babin	1.0	Własność AWRSP [cz.dz. 3/1] teren o niskiej klasie bonitacyjnej gleb, położony pomiędzy istniejącymi kompleksami leśnymi
18.	Babin	5.2	Własność AWRSP [cz.dz. 3/1], teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb
19.	Chełm Górny	1.5	Własność AWRSP [cz.dz. 30], teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb
20.	Chełm Górny	1.2	Własność AWRSP [cz.dz. 28], teren o niskiej klasie bonitacyjnej gleb zagrożony erozją gleb
21.	Babin	7.0	teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonitacyjnej gleb
22.	Stożeczna	6.8	Własność AWRSP [cz.dz. 176], teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb, częściowo zadrzewiony
23.	Piaseczno	20.5	Własność AWRSP [cz.dz. 257/1, cz.dz.254, dz. 256], teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonitacyjnej gleb
24.	Piaseczno	30.0	Własność AWRSP [cz.dz. 251], teren o niskiej klasie bonit. gleb, przy kompleksie leśnym, o falistej konfiguracji, częściowo zagrożony erozją gleb
25.	Piaseczno	3.8	Własność AWRSP [cz.dz. 271/5] teren przy kompleksie leśnym, gleby 6 kompleksu przydatności rolniczej
26.	Piaseczno	5.0	Własność AWRSP [cz.dz. 271/5], teren wewnątrz kompleksu leśnego, o niskiej klasie bonit.gleb
27.	Piaseczno	11.5	Własność AWRSP [cz.dz. 289] teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb, o zróżnicowanej konfiguracji terenu
28.	Gogolice	0.6	Własność AWRSP [cz.dz. 61/1] teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb
29.	Gogolice	1.0	Własność AWRSP [cz.dz. 154], teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb, wyrównanie granicy rolno-leśnej
30.	Gogolice	1.0	Własność AWRSP [cz.dz. 152] o niskiej klasie bonit. gleb, teren przy niewielkim kompleksie leśnym,
31.	Gogolice	3.0	Nadleśnictwo Mieszkowice, teren wewnątrz kompleksu leśnego, o niskiej klasie bonit. gleb
32.	Gogolice	0.5	Własność AWRSP [cz.dz. 137], teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb
33.	Gogolice	1.0	Własność AWRSP [cz.dz. 137], teren przy kompleksie leśnym, o niskiej klasie bonit. gleb, teren zagrożony erozją gleb
34.	Gogolice	1.0	Własność AWRSP [cz.dz. 140], położony przy kompleksie leśnym, pomiędzy terenami narażonymi na erozję gleb, teren o niskiej klasie bonit. gleb
RAZEM:		215.0	

Zasady:

- zakłada się prowadzić gospodarkę leśną, zgodnie z planami urządzania lasów Nadleśnictw prowadzących gospodarkę leśną na terenie gminy
- prowadzić zalesienia na terenach mało przydatnych dla rolnictwa oraz przylegających do kompleksów leśnych [z wyłączeniem terenów zalegania torfu, nieużytków oraz niektórych łąk, stanowiących strefy faunistyczne, ważne jako miejsca rozrodu i żerowiska].

- na terenach, gdzie istnieje możliwość wydobycia surowców naturalnych, zalesienie winno odbywać się dopiero po wydobyciu surowca [rekultywacja terenu o kierunku leśnym]

3.3.3. RYBACTWO

Na terenie gminy znajduje się 8 stawów, gdzie prowadzona jest gospodarka rybacka.

Działalność rybacką prowadzić można na jeziorach AWRSP (obecnie ANR).

Potencjalny zakres wydajności połowowej jest następujący:

Lp.	Nazwa jeziora	Rybacki typ jeziora	Potencjalny zakres wydajności połowowej [kg/ha]
1	Czarwołęka	linowo - szczupakowe	10 - 15
2	Strzeszowskie	sandaczowe	15 - 25
3	Trzcińskie Małe	sandaczowe	15 - 20
4	Dobropole	leszczowo - sandaczowe	15 - 25
5	Rosnówek	karasiowe	10 - 15
6	bez nazwy	karasiowe	nieokreślony
7	Głębokie	sandaczowe	15 - 25
8	bez nazwy	linowo - szczupakowe	20 - 25
9	bez nazwy	karasiowe	10
10	Gogolice	linowo - szczupakowe	15 - 20
11	Morskie Oko	sandaczowe	20 - 25
12	bez nazwy	karasiowe	10 - 15
13	bez nazwy	karasiowe	10 - 15
14	bez nazwy	karasiowe	15 - 20
15	Chełm	linowo - szczupakowe	20 - 25

W granicach obszaru objętego zmianą studium [\[I edycja zmiany\]](#) znajdują się trzy obwody rybackie ustanowione Rozporządzeniem Nr 7/2006 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 13 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia obwodów rybackich (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 121, poz. 2528):

- 1) Obwód rybacki Jeziora Trzcińskie (Miejskie, Trzygłowskie) na rzece Rurzyca - nr 2 (wymieniony w załączniku do ww. rozporządzenia pod pozycją I.9.2.),
- 2) Obwód rybacki rzeki Rurzyca - nr 3 (wymieniony w załączniku do ww. rozporządzenia pod pozycją I.9.3.),
- 3) Obwód rybacki Jeziora Strzeszowskie na rzece Tywa - nr 1 (wymieniony w załączniku do ww. rozporządzenia pod pozycją 1.12.1.).

Ograniczenia rozwoju gospodarki rybackiej

Ze względu na to, że na obszarze gminy występują nieduże zbiorniki wodne [dla których przewiduje się rozwój funkcji rekreacyjnej], nie zakłada się znacznego rozwoju gospodarki rybackiej.

3.3.4. PRZEMYSŁ

Na terenie gminy występują:

- obiekty przemysłu rolno - spożywczego [ubojnie, masarnie, suszarnie, mleczarnia, piekarnia, wytwórnia wód gazowanych],
- tereny eksploatacji kruszywa naturalnego [złóża w Chełmie Górnym] i kredy jeziornej [okolice jez. Strzeszowskiego],
- obiekty usługowe z zakresu drobnej wytwórczości.

Na obszarze gminy nie zakłada się generalnie rozwoju funkcji przemysłowej. Niewielkie obszary strefy działalności gospodarczej wyznaczono we wschodniej i południowej części miasta oraz drobnej wytwórczości we wsiach: Rosnowo, Góralice, Stołeczna.

Rozwój przemysłu uwarunkowany jest możliwością zaopatrzenia w wodę, dla celów przemysłowych oraz winien odbywać się na bazie lokalnych możliwości, jakie stwarza zaplecze surowcowe, poprzez tworzenie zakładów przetwórczych o różnych formach własności. Strefy uciążliwości dla tych inwestycji powinny zamykać się w granicach własnych działek.

W przypadku prowadzenia działalności na terenach górniczych, wymaga się uzgodnienia projektowanych inwestycji, z właściwym organem Państwowego Nadzoru Górniczego.

Preferencje rozwojowe:

- preferencje dla obiektów przemysłu rolno - spożywczego
- wykorzystanie zasobów surowców mineralnych [kruszywa naturalne, kreda jeziorna, surowce balneologiczne, surowce ilaste dla potrzeb budownictwa].
- technologie - zastosowanie technologii nie powodujących degradacji środowiska.

3.3.5. REKREACJA

Zasoby środowiska przyrodniczego i wysokie walory krajobrazowe gminy, sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji. Za priorytet rozwoju miasta przyjęto reaktywowanie funkcji lecznictwa wypoczynkowego, które związane jest z uruchomieniem terenów urządzeń rekreacji [propozycje zagospodarowania północnego brzegu jeziora]. Warunkiem rozwoju rekreacji wodnej jeziora Miejskiego jest podniesienie klasy czystości wód.

Tereny do zagospodarowania turystycznego, związanego z wypoczynkiem nad wodą występują również nad jez. Strzeszowskim [zabudowa letniskowa, ośrodek wypoczynkowy] i w okolicy jez. Dobropole.

W Studium zakłada się rozwój zabudowy letniskowej po zachodniej i południowej stronie jez. Strzeszowskiego, natomiast tereny położone po stronie wschodniej pozostawia się bez zabudowy, wyznaczając preferencję zagospodarowania pod funkcję rekreacji czynnej.

Formy turystyki krajoznawczej preferuje się rozwijać w środkowej części gminy, której urozmaicona rzeźba terenu stanowi najbardziej atrakcyjny walor tego obszaru.

Osada Osiecze, ze względu na swoje centralne położenie w gminie, na styku proponowanego rezerwatu i proponowanej strefy ochrony krajobrazu, mogłaby zostać wykorzystana jako punkt informacyjny – dydaktyczny szlaków turystycznych i ścieżek przyrodniczo – dydaktycznych powstałych w oparciu o sieć cennych obszarów.

Ścieżki rowerowe zostaną ściśle określone po przeprowadzeniu dodatkowych analiz.

Studium proponuje rozwój turystyki pieszej, trasowanie szlaków rowerowych, przy wykorzystaniu starych, zabytkowych traktów i innych terenów atrakcyjnych krajobrazowo: z północy gminy – pomiędzy jeziorami Strzeszowskim i Trzciankim – miasta Trzcianko-Zdrój – Dobropole – Tchórzno – Stołeczna - Osiecze - Piaseczno – Chełm Górny – Chełm Dolny – Zielin [gmina Mieszkowice].

Zakłada się:

- ochronę walorów turystycznych i wypoczynkowych miasta i gminy
 - rozwijanie turystyki na bazie atrakcyjnych obiektów zabytkowych i parków podworskich
 - zwiększenie rygorów ochrony przyrody i krajobrazu przy nadmiernej koncentracji ruchu turystycznego w obszarach chronionych
 - na terenach cennych przyrodniczo - stosowanie mało agresywnych form turystyki: wyznaczenie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktyczno-przyrodniczych [turystyka piesza, rowerowa, konna]
 - aktywizacja agroturystyki
 - przejmowanie na cele letniskowe opuszczonych zagród, w rejonach atrakcyjnych wypoczynkowo; dotyczy to wsi, położonych w obrębie strefy chronionego krajobrazu i na jej obrzeżu oraz w pobliżu rzek, jezior i lasów [Dobropole, Tchórzno, Chełm Dolny, Klasztorne]
 - powszechną dostępność walorów rekreacyjnych poprzez udostępnienie pasa przywodnego bez możliwości zabudowy kubaturowej brzegów jezior i rzek - zachowanie pasa ochronnego 40 - 50 m od brzegów wód
 - lokalizacja zabudowy rekreacyjnej na terenach położonych powyżej 0.80 m nad istniejącym lustrem wody
 - dla terenów, które znajdują się w pobliżu jezior - tworzenie „obszarów ciszy”.
-

3.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

3.4.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Gmina Trzcińsko-Zdrój charakteryzuje się bardzo wysokim odsetkiem ludności korzystającej z zaopatrzenia w wodę z układów zbiorowych oraz niskim zużyciem wody na mieszkańca. Z wodociągów korzysta około 96.6 % ludności gminy ogółem, w tym na wsiach ok. 94.3 %.

Zużycie wody wynosi:

- w Trzcińsku-Zdroju - 30.7 m³/rok
- we wsiach gminy - 20.5 m³/rok

Zasoby ujęć 14 eksploatowanych wodociągów zapewniają bieżące i kierunkowe potrzeby.

Ujęcie w Trzcińsku-Zdroju posiada ustanowioną strefę ochronną ujęcia. Żadne więcej z eksploatowanych ujęć komunalnych nie posiada ustanowionej i zatwierdzonej strefy ochronnej; szereg ujęć nie posiada również uregulowanego stanu formalno – prawnego.

Stan techniczny wodociągów należy uznać za dostateczny.

Eksploatacją ujęć zajmują się:

- Urząd Miejski w Trzcińsku-Zdroju,
- Wodociągi Zachodniopomorskie Goleniów,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa CEGIELKA w Stołecznej.

Zasady i kierunki rozwoju

- pełne zaopatrzenie ludności w wodę systemem wodociągów zbiorowych i grupowych,
- uporządkowanie stanu formalno - prawnego ujęć i źródeł wody,
- ustanowienie stref ochronnych ujęć wody, [jest to element, mający bezpośredni wpływ na sposób zagospodarowania i użytkowania przyległych obszarów].

Projektowanymi systemami wodociągów grupowych objęto:

- 1/ Góralice - Cieplikowo - Czyste,
- 2/ Gogolice - Górczyn - Smuga,
- 3/ Dobropole - Tchórzno.

Sposób zaopatrzenia w wodę, z wodociągów zbiorowych, pozostałych miejscowości nie ulega zmianie [tabela].

Utrzymuje się również zaopatrzenie w wodę z wodociągów zagrodowych miejscowości Antoniewice i Drzesz.

l.p.	Miejscowość	Rodzaj wodociągu		Zasoby w kat. „B” [m ³ /h]	Urząd. Uzdat.	Stan formalno - prawny	
		Zbior.	Grup.			Dec. zatw.	Dec. wodn.-praw.
1	ANTONIE WICE			48			
2	BABIN	1		48	+	GWOP-VII-423/82/71	
3	CHEŁM DOLNY	1		27	+	OS-10/8530-2/18/85	
4	CHEŁM GÓRNY	1		30	+	OS-10/8530-2/28/85	
5	CIEPLIKOWO			-			
6	CZYSTE			-			
7	DOBROPOLE	1		44	+	OGW-11/8530-2/14/78	
8	DRZESZ			-			
9	GOGOLICE	1		35	+	OGW-11/8530-2/24/80	OGW-15/7211/79/B2
10	GÓRALICE	1		46	+	OGW-11-8530/104/76	
11	GÓRCZYN	1		-			
12	KLASZTORNE	1		22	+	GP.III/7-423/50/74	
13	PIASECZNO	1		49	+	GWOP-YI-423/92/70	GWOP-IV-053/46/70
14	ROSNOWO	1		53	+	OGW-11/8530-2/64/78	OGW-15/7211/80/82
15	ROSNÓWKO	1		15	+	GW-III-81/49/67	
16	SMUGA						
17	STOLECZNA	1		24	+	GWOP-VU-423/8/72	
18	STRZESZÓW	1		24	+	GWOP-VII-423/8/72	OGW-7211/9/76
19	TCHORZNO			-			
20	TRZCIŃSKO	1		70	+	OGW-11/8530-2/29/79	OGW-010-20/65
21	WESOŁA /os./	1		6		GWOP-VII-423/225/69	

ZAOPATRZENIE W WODĘ – KONCEPCJA OBSŁUGI

l.p.	Miejscowość	Zasoby kat "B" [m ³ /d]	Zapotrzebowanie: [m ³ /d]	Uwagi
1.	ANTONIE WICE		7	wodociągi zagrodowe
2.	BABIN	1152	86	bez zmian
3.	CHEŁM DOLNY	648	50	bez zmian
4.	CHEŁM GÓRNY	720	105	bez zmian
5.	CIEPLIKOWO		34	Z Góralic
6.	CZYSTE		33	z Góralic
7.	DOBROPOLE	1056	70	bez zmian
8.	DRZESZ		6	wodociągi zagrodowe
9.	GOGOLICE	840	171	bez zmian
10.	GÓRALICE	1104	195	bez zmian

11.	GÓRCZYN		16	z Gogolic
12.	KLASZTORNE	528	47	bez zmian
13.	PIASECZNO	1176	206	bez zmian
14.	ROSNOWO	1272	75	bez zmian
15.	ROSNÓWKO	360	13	bez zmian
16.	SMUGA		20	z Gogolic
17.	STOLECZNA	576	338	bez zmian
18.	STRZESZÓW	576	125	bez zmian
19.	TCHÓRZNO		34	z Dobropola
20.	TRZCIŃSKO	1680	582	bez zmian
21.	WESOŁA /os./	144	33	bez zmian

3.4.2. ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW

Na obszarze gminy eksploatowane są cztery komunalne oczyszczalnie ścieków, z czego:

- w Piasecznie i Chełmie Górnym, oczyszczalnie mechaniczne niskosprawne
- w Stołecznej i Trzcianku-Zdroju, oczyszczalnie mechaniczno - biologiczne; oczyszczalnia w Stołecznej nie kwalifikuje się do rozbudowy ani modernizacji

Żadna z eksploatowanych oczyszczalni nie spełnia warunków wymaganych przepisami odrębnymi dla tego typu urządzeń.

Zasady i kierunki rozwoju

Uwzględniając stan zagospodarowania, położenie gminy w obszarze wododziałowym oraz ograniczenia wynikające z warunków odprowadzania ścieków do wód lub ziemi, przyjęto następujące zasady oraz kierunki rozwoju systemów kanalizacyjnych:

- likwidacja głównych źródeł zanieczyszczeń poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej i wyposażenie wsi w systemy kanalizacyjne
- jako preferowany dla gminy Trzcianko-Zdrój przyjmuje się grupowy system kanalizacji
- grupowym systemem kanalizacji objęto następujące miejscowości:
 1. Chełm Dolny - Chełm Górny
 2. Stołeczna - Piaseczno
 3. Trzcianko-Zdrój - Strzeszów - Klasztorne
 4. Góralice - Czyste
 5. Tchórzno - Dobropole
- zbiorowym systemem objęto: Gogolice - Rosnowo
- zagrodowy system [kanalizacja indywidualna] utrzymuje się w: Antoniewiczach, Babinie, Cieplikowie, Drzeszu, Górczynie, Rosnówku, Smudze, Wesołej.

- wody opadowe szczególnie z terenów dróg i parkingów odprowadzane do cieków, rowów lub do gruntu wymagają podczyszczenia przed wlotem do odbiornika według warunków określonych w obowiązujących przepisach.

ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW – KONCEPCJA OBSŁUGI

l.p.	Miejscowość	Ilość ścieków [m ³ /d]	UWAGI	
			Stan istniejący	Stan projektowany
1	ANTONTEWICE	3		kanalizacja zagrodowa
2	BABIN	13		kanalizacja zagrodowa
3	CHEŁM DOLNY	19		proj. grupowa oczyszcz. mech. - biologiczna
4	CHEŁM GÓRNY	27	M-30m ³ /d	do Chełma Dolnego
5	CIEPLIKOWO	6		kanalizacja zagrodowa
6	CZYSTE	16		do Góralic
7	DOBROPOLE	33		do Tchórzna
8	DRZESZ	3		kanalizacja zagrodowa
9	GOGOLICE	64		proj. zbiorowa oczyszcz. mech. - biologiczna
10	GÓRALICE	96		proj. grupowa oczyszcz. mech. - biologiczna
11	GÓRCZYN	8		kanalizacja zagrodowa
12	KLASZTORNE	27		do Trzcieżska-Zdroju
13	PIASECZNO	72	M-30m ³ /d	do Stołecznej
14	ROSNOWO	32		proj. zbiorowa oczyszcz. mech. - biologiczna
15	ROSNÓWKO	6		kanalizacja zagrodowa
16	SMUGA	5		kanalizacja zagrodowa
17	STOLECZNA	104	M-B-60m ³ /d	proj. grupowa oczyszcz. mech. - biologiczna
18	STRZESZÓW	92		do Trzcieżska-Zdroju
19	TCHÓRZNO	20		proj. grupowa oczyszcz. mech. - biologiczna
20	TRZCIEŃSKO	524	M-B- 800m ³ /d	
21	WESOŁA /os./	2		kanalizacja zagrodowa

3.4.3. USUWANIE ODPADÓW

Odpady stałe wywożone są na składowisko w m. Drzesz. Wysypisko w Drzeszku/Rosnówka zabezpiecza kierunkowe potrzeby gminy.

Zasady i kierunki rozwoju

- wdrożenie systemu segregacji oraz utylizacji odpadów,
- wdrożenie zorganizowanego systemu wywozu odpadów na wysypisko gminne
- wysypisko w obrębie Czarnołęka powinno być zlikwidowane i zrehabilitowane zgodnie z odpowiednimi wymogami sanitarnymi

3.4.4. REGULACJA STOSUNKÓW WODNYCH

Położenie gminy Trzcieszko-Zdrój w obszarze źródliskowym i wododziałowym rzek Tywy i Rurzyca, charakteryzującym się niskim wskaźnikiem odpływu, w sposób zasadniczy ogranicza możliwości gospodarowania zasobami wód powierzchniowych.

Zasady i kierunki rozwoju

- zwiększenie stopnia retencji wód [“małe retencje”] poprzez odbudowę i budowę nowych zastawek na kanałach
- utrzymanie „oczek polodowcowych”
- ograniczenie odpływu przy melioracjach odwodnieniowych.
- realizacja inwestycji musi uwzględniać występowanie wód i urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, ewentualne kolizje będą wymagały uzyskania pozwolenia wodno prawnego i stosownych uzgodnień..

3.4.5. ELEKTROENERGETYKA

Uwarunkowania ponadgminne

Gmina Trzcieszko-Zdrój zasilana jest z krajowej sieci elektroenergetycznej liniami napowietrznymi średnich napięć: z GPZ Chojna do m. Trzcieszko-Zdrój, z GPZ Bielin przelotowo, do rozdzielni Banie. Krańce wschodnie gminy [m. Tchórzno, Dobropole i Wesola] zasilane są odgałęzieniem z linii SN z terenu gminy Myślubórz.

Przez teren gminy Trzcieszko-Zdrój przechodzą linie elektroenergetyczne o znaczeniu ponadgminnym. Jest to linia WN łącząca GPZ Chojna z GPZ Bielin [gm. Moryń] oraz magistrala 15 kV łącząca GPZ Bielin z rozdzielnią Banie, zasilająca miejscowości na terenie gmin: Moryń, Chojna, Trzcieszko-Zdrój, Banie.

Przy planowaniu zagospodarowania przestrzennego gminy Trzcieszko-Zdrój należy uwzględnić, oprócz potrzeb własnych, również możliwości funkcjonowania i rozwoju sieci elektroenergetycznych rangi ponadgminnej.

W związku z przewidywaną budową nowej stacji 110/15 kV w gminie Banie, zakłada się zmianę konfiguracji sieci 15 kV w północnej części gminy Trzcieszko-Zdrój.

Potencjalne źródła energii lokalnej.

W 2001 r. rząd i parlament RP przyjął „Strategię rozwoju energetyki odnawialnej”, która zakłada konieczne do osiągnięcia minimalne poziomy procentowego udziału energii z zasobów naturalnych. Jest to działanie z kierunku spełnienia wymogów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie promowania energii elektrycznej produkowanej z odnawialnych źródeł energii.

Elektrownie wiatrowe zaliczane są do źródeł pozyskiwania odnawialnej energii elektrycznej. Są one korzystne z uwagi na warunki wiatrowe oraz jako mniej szkodliwe dla środowiska w

stosunku do rozwiązań konwencjonalnych (brak zanieczyszczenia powietrza, uniknięcie zmian stosunków wodnych i podgrzewania wód powierzchniowych, brak odpadów, itp.).

Elektrownie wiatrowe są jednak źródłem oddziaływania akustycznego oraz powodują częściowe zacienienie terenu w pobliżu ich posadowienia, może również pojawić się efekt migotania.

Z tego względu przeprowadza się wiele analiz, symulacji oddziaływania, by w sposób najwłaściwszy ustalić konkretne lokalizacje wież farmy wiatrowej. Na etapie sporządzania miejscowego planu dla realizacji farmy wiatrowej ustalone zostaną konkretne lokalizacje wież i ich stref oddziaływania.

Najbardziej sprzyjają lokalizacji farm wiatrowych obszary użytkowane jako tereny rolne.

Warunki lokalizacji farm elektrowni wiatrowych zależą od wielu czynników: meteorologicznych [siła i kierunek wiatrów], zainwestowania, walorów przyrodniczych i kulturowych terenu oraz przyjętych rozwiązań technicznych urzędzeń. Lokalizacja elektrowni wiatrowych na terenie gminy jest możliwa, pod warunkiem uwzględnienia wszelkich uwarunkowań z tym związanych, opracowania do każdego obszaru lokalizacji elektrowni wiatrowych studium wpływu siłowni wiatrowych na krajobraz z uwzględnieniem powiązań widokowych, sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i uzyskania wszystkich niezbędnych uzgodnień.

Uwarunkowania wewnętrzne

W gminie Trzcińsko-Zdrój linie 15 kV mają w zasadzie długości optymalne [12.5 ÷ 15 km] lub mniejsze, jednak część linii, szczególnie w północnej części gminy, posiada długości przekraczające te wartości. Kwalifikuje to obszar do średnich warunków zasilania.

Zużycie energii elektrycznej w województwie zachodniopomorskim, na 1 mieszkańca, wynosiło w 1995 r. ca 2 550 kWh/rok, co stanowi około 70 % zużycia krajowego i ca 45 % zużycia krajów europejskich naszej strefy klimatycznej. W mieście Trzcińsko-Zdrój 950 kWh/M*rok..

Na perspektywę roku 2010 przewiduje się zużycie energii elektrycznej na mieszkańca rządu 3 000 kWh/rok, co daje perspektywiczne zapotrzebowanie mocy około 6.0 MW, z tego ca 3.0 MW w mieście Trzcińsko-Zdrój.

Przewiduje się:

- pełne wykorzystanie wszystkich tras linii 15 kV na terenie gminy
- dostosowanie istniejących linii magistralnych do przeniesienia wzrastającego obciążenia, poprzez zwiększenie przekroju przewodów

- zamknięcie pętli 15 kV w rejonach miejscowości Piaseczno - PGR Babin, Stołeczna - Wesoła oraz Gogolice - Górczyn Górny, co poprawi warunki zasilania tych obszarów.

- **lokalizację farm elektrowni wiatrowych jako źródło pozyskiwania odnawialnej energii elektrycznej - w ramach granic obszarów wskazanych na rysunku studium.**

Kierunki i zasady rozwoju

1. Utrzymanie istniejącej linii wysokiego napięcia [110 kV] z możliwością przebudowy oraz korekty trasy. Wzdłuż linii 110 kV należy zachować pasy technologiczne o szerokościach 40 m (po 20 m od osi linii w obu kierunkach). W pasach technologicznych nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi.
2. Utrzymanie linii magistralnych średniego napięcia [15 kV], z zachowaniem generalnych kierunków połączeń i możliwością korekty fragmentów tras, wzdłuż naturalnych granic w terenie.
3. Systematyczne przekształcanie sieci 15 kV do modelowego układu pierścieniowego.
4. Pozostawienie modernizacji tras odgałęzień od linii magistralnych 15 kV, lokalizacji stacji 15/0,4 kV i sieci niskich napięć, do ustalania w planach miejscowych i w ramach warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.
5. W miejscowościach, w których istniejące rezerwy mocy są małe lub ich w ogóle brak, istnieją możliwości wymiany transformatorów na jednostki o większej mocy.
6. W zagospodarowaniu terenu należy zapewnić możliwość dostępu do słupów i przewodów linii elektroenergetycznych a także nie dopuszczać do nasadzeń roślinnością wysoką pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi.
7. Dla obszarów wyznaczonych pod lokalizację elektrowni wiatrowych ustala się konieczność opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, na etapie którego ustalone zostaną parametry, sposoby oznakowania oraz zasady lokalizacji siłowni wiatrowych. Przy tworzeniu planów miejscowych należy określić wpływ lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych na podlegające ochronie prawnej oraz wyznaczone do ochrony obszary i obiekty przyrodnicze. Należy określić również ich wpływ na wyznaczone w Województwie Zachodniopomorskim obszary Natura 2000 oraz potencjalne obszary siedliskowe Natura 2000 w Polsce – „Shadow List.

Tereny dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych w rejonie miejscowości Strzeszów [dopuszczalna ilość jednostek wytwórczych – 12 o mocy max. do 5 MW każda] obejmują również strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu z uwagi na lokalizację elektrowni wiatrowych z niezbędną towarzyszącą infrastrukturą techniczną (drogi dojazdowe, stacje elektroenergetyczne WN/SN, linie kablowe SN i WN, ewentualne odcinki linii napowietrznych do przyłączenia powyższych stacji

do sieci istniejącej - jeśli zostaną przewidziane w projekcie technicznym) - część strefy oddziaływania elektrowni wiatrowych planowanych w rejonie miejscowości Strzeszów, obejmuje tereny gminy Chojna [obręb Kamienny Jaz i Grzybno].

Wyznacza się odległości lokalizacji poszczególnych turbin wiatrowych od istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych w poziomie do średnicy koła wiatrakowego nie mniejsze niż:

1) dla linii jednotorowej:

- 10,0m od osi linii nn – 0,4kV,*
- 12,5m od osi linii SN – 15kV [20kV],*

2) dla linii dwutorowej:

- 12,5m od osi linii nn – 0,4kV,*
- 15,0m od osi linii nn – 0,4kV,*

3) dla linii o napięciu 110kV:

- 3 x średnika koła wiatrakowego od skrajnego przewodu linii nie posiadającej specjalnych amortyzatorów do tłumienia drgań do posadowienia wiatraka*
- średnika koła wiatrakowego od skrajnego przewodu linii posiadającej specjalne amortyzatory do tłumienia drgań do posadowienia wiatraka.*

3.4.6. ZAOPATRZENIE W GAZ

Aktualnie na terenie gminy Trzcieszko-Zdrój nie ma przewodowej sieci gazowej. Do celów bytowych używany jest gaz płynny w butlach.

Biuro SiPRPW [aktualnie RBGP] w Szczecinie, opracowało w 1992 r. „Program rozwoju sieci gazowniczej w woj. szczecińskim”, który obejmował jednostki osadnicze o ludności powyżej 300 mieszkańców. Program ten przewiduje budowę sieci gazowej i wprowadzenie gazu przewodowego na teren gminy Trzcieszko-Zdrój i gazyfikację miejscowości: Trzcieszko-Zdrój, Gogolice, Góralice, Piaseczno i Stołeczna.

W zależności od przyjętego wariantu zasilania województwa, gaz wysokiego ciśnienia może być doprowadzony do gminy Trzcieszko-Zdrój: z Myślborza, z nowej magistrali Szczecin - Południe lub z Chojny. W Trzcieszku-Zdroju przewidywana jest stacja red. - pomiarowa I° i stacja red. - pomiarowa II° dla zasilania zabytkowej ciasnej zabudowy miasta gazem o niskim ciśnieniu.

W roku 1996 została opracowana przez Pracownię Projektową „PROGAZ - PP” w Szczecinie „Koncepcja programowa gazyfikacji gminy Trzcieszko-Zdrój”. W koncepcji, udostępnionej przez Zakład Gazowniczy Szczecin, przewiduje się budowę sieci gazowej i wprowadzenie gazu przewodowego na teren gminy. Zakłada się gazyfikację średnim ciśnieniem następujących miejscowości: Trzcieszko-Zdrój, Babin,

Chełm Dolny, Czyste, Dobropole, Chełm Górny, Cieplikowo, Góralice, Górczyn, Klasztorne, Piaseczno, Rosnowo, Rosnówko, Smuga, Stołeczna, Tchórzno, Strzeszów, Wesoła, Gogolice. Opracowany program nie uwzględnia w sposób indywidualny wszystkich odbiorców na terenie gminy Trzcianko-Zdrój. Jednak w przepustowości gazociągów średniego ciśnienia pozostawiono rezerwę, pozwalającą na gazyfikację wsi położonych w rejonie opracowanej koncepcji gazyfikacji oraz odbiorców przemysłowych na terenie m. Trzcianko-Zdrój.

Opracowanie obejmuje swym zasięgiem możliwości gazyfikacji gminy Trzcianko-Zdrój w okresie do 2010 r. W okresie tym projektowana sieć rozdzielcza uwzględnia przyrost liczby mieszkańców. Zasięg i tempo realizacji inwestycji uzależniony będzie od możliwości finansowych gminy i mieszkańców poszczególnych miejscowości.

Gmina Trzcianko-Zdrój zasilana będzie gazem ziemnym wysokometanowym średniego ciśnienia, za pośrednictwem stacji redukcyjno - pomiarowej I^o [o przepustowości $Q = 3\ 000\ m^3/h$], zlokalizowanej przy południowej granicy miasta Trzcianko-Zdrój. Stacja zasilana będzie gazociągiem wysokiego ciśnienia [o średnicy $D_n = 150\ mm$], biegnącym od istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia [$D_n = 500\ mm$], relacji Odolanów - Police, do m. Myślubórz i dalej równoleżnikowo przez teren gminy Trzcianko-Zdrój do Chojny.

Docelowo przyjmuje się zgazyfikowanie 100 % odbiorców zużywających gaz do celów komunalno – bytowych i grzewczych. Przewiduje się zużycie gazu w sektorze usług, przemysłu, szkół, klubów wiejskich itp.

Kierunki i zasady rozwoju sieci gazowych

1. Przyjmuje się zasilanie gminy Trzcianko-Zdrój gazem ziemnym średniego ciśnienia z planowanej stacji redukcyjno - pomiarowej I^o, zlokalizowanej w rejonie miasta Trzcianko-Zdrój [zgodnie z koncepcją opracowaną przez "PROGAZ - PP"]. Nie wyklucza się budowy lokalnych stacji redukcyjnych wc/sc, w miejscowościach znajdujących się przy trasie gazociągu wysokiego ciśnienia.
 2. Stacja redukcyjno - pomiarowa zasilana będzie z planowanego gazociągu wysokiego ciśnienia. Należy rezerwować trasę gazociągu biegnącego równoleżnikowo przez tereny rolne gminy Trzcianko-Zdrój do Chojny.
 3. Po rozwoju sieci w gminach sąsiednich, docelowo należy przewidywać pełne rezerwowe zasilania magistral średniego ciśnienia z sieci gazowych gmin sąsiednich. Magistrale średniego ciśnienia powinny być dostosowane do połączenia z sieciami gmin sąsiednich.
 4. Zasilanie odbiorców gazem średniego ciśnienia z zastosowaniem indywidualnych węzłów redukcyjnych na ciśnienie użytkowe.
 5. Sieć rozdzielczą średniego ciśnienia lokalizować w istniejących i projektowanych ciągach chodników, pasach zieleni oraz wzdłuż istniejących dróg gruntowych.
-

Na planszy w skali 1:20 000 przedstawiono, proponowane przez oba programy, układy sieci wysokiego ciśnienia oraz proponowany przez koncepcję "PROGAZ - PP" układ magistral średniego ciśnienia i lokalizację stacji redukcyjno - pomiarowej I^o. Propozycje te są jedynie ilustracją kierunków rozwoju sieci gazowniczej w gminie Trzcińsko-Zdrój i nie stanowią przesądzeń lokalizacyjnych.

3.4.7. CIEPŁOWNICTWO

Na terenie gminy nie występują scentralizowane systemy ciepłownicze. Dominuje system lokalnych źródeł ciepła ogrzewających obiekty, w które są wbudowane lub obiekty sąsiadujące. Do ogrzewania stosuje się zarówno paliwa stałe, jak i paliwa płynne.

Kierunki i zasady rozwoju

1. Nie przewidywać scentralizowanych systemów ogrzewania w skalach poszczególnych miejscowości ani też ich zespołów.
2. Zapewnić przestrzenne możliwości korzystania z paliwa, wg decyzji odbiorców, zależnie od relacji ekonomicznych – z preferencją: paliwo ekologiczne.
3. Nie przewiduje się lokalizacji kotłowni wymagających wyznaczenia stref ochronnych. Istniejące i projektowane źródła ciepła mogą zasilać obiekty na sąsiednich posesjach, wg decyzji użytkowników tych posesji.
4. Program rozwoju sieci gazowniczej, przewiduje możliwości techniczne pokrycia 100 % potrzeb cieplnych energią gazową, w miejscowościach zgazyfikowanych na terenach wiejskich gminy Trzcińsko-Zdrój.
5. Ewentualne ograniczenia w kształtowaniu systemów ciepłowniczych, mogą wynikać jedynie z zagadnień ochrony atmosfery przed nadmiernym zanieczyszczeniem spalinami. Należy dążyć do wyeliminowania źródeł ciepła na paliwo stałe.

3.4.8. TELEKOMUNIKACJA

Gmina Trzcińsko-Zdrój ze wskaźnikiem 8.2 abonentów na 100 mieszkańców, znajduje się w grupie gmin woj. zachodniopomorskiego o stosunkowo niskim wskaźniku [wskaźnik dla województwa wynosi 17.4 ab/100M]. Gminę obsługuje centrala okręgowa w Chojnie oraz centrale miejscowe w Trzcińsku-Zdroju [pojemność 400 NN] i w m. Narost [pojemność 25 NN], gmina Chojna.

Zestawienie ilości abonentów w poszczególnych miejscowościach, z podaniem wskaźnika ilości abonentów na 100 mieszkańców oraz lokalizacji centrali obsługującej, przedstawiono w poniższej tabeli.

Sieć telefoniczna na terenie gminy funkcjonuje w systemie automatycznym. Plany powinny uwzględniać przestrzenne możliwości realizacji poniższych ilości łączy abonenckich:

- 1 telefon na każde mieszkanie,
- 1 telefon na każde 7 - 15 miejsc pracy [nie licząc indywidualnych rolników],
- rezerwę ca 10 %, na łącza telefaxowe i łącza elektronicznego przekazywania danych.

Daje to w sumie 30 - 35 linii abonenckich na 100 mieszkańców.

Lp.	Miejscowość	Ludność	Ilość abonentów	Wskaźnik abon./100M	Centrala obsługująca
1	Gmina Trzcieżsko-Zdrój	6048	494	8.2	
2	Trzcieżsko-Zdrój	2695	385	14.3	Trzcieżsko
3	Dobropole	148	1	0.7	Trzcieżsko
4	Chełm Dolny	74	1	1.4	Narost
5	Chełm Górny	168	2	1.2	Narost
6	Gogolice	336	11	3.3	Trzcieżsko
7	Cieplikowo	37	1	2.7	Trzcieżsko
8	Czyste	83	1	1.2	Trzcieżsko
9	Góralice	537	18	3.4	Trzcieżsko
10	Antoniewice	20	2	10.0	Trzcieżsko
11	Drzesz	17	2	11.8	Trzcieżsko
12	Górczyn	74	0		Trzcieżsko
13	Smuga	31	4	12.9	Trzcieżsko
14	Klasztorne	124	15	12.1	Trzcieżsko
15	Babin	89	1	1.1	Trzcieżsko
16	Piaseczno	435	2	0.5	Trzcieżsko
17	Ostrzewka		3		Trzcieżsko
18	Rosnówko	40	1	2.5	Trzcieżsko
19	Rosnowo	218	12	5.5	Trzcieżsko
20	Stołeczna	596	11	1.9	Trzcieżsko
21	Wesoła	15	0		Trzcieżsko
22	Strzeszów	227	20	8.8	Trzcieżsko
23	Tchórzno	84	1	1.2	Trzcieżsko

Znane obecnie trendy zmian rozwiązań technicznych, charakteryzują się zmniejszaniem kosztów urządzeń centralowych i połączeń międzycentralowych, w stosunku do kosztów linii abonenckich. Wynika z tego wniosek, o celowości przewidywania instalacji większej ilości urządzeń centralowych [komutacyjnych lub koncentrujących], co spowoduje skrócenie długości linii abonenckich i polepszy jakość połączeń.

Kierunki i zasady rozwoju

1. Przyjmuje się rezerwacje możliwości lokalizacji urzędzeń centralowych w miejscowościach, o liczbie mieszkańców ponad 150 osób [w przypadku zabudowy zwartej, ca 100 osób].
2. Zatem oprócz central istniejących, należy przewidzieć przestrzenne możliwości lokalizacji nowych central w miejscowościach: Chełm Górny, Dobropole, Gogolice, Góralice, Piaseczno, Rosnowo, Stołeczna, Strzeszów.
3. Warunki przestrzenne lokalizacji urzędzeń centralowych powinny być zapewnione w planach miejscowych, a decyzje o wykorzystaniu tych możliwości będzie podejmował inwestor sieci telekomunikacyjnych.
4. Telekomunikacja Polska S.A. planuje rozwijanie sieci telefonicznych w systemie pierścieniowym, zapewniającym możliwości dwustronnej obsługi urzędzeń centralowych. Należy zapewnić przestrzenne możliwości prowadzenia sieci międzycentralowych wzdłuż dróg pomiędzy miejscowościami oraz magistralnych sieci abonenckich wewnątrz miejscowości.
5. Kształtowanie rozdzielczych sieci abonenckich - do ustalania w ramach warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.
6. Rozwój telefonii bezprzewodowej w oparciu o stacje bazowe lokalizowane na terenie gminy.

7. *Przewiduje się rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.*
8. *W zakresie telekomunikacji zakłada się pełną dostępność do łącz telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych - budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu.*

3.5. KOMUNIKACJA

3.5.1. DROGI KOŁOWE

Podstawową drogą przechodzącą równoleżnikowo przez teren gminy jest droga krajowa nr 26, relacji: granica państwa Krajnik Dolny - Chojna - Trzcianko-Zdrój – Myślibórz – droga krajowa nr 3. Jest to droga klasy G.

Droga ta w dalszym ciągu odgrywać będzie istotną rolę dla zwiększonego ruchu samochodowego w kierunku przejścia granicznego w Krajniku Dolnym.

Gmina posiada korzystne połączenia z gminami sąsiednimi poprzez drogi kategorii powiatowej.

Połączenia takie zapewniają m.in.:

- 1384Z - relacji Kłodowo - Strzeszów - Warnice,
- 1376Z - relacji Strzeszów - Swobnica,
- 1404Z - relacji Narost-Białęgi - Trzcieszko-Zdrój,
- 1409Z - relacji Warnice-Białęgi - Moryń - Stare Łysogórki.

Przestrzenny wskaźnik gęstości dróg na terenie gminy wynosi - 87.12 km/100 km², zaś demograficzny wskaźnik gęstości dróg - 252.71 km/1000 mieszkańców.

Według informacji Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych (obecnie GDDKiA o/Szczecin), w 1995 r. przeprowadzono na drodze krajowej nr 124 (obecnie 26) pomiar generalny średniodobowy ruchu, mierzony ilością pojazdów rzeczywistych na dobę.

Ruch ten wynosił:

- na wysokości Rosnowo - Trzcieszko, na km 31.5 1 777 poj./d
- na wysokości Trzcieszko - Myślubórz, na km 40.7 1 174 poj./d
- na wysokości Trzcieszko - Myślubórz, na km 59.5 2 003 poj./d.

Kolejnych pomiarów dokonano w odstępach 5-cio letnich w roku 2000 i 2005.

W roku 2005 na odcinku Chojna – Rów odnotowano SDR na poziomie 1872 pojazdy silnikowe, a w roku 2010 już 2661 sztuk z czego niespełna 2000 to samochody osobowe i mikrobusy, ok. 40 autobusów i ponad 550 samochodów ciężarowych.

W stosunku do pomiaru z 1990 r. [975 poj./d], ruch zwiększył się ponad dwukrotnie, ze względu na znaczący wzrost wymiany handlowej z Europą Zachodnią.

Droga krajowa nr 26, przebiegając przez miasto Trzcieszko-Zdrój, w miejscu włączenia się w al. Wolności skręca w prawo, pod kątem 90°. Zakręt ten jest bardzo niebezpieczny, szczególnie dla samochodów ciężarowych. W celu poprawienia bezpieczeństwa ruchu zaleca się wykonanie korekty drogi na tym odcinku.

Plan regionalny nie zakłada żadnych przekształceń w układzie drogowym gminy. W opracowanym Studium przewidziano jedynie korektę przebiegu drogi krajowej nr 26, na odcinku obejścia miasta.

3.5.2. UKŁAD KOLEJOWY

Przez gminę przebiega linia kolejowa znaczenia miejscowego, Pyrzyce - Siekierki. Jest to linia jednotorowa, niezelektryfikowana.. Długość linii na terenie gminy wynosi 12 km. Przystanki zlokalizowane są w miejscowościach: Rosnowo Chojeńskie, Trzcieszko-Zdrój, Góralice. Obecnie, nieczynna a jej ciągłość została przerwana budowaną drogą S3.

W Studium nie przewiduje się zmian w układzie kolejowym.

3.5.3. KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA

Przewozy pasażerskie na terenie gminy wykonuje PKS – oddział Myślibórz oraz przewoźnicy lokalni.

Zakłada się:

- utrzymanie istniejących linii oraz modernizację dworca autobusowego
- przy głównych drogach należy wybudować zatoki autobusowe i wiaty

3.5.4. ZAPLECZE TECHNICZNE MOTORYZACJI

W miejscowości Trzciesko-Zdrój, przy drodze krajowej nr 26, znajduje się stacja paliw. Zakładowe stacje paliw znajdują się w Stołecznej, Gogolicach i w Trzciesku. Na terenie gminy brak jest wydzielonych parkingów przydrożnych oraz stacji obsługi samochodów.

Kierunki i zasady rozwoju

- Modernizacja drogi krajowej nr 26
 - W celu poprawienia bezpieczeństwa ruchu - wykonanie korekty drogi krajowej nr 26 przebiegającej przez miasto Trzciesko-Zdrój w miejscu włączenia się w Al. Wolności [skręt w prawo, pod kątem 90°]
 - Realizacja terenów parkingowych dla pojazdów samochodowych osobowych i ciężarowych przy drodze krajowej nr 26
 - Realizacja nowych terenów obsługi samochodowej w miejscowościach rozwojowych i turystycznych
 - Realizacja ciągów pieszych na terenach zurbanizowanych
 - Przy realizacji nowych inwestycji należy zapewnić miejsca postojowe na swoim terenie.
 - W związku z planowaną realizacją zespołu elektrowni wiatrowych należy przewidzieć stosowne modernizacje, budowę nowych odcinków dróg lub zmianę kategorii umożliwiających realizację inwestycji bez szkody dla funkcjonowania układu drogowego gminy i powiatu.
 - Proponowany przebieg ścieżek rowerowych:
 1. Banie - Strzeszów - Trzciesko-Zdrój - Mieszkowice
 2. Chojna – Gogolice – Stołeczna - Myślibórz
-

4. ZASADY ROZWOJU I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

4.1. PRIORYTETY ROZWOJU

Opracowanie "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego" jest lokalnym, miejscowym odzwierciedleniem polityki przestrzennej gminy i przedstawia jej strategię rozwoju.

Strategia i rozwój perspektywiczny dotyczy gminy w granicach administracyjnych, obejmującej obszar 170,5 km² i posiadającej 5793 (stan na 31 grudnia 2008 r.), na terenie której występuje 21 jednostek osadniczych, w tym miasto Trzcianko-Zdrój.

Za podstawowy potencjał gminy uznano:

- bardzo korzystne warunki do prowadzenia działalności rolniczej
- wysokie walory krajobrazowe gminy
- złoża surowców mineralnych.

W oparciu o wyżej wymienione walory, zaproponowano w strategii rozwoju gminy, przyjęcie za funkcje podstawowe:

- gospodarkę żywnościową
- turystykę i rekreację
- funkcja uzupełniająca - eksploatacja surowców mineralnych.

Priorytetem rozwoju gminy i jej główną funkcją gospodarczą jest i pozostanie rolnictwo, które stanowi podstawowe źródło utrzymania mieszkańców.

Środowisko agroprzyrodnicze stwarza bardzo korzystne warunki dla rozwoju tej funkcji [35 % ogólnej powierzchni użytków rolnych, to gleby wysokiej jakości 2 i 3 kompleksu].

Dokonana waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej obszaru gminy wykazuje konieczność kontynuacji rozwoju rolnictwa, przy równoczesnym dążeniu do poprawy zagospodarowania bogatymi zasobami środowiska przyrodniczego [lasy, jeziora, urozmaicona rzeźba, surowce mineralne i tp.].

Rozwój funkcji rolniczej na obszarze gminy sprowadza się do przekształceń w zakresie struktury organizacyjnej i własnościowej, przy wykorzystaniu istniejącego zainwestowania produkcyjnego.

Uwarunkowania agroprzyrodnicze predestynują gminę do:

- kontynuacji kierunku chowu zwierząt we wsiach wyposażonych w duże obiekty inwentarskie, przy stosowaniu technologii niekolidujących ze środowiskiem i przekształceniu gospodarstw kolizyjnych
 - rozwoju sadownictwa wraz z bazą przechowalniczą i przetwórczą
-

- tworzenia ekonomicznie mocniejszych gospodarstw rolnych
- rozwoju produkcji roślinnej dostosowanej do warunków przyrodniczych
- lokalizacji na części użytków rolnych wskazanych na mapie studium zespołów elektrowni wiatrowych.

Na rysunku studium wskazano obszary lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym stacjami i sieciami elektroenergetycznymi średniego i wysokiego napięcia, instalacjami sterowania, monitoringu i komunikacji oraz placami montażowymi i drogami dojazdowymi.

Wskazane na rysunku studium obszary użytków rolnych i leśnych z zakazem zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi stanowią strefę oddziaływania od poszczególnych urządzeń. W ich granicach dopuszcza się również lokalizację takich urządzeń towarzyszących elektrowniom wiatrowym jak place montażowe, drogi dojazdowe, sieci elektroenergetyczne oraz instalacje sterowania, monitoringu i komunikacji. Obszary faktycznej, dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych będą wyznaczone w trakcie procedury sporządzania planów miejscowych i przy uwzględnieniu ochrony elementów środowiska oraz krajobrazu kulturowego i zabytków wraz z ich otoczeniem. Ze względu na bardzo rozległy potencjalny zasięg oddziaływania w krajobrazie wież elektrowni wiatrowych ich lokalizacja winna być poprzedzona analizą wpływu na krajobraz kulturowy gminy sporządzaną na etapie opracowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub na etapie projektu studium jeśli dane na temat planowanego przedsięwzięcia pozwalają na tym etapie planowania na precyzyjne określenie położenia poszczególnych urządzeń. Opracowanie takie pozwala na wyeliminowanie potencjalnych konfliktów jeszcze przed etapem realizacji przedsięwzięcia.

Na podstawie sporządzonego studium krajobrazowego dla obszaru planowanej W ramach I zmiany Studium lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych wskazano na mapie studium obszary, które ze względu na ochronę najważniejszych obszarów ekspozycji krajobrazu kulturowego gminy, będą wyłączone z możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych. Wskazano również obszar, dla którego możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych należy zweryfikować na etapie sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W ramach II zmiany Studium:

Na etapie opracowywania planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego dla planowanej w rejonie miejscowości Strzeszów należy dokonać analizy ich wpływu na krajobraz kulturowy. Opracowanie studium krajobrazowego, uwzględniające panoramy i osie widokowe, ekspozycji na sylwetki historycznych układów osadniczych będzie rozstrzygać o możliwości i zasadach realizacji poszczególnych lokalizacji wież siłowni wiatrowych. Jednakże budowa wież jest możliwa w miejscach o niskiej przydatności przyrodniczej.

Na dalszych etapach realizacji inwestycji należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków i siedlisk, określić trasy migracji ptaków, nietoperzy i

kompleksowy wpływ planowanej inwestycji na te trasy, określić zakres monitoringu i metody zapobiegania negatywnym skutkom lokalizacji elektrowni wiatrowych, zgodnie z wymogami procedur w zakresie ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentów planistycznych i przedsięwzięć.

Ponadto lokalizacja elektrowni wiatrowych winna uwzględniać oddziaływanie na środowisko przyrodnicze, w tym w szczególności na obszary w sieci NATURA 2000. Przedsięwzięcie polegające na budowie elektrowni wiatrowych może wymagać decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na jego realizację.

W wyniku przeprowadzonych analiz uwarunkowań środowiskowych, w tym rocznego monitoringu przedrealizacyjnego, na mapie studium wskazano obszary szczególnie cenne, które bezwzględnie należy wykluczyć z lokalizacji elektrowni.

Lokalizacja planowanych elektrowni wiatrowych będzie możliwa w przypadku gdy przeprowadzona procedura w sprawie ocen oddziaływania inwestycji na środowisko oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko nie wykażą niekorzystnego oddziaływania na stan siedlisk przyrodniczych oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000.

4.2. GŁÓWNE PROBLEMY

Stan rozwoju funkcji gospodarczych stanowi o zamożności miejscowej ludności. Gmina Trzcianko-Zdrój należy w województwie do gmin ubogich. Głównymi problemami determinującymi warunki życia mieszkańców i rozwój funkcji gospodarczych na obszarze gminy są:

- ochrona środowiska:
 - zła jakość wód, w szczególności wód jez. Miejskiego i Rurzyca
 - składowisko odpadów w dolinie Rurzyca
 - odkrywkowa eksploatacja złóż kopalin w Chełmie Górnym i koło Strzeszowa.
- rolnictwo:
 - monoprodukcyjny charakter gospodarki rolnej
 - przekształcenia dużych gospodarstw rolnych
 - przestarzałe obiekty produkcyjne.
- sieć osadnicza:
 - deformacja struktury demograficznej wskutek odpływu ludności w wieku produkcyjnym
 - wysoki stopień bezrobocia, szczególnie w miejscowościach popegeerowskich
 - niski standard życia ze względu na wysoki stopień dekapitalizacji substancji mieszkaniowej
 - niski stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

- komunikacja:
 - zły stan techniczny dróg
 - przebieg drogi krajowej nr 26 przez teren miasta Trzcianko-Zdrój
- inżynieria:
 - niski stopień sanitacji wsi
 - promieniowy układ elektroenergetycznej sieci zasilającej średniego napięcia
 - brak przewodowej sieci gazowej
 - słabe wyposażenie w urządzenia telekomunikacji.

4.3. POLITYKA PRZESTRZENNA

Polityka przestrzenna wynika ze strategii rozwoju gminy i określa ogólne zasady kształtowania danego układu przestrzennego.

Dotyczy to:

- restrukturyzacji zagospodarowania określonych obszarów i wypełnienia luk w przestrzennej strukturze [miasta, wsi]
- koncentrowania zabudowy na wyznaczonych terenach
- kształtowania form nowych i przebudowywanych obiektów [budynków]
- tworzenia nowych miejsc pracy [drobny przemysł, rzemiosło]
- tworzenia urządzeń dla rekreacji i turystyki.

4.3.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA GMINY

Obszar gminy dzieli się na tereny funkcjonalne, charakteryzujące się w miarę jednorodnymi cechami geoprzyrodniczymi:

- tereny rozwoju osadnictwa - miasto Trzcianko-Zdrój oraz skupiska większych jednostek wiejskich, jak: Góralice, Stołeczna, Piaseczno, Gogolice, z dalszą możliwością rozwoju elementów osiedlotwórczych
- tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej - jako samodzielne obszary i towarzyszące osadnictwu w sąsiedztwie miasta i większych skupisk ludności
- tereny predestynowane do rozwoju funkcji rekreacyjnej - rejon jezior: Strzeszowskiego, Miejskiego, Dobropolskiego
- tereny gospodarki leśnej.

Wymienione wyżej struktury funkcjonalno - przestrzenne znajdują się w części na obszarach objętych ochroną środowiska przyrodniczego [otulina Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, ochrona jezior, lasów], gdzie działalność gospodarcza winna być ograniczona do wymogów ochrony przyrody.

Zagospodarowanie obszarów w obrębie stref ochronnych i w ich sąsiedztwie, określone zostało w problematyce kształtowania i ochrony środowiska oraz w zasadach kształtowania struktur przestrzennych.

TERENY OSADNICZE

Zakłada się kształtowanie następującej hierarchii osadnictwa:

- intensywny rozwój osadnictwa - w oparciu o nowe tereny mieszkaniowo - usługowe ośrodka gminnego [miasto Trzcianko-Zdrój]
- rozwój osadnictwa w miejscowościach, o wykształconych już w części usługach podstawowych – miejscowości: Góralice, Stołeczna, Piaseczno, Gogolice
- ekstensywny rozwój osadnictwa we wsiach pozostałych.

W odniesieniu do charakteru i rodzaju przekształceń terenów osadniczych zakłada się:

1. Obszar miasta:

Uwarunkowania:

- ochrona zabytkowego układu urbanistycznego Starego Miasta
- występowanie stref ochrony archeologicznej,
- strefa sanitarna od cmentarza komunalnego,
- strefa ochrony pośredniej ujęcia wody,
- strefa alimentacji bezpośredniej płytkiego poziomu wód podziemnych.

Wydziela się dwie strefy przestrzenne:

a) obszar Starego Miasta

Zakłada się:

- * realizację zabudowy plombowej
- * uporządkowanie terenów zieleni wysokiej, podkreślającej walory historyczne miasta
- * podniesienie standardów istniejącej zabudowy
- * likwidację ogrodów i zabudowy gospodarczej okalającej mury obronne miasta
- * dalszy rozwój funkcji usługowych

b) strefa mieszkaniowa z usługami nieuciążliwymi – teren istniejącej zabudowy położonej poza murami Starego Miasta.

Zakłada się:

- * ograniczenie obiektów uciążliwych poprzez ich likwidację lub wprowadzenie elementów zmniejszających negatywne oddziaływanie na środowisko
- * uzupełnienie terenów zabudową mieszkaniową w gabarytach nieprzekraczających 2.5 kondygnacji, by nie przesłonić sylwety Starego Miasta.

Zagospodarowanie strefy w zasięgu leża depresji uzależnia się od warunków ochronnych ujęć wody.

2. Tereny wiejskie:

- a) dla miejscowości uznanych za ośrodki usług podstawowych, poprzez uzupełnienie zabudowy oraz w oparciu o wyznaczone strefy funkcjonalno - przestrzenne
- b) w odniesieniu do pozostałych - uzupełnić zabudowę.

Zasady zabudowy:

- * dostosowanie formy architektoniczno - przestrzennej projektowanej zabudowy do charakteru wsi
- * realizację zabudowy wyłącznie o niskiej intensywności
- * preferencja zabudowy tzw. "plombowej"
- * możliwość adaptacji istniejących obiektów na inne nieuciążliwe dla otoczenia funkcje
- * ograniczenie zabudowy w strefach uciążliwości
- * zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych w odległości do 40 m, od brzegów jezior i rzek.

TERENY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Rolnictwo jest dominującą funkcją terenów wiejskich gminy, o rozwoju której decydują takie czynniki, jak:

- wysoka jakość gleb
- korzystne warunki środowiska przyrodniczego [agroklimat, warunki glebowo - wodne]
- istniejące zainwestowanie i utrzymanie jednostek gospodarczych o zwartych rozłogach
- baza sadownictwa
- położenie gminy w zasięgu zakładów przetwórstwa rolno - spożywczego
- zasoby siły roboczej.

Zakłada się utrzymanie funkcji rolnictwa, jako podstawowej gałęzi gospodarki gminy.

W celu poprawy gospodarowania zasobami agrośrodowiska oraz dalszego rozwoju gospodarki żywnościowej ustala się poziomy prowadzenia działalności rolniczej:

- **Wysoko intensywny** - obejmujący wschodni obszar gminy.

Dominacja gleb kompleksu żytniego bardzo dobrego i pszennego. Gleby najwyższej jakości podlegają ochronie przed wyłączeniem na cele nierolnicze. Dotyczy to ekosystemów użytków rolnych położonych na północny-wschód od Góralic i na zachód od Dobropola. Na obszarze nie występują znaczące ograniczenia w intensyfikacji produkcji rolniczej [lokalnie - gleby zagrożone erozją]. Obszar, ze względu na istniejące struktury gospodarcze, przewidziany jest do produkcji ogólnorolniczej. Ośrodki produkcji rolniczej stanowiąc będą: Stołeczna, Piaseczno, Babin.

Nowe obiekty produkcji zwierzęcej lub przemysłu rolno-spożywczego, lokalizować poza obszarami przewidzianymi do rozwoju stref osadniczych. Preferencja upraw - rośliny towarowe.

- **Intensywny** - z ograniczeniami wynikającymi z nadrzędności funkcji ochronnych - obszar obejmujący pozostałą część gminy. Dominują ekosystemy użytków rolnych kompleksu żytanego dobrego i bardzo dobrego.

Na obszarze występują następujące uwarunkowania kształtowania struktur gospodarki rolnej:

- W północno-zachodniej części gminy - ustala się preferencje upraw sadowniczych i warzywniczych, jako kontynuację dotychczasowego sposobu użytkowania terenu oraz dla obsługi miasta i turystów [Trzcieszko-Zdrój, Strzeszów].

Sadownictwo - funkcja ponadlokalna [kontynuacja na terenie gminy Chojna].

- Rejon położony pomiędzy terenami podmiejskimi Trzcieszka-Zdroju a miejscowością Gogolice.

Obszar cechujący się dominacją gospodarki indywidualnej. Najlepsze gleby, występujące w kompleksie pomiędzy wsiami Antoniewice – Smuga, ustala się objąć ochroną przed zainwestowaniem na cele nierolnicze. Występują liczne tereny zagrożone erozją, co wymaga przestrzegania stosowania agrotechnicznych zabiegów przeciwoerozyjnych oraz płodozmianu z wysokim udziałem wieloletnich roślin motylkowych. Gleby słabe, położone przy kompleksach leśnych proponuje się do zalesień w celu wyrównania granicy rolno-leśnej oraz trwałego zagospodarowania terenu.

- Rejon południowy - dominacja funkcji nierolniczych - leśnej i przemysłowej [tereny eksploatacji żwiru].

Ograniczenia w intensyfikacji rolnictwa wynikają również z tytułu zagrożenia niektórych obszarów erozją gleb oraz z położenia w zasięgu strefy bezpośredniej alimentacji głównego poziomu użytkowego wód podziemnych. Z tych względów obszar jest w niższym stopniu predestynowany do rozwoju rolnictwa.

W odniesieniu do całego obszaru gminy przyjęto następujące zasady prowadzenia gospodarki rolnej:

- W zakresie gospodarki gruntami i organizacji rolnictwa:
 - objęcie ochroną gleb wysokiej jakości przed zainwestowaniem nierolniczym
 - wprowadzenie innego sposobu użytkowania gruntów na terenach słabych i odłogowych
 - utrzymanie systemów melioracyjnych w dobrym stanie technicznym
-

- przekształcenie gospodarstw o charakterze wielkotowarowym, o dużych areałach w samodzielne przedsiębiorstwa dostosowane wielkością do istniejącego zainwestowania
- dopełnienie areału wsi indywidualnych, powiększając istniejące gospodarstwa i tworząc nowe
- wspieranie rozwoju energetyki wiatrowej na terenach upraw rolnych – wg wskazań studium, jako źródła produkcji zielonej energii.
- W zakresie obsługi rolnictwa zakłada się:
 - wykorzystanie istniejących obiektów na rzecz obsługi rolnictwa
 - wzbogacenie programu usługowego o drobne zakłady rzemieślnicze.
- W zakresie przemysłu rolno - spożywczego zakłada się:
 - dalsze wykorzystanie istniejących obiektów przemysłu rolnego [suszarnie, ubojnie, gorzelnie]
 - preferencja - rozwój przechowalnictwa [magazyny, chłodnie], zwłaszcza dla owoców i ziemniaków.

TERENY GOSPODARKI LEŚNEJ

Obejmują tereny kompleksów leśnych oraz grunty proponowane do zalesień.

Zasady prowadzenia gospodarki leśnej:

- Zachowanie trwałości istniejących zasobów leśnych oraz obiektów związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej
- Prowadzenie i gospodarowanie zasobami leśnymi, według planów urządzania lasu Nadleśnictw.
- Prowadzenie zalesień na terenach o niskiej przydatności rolniczej gleb [proponuje wg programu zalesień].

TERENY PREFEROWANE DO ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNYCH

Zasady w zagospodarowaniu przestrzennym dla funkcji przemysłu i drobnego rzemiosła są następujące:

- Funkcję działalności gospodarczej proponuje się prowadzić w wyznaczonych strefach w południowej i wschodniej części miasta Trzcianka-Zdrój, wykorzystując możliwości transportowe [kolejowe i drogowe]. Zagospodarowanie w/w. terenów wymaga stopniowego przekształcenia i ograniczenia istniejącej zabudowy mieszkaniowej.
 - Usługi nieuciążliwe, rzemiosło:
 - usługi rzemiosła lokalizuje się w większych wsiach, jak: Góralice, Piaseczno, Stołeczna, Rosnowo, Gogolice oraz na terenie miasta [strefa
-

- mieszkaniowo - rzemieślnicza, strefa działalności gospodarczej] na zasadzie zabudowy towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej
- strefy uciążliwości dla inwestycji winny zamykać się w granicach własnych działek
 - Eksploatacja złóż surowców mineralnych winna być prowadzona zgodnie z projektem zagospodarowania złoża, ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska.
- W odniesieniu do istniejących terenów eksploatacji wymaga się:
- teren eksploatacji kruszywa w Chełmie Górnym - zachowanie filara ochronnego o szer. 15.0 m od granicy lasu i drogi z Chełma Górnego,
 - teren eksploatacji złoża kredy jeziornej - zachowanie 50-metrowego filara ochronnego od jeziora Trzcianko i Tywy.

Elementy ograniczające wykorzystanie tych terenów:

- tereny przemysłowe w Trzcianku-Zdroju:
 1. sąsiedztwo ze strefą ochrony pośredniej ujęcia wody
 2. istniejąca zabudowa mieszkaniowa
 3. Położenie w obszarze otuliny CPK i obszarów planowanych do ochrony
- eksploatacja złóż surowców mineralnych:
 1. zły stan techniczny dróg
 2. sąsiedztwo granicy otuliny CPK
 3. sąsiedztwo elementów chronionych prawem i planowanych do ochrony.

TERENY PREFEROWANE DO ROZWOJU FUNKCJI REKREACYJNEJ

Zasoby środowiska przyrodniczego i walory krajobrazowe gminy sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji. Tworzenie nowych terenów rekreacyjnych jest możliwe pod warunkiem uporządkowania gospodarki ściekowej.

Zakłada się:

- Rozwój funkcji rekreacyjnej w oparciu o wyznaczone strefy rekreacyjne w miejscowości Strzeszów i w okolicach wsi Dobropole i Tchórzno.
W strefie turystycznej jez. Strzeszów, po stronie wschodniej preferuje się nietrwale formy zagospodarowania rekreacyjnego: plaża, kąpielisko, pole namiotowe, tereny rekreacji czynnej. Uwarunkowane jest to ograniczoną chłonnością jeziora dla potrzeb turystyki. We wsi Dobropole możliwość adaptacji ruin pałacu i przystosowania terenów przylegających do jeziora oraz zieleni parkowej dla rekreacji kwalifikowanej [np. jeździectwo].
 - Rozwój zabudowy letniskowej na zasadzie funkcji uzupełniającej w miejscowościach: Tchórzno, Klasztorne, Chełm Dolny, Strzeszów, Dobropole.
-

- Wprowadzenie lecznictwa wypoczynkowego w mieście Trzcianko-Zdrój. Podstawą rozwoju funkcji są:
 - lokalne złoża borowiny
 - walory przyrodnicze terenu
 - wyznaczenie terenu w północnej części miasta, na południowym stoku, o bardzo korzystnych warunkach solarnych.
- Przy lokalizowaniu zabudowy nad jeziorami i ciekami wodnymi, obowiązuje zachowanie wolnego pasa ogólnodostępnego, o szerokości min. 40.0 m.
- Dla całego obszaru gminy - rozwój turystyki krajoznawczej poprzez wyznaczenie i zagospodarowanie szlaków turystycznych - przy wykorzystaniu starych zabytkowych traktów i innych terenów atrakcyjnych krajobrazowo.
Preferowane formy agroturystyki w zachodniej części gminy [rejon miejscowości: Rosnowo, Rosnowko, Górczyn, Chełm Górny].

TERENY CHRONIONE PRZED ZAINWESTOWANIEM

Ochronie podlegać będą tereny najcenniejsze przyrodniczo:

- Objęte ochroną prawną
- Proponowane do objęcia ochroną prawną:
 - użytki ekologiczne
 - rezerwaty przyrody
- Zasoby złóż naturalnych (w szczególności dotyczy to złóż torfu borowinowego).
- Strefa ekologiczna rzek (doliny rzek - korytarze ekologiczne).
- Zespoły zieleni śródpolnej.

Na terenach oznaczonych symbolem R/EW [terenach rolniczych z możliwością lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą techniczną] ustala się zakaz zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi. W granicach strefy ochronnej, związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu z uwagi na lokalizację elektrowni wiatrowych, odległość zabudowy mieszkaniowej od wieży siłowni wiatrowej będzie każdorazowo ustalana na podstawie opracowań specjalistycznych, opracowań przyrodniczych i środowiskowych, badających wpływ siłowni wiatrowych na środowisko w odniesieniu do poziomu hałasu w porze nocnej i dziennej - zabudowa ta znajdować się musi poza zasięgiem minimalnej izofony określonej w przepisach odrębnych.

4.3.2. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Formułuje się następujące zasady rozwoju gminy, których realizacja zapewni poprawę warunków życia mieszkańców:

- Rozwój gminy odbywać się będzie przy utrzymaniu jej charakteru rolniczego, a w odniesieniu do niektórych terenów następować będzie rozwój funkcji turystycznej oraz reaktywować należy funkcję uzdrowską dla miasta Trzcianko-Zdrój
- Stworzenie z miasta Trzcianko-Zdrój - silnego centrum obsługi ogółu ludności gminy
- Zapewnienie ładu przestrzennego i estetyki gminy poprzez wyznaczenie stref różnych form działalności i określenie zasad rozwoju, w dostosowaniu do walorów obszaru oraz istniejącego zainwestowania i użytkowania
- Podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez uzyskanie następującego poziomu wskaźników:
 - mieszkalnictwo - 1 mieszkanie na 1 gospodarstwo domowe
 - ochrona zdrowia - utrzymanie istniejącego stanu zainwestowania i usług medycznych [minimum]
 - szkolnictwo podstawowe - 25 uczniów na 1 oddział - limity młodzieży w wieku 7 - 14 lat przemawiają za utrzymaniem istniejącego stanu zainwestowania
- Zmierzać w kierunku tworzenia głównego szkieletu układu osadniczego na bazie czterech wsi, o ludności powyżej 300 mieszkańców: Góralice, Stołeczna, Piaseczno, Gogolice [4 mikroregiony obsługi ludności]
- Poprawa warunków mieszkaniowych winna nastąpić poprzez:
 - rozgęszczenie do 20 m² p.u. mieszkania na 1 osobę
 - udział budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego winien wynosić 90 - 100 %, na terenie miasta 60 - 70 %,
 - realizację budownictwa mieszkaniowego do 2010 r. [po uwzględnieniu zaległości stanu istniejącego], w ilości 256 mieszkań,
 - realizacją systemów uzbrojenia technicznego terenów miasta.
- Sytuacja demograficzna i niezrównoważony rynek pracy, skłaniać będą do aktywizacji zawodowej wolnej siły roboczej. Zwiększenie ilości miejsc pracy w usługach, turystyce, gospodarce żywnościowej oraz w przemyśle materiałów budowlanych.

4.3.2. ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI GOSPODAROWANIA

Odnosi się ono do produkcyjnych działów gospodarki, z których najważniejsze znaczenie posiada rolnictwo. Pozostałe działy gospodarcze mają charakter marginalny – leśnictwo, turystyka.

Polityka rolna winna zmierzać do:

- regionalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, która odznacza się dobrymi warunkami glebowymi
- zorganizowania systemu dystrybucji produkcji oraz jej przetwórstwa i przechowywania [owoce, ziemniaki]
- tworzenia ekonomicznie mocniejszych gospodarstw rolnych
- rozwoju sadownictwa
- reorganizacji i restrukturyzacji gospodarstw państwowych oraz obsługi rolnictwa [dotyczy w szczególności gospodarstw niezagospodarowanych].

Ponadto należy stymulować procesy aktywizacji gminy poprzez:

- rozwój funkcji uzdrowiskowej w oparciu o reaktywowanie tej funkcji na terenie miasta [proponuje lokalizację - północny brzeg jez. Miejskiego]
- rozwój turystyki i agroturystyki w oparciu o zagospodarowanie terenu oraz podniesienie standardu wypoczynku [urządzenie plaż, kąpielisk, ośrodków jeździeckich i tp.]
- uruchomienie produkcji ceramiki budowlanej na bazie istniejących złóż surowców [złóża wymagają opracowania dokumentacji]
- rozwój przemysłu wydobywczego
- lokalizację zespołów elektrowni wiatrowych we wskazanych na mapie studium obszarach.

4.3.3. PRAWO WŁASNOŚCI GRUNTÓW I ZASADY GOSPODARKI GRUNTAMI

Gmina posiada niewielki zasób gruntów komunalnych. Na terenach wiejskich stanowią je grunty zainwestowane obiektami o charakterze publicznym [drogi, boiska sportowe, szkoły, zieleń]. Na terenie miasta są to tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny komunikacyjne, zieleni miejskiej, ogrody działkowe, wolne tereny osiedlowe i grunty rolne.

Mając na uwadze proponowany rozwój gminy oraz lokalizację “wolnych” terenów komercyjnych, zakłada się następujące zasady gospodarki gruntami:

- Na terenach miejskich:
 - rezerwować i przeznaczać tereny na cele publiczne [oświata, placówki obsługi ludności, tereny zieleni urządzonej i rekreacji ogólnodostępnej]
 - realizować wyłącznie zwartą zabudowę mieszkaniową niskiej intensywności
 - prowadzić zagospodarowanie terenów na podstawie planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego
-

- za korzystne uważa się tworzenie nowych zasobów gruntów w wyznaczonych strefach funkcjonalnych, celem prowadzenia właściwej polityki przestrzennej.
- Na terenach wiejskich:
 - tworzenie zasobów gruntów we wsiach o zwiększonej dynamice rozwoju, dla realizacji celów publicznych i zamian
 - rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych.

4.3.4. ZADANIA SŁUŻĄCE CELOM PONADLOKALNYM I PODNOSZENIU OBRONNOŚCI PAŃSTWA

Gmina z utrzymującą się tendencją stagnacji rozwoju gospodarczego i osadniczego, pozostaje w zasięgu wykształconych ośrodków subregionalnych [Chojna, Myślibórz, Gryfino] i nie będzie służyć, głównie w zakresie usług, zadaniom ponadlokalnym. Zgodnie z wymogami obrony cywilnej planowane modernizacje głównych dróg gminy winny spełniać warunki sprawnej ewakuacji ludności w okresie zagrożenia. Istniejące studnie wiercone winny być chronione przed dewastacją i przystosowane do uruchomienia eksploatacyjnego w przypadku sytuacji kryzysowych.

4.3.5. USTALENIA SPECJALNE, W TYM DLA TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I NARAŻONYCH NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI.

Na obszarze gminy nie przewiduje się działań restrukturyzacyjnych związanych z podniesieniem stopnia obronności państwa, natomiast zgodnie z wymogami obrony cywilnej zakłada się zachowanie awaryjnych ujęć wody w poszczególnych miejscowościach.

Planowana modernizacja układu sieci drogowej spełniać będzie warunki sprawnej ewakuacji ludności w okresie zagrożenia.

TERENY ZAMKNIĘTE

W granicach gminy Trzcianko-Zdrój nie wyznacza się obiektów i terenów zamkniętych w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 18 lipca 2003 r. w sprawie terenów zamkniętych niezbędnych dla obronności państwa (Dz. U. Nr 141 z 2003 r., poz. 1368).

TERENY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI

W zagospodarowaniu terenu, w tym realizacji infrastruktury technicznej należy uwzględniać obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, na których mogą zostać

wprowadzone obostrzenia w sposobie użytkowania i zagospodarowania terenu określone przepisami ustawy Prawo wodne. Orientacyjny zasięg obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi pokazano na mapie studium.

4.4. RODZAJ I ZAKRES DALESZYCH PRAC PLANISTYCZNYCH

4.4.1. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W granicach obszarów wskazanych do opracowania planów miejscowych działalność inwestycyjna odbywa się na podstawie ustaleń tych planów.

Dopuszcza się możliwość wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu bez konieczności sporządzenia planu miejscowego [art.13 ust.1 pkt 4] dla lokalizacji pojedynczych obiektów i urządzeń, stanowiących uzupełnienie istniejącego zainwestowania i nie naruszających struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru oraz generalnych zasad zagospodarowania ustalonych w Studium [z dniem wejścia w życie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy], zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ([t.j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 199](#)).

Ze względu na istniejące uwarunkowania oraz przepisy szczególne ustala się potrzebę opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów:

- Miasta:
 - dla nowych terenów zabudowy mieszkaniowej i mieszkalno - usługowej w celu prowadzenia skoncentrowanego budownictwa mieszkaniowego
 - dla terenów rozwoju działalności gospodarczej
 - dla terenów objętych strefą “A” ochrony konserwatorskiej [plan rewitalizacji obszaru historycznego]
- Miejscowości:
 - wymagających uporządkowania zabudowy,
 - o zabytkowym układzie historycznym
 - o funkcji ośrodków pomocniczych dla miasta Trzcianko-Zdrój.

Są to miejscowości: Góralce, Piaseczno, Stołeczna.

- Dla terenów rozwoju funkcji turystycznej – Ostrzeszów .
- Dla obszarów wyznaczonych pod lokalizację elektrowni wiatrowych [wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w budowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu z uwagi na lokalizację elektrowni wiatrowych z niezbędną infrastrukturą techniczną](#)

ustala się konieczność opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, na etapie którego ustalone zostaną parametry, sposoby oznakowania oraz zasady lokalizacji siłowni wiatrowych. Przy tworzeniu planów miejscowych należy określić wpływ lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych na podlegające ochronie prawnej oraz wyznaczone do ochrony obszary i obiekty przyrodnicze, a także

na krajobraz kulturowy gminy. Należy określić również ich wpływ na wyznaczone obszary Natura 2000 oraz potencjalne obszary siedliskowe Natura 2000. W planach miejscowych należy uwzględnić wnioski z przeprowadzonych analiz środowiskowych, w tym w szczególności z monitoringu przedinwestycyjnego i zredagowanej na jego podstawie Prognozie oddziaływania na środowisko, zawierającej zalecenia i wnioski w zakresie ingerencji działań inwestycyjnych w środowisko a także wskazania terenów bezwzględnie chronionych przed zainwestowaniem.

Realizacja inwestycji polegającej na budowie zespołów elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, mimo ich oddziaływania na przestrzeń i sposób jej zagospodarowania, nie została dotychczas w sposób szczególny rozwiązana w przepisach prawa. W przypadku wejścia w życie stosownych przepisów realizacja inwestycji będzie odbywać się na ich podstawie.

Niezależnie od powyższego przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dotyczących lokalizacji elektrowni wiatrowych należy uwzględnić następujące wytyczne:

- minimalna odległość wież elektrowni wiatrowych od zabudowy mieszkaniowej musi spełniać wymagania norm hałasowych - poza zasięgiem maksymalnej izofony określonej w przepisach odrębnych; ostatecznie minimalna odległość od zabudowy będzie wynikać od usytuowania siłowni wiatrowych i budynków względem stron świata oraz z wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko;*
- minimalna odległość od rezerwatów fauny, flory – według przepisów odrębnych w tym zakresie;*
- minimalna odległość od skraju zwartych kompleksów leśnych - 200 m,*
- minimalna odległość od rzek i jezior o powierzchni do 10 ha (odległość ta nie dotyczy śródpolnych oczek wodnych) - 200 m,*
- minimalna odległość od zbiorników wodnych o powierzchni powyżej 10 ha - 500 m,*
- zapewnienie dojazdu do wież siłowni wiatrowych oraz stacji transformatorowych w celu przeprowadzenia prac eksploatacyjnych lub usuwania awarii,*
- budowę przesyłowych linii energetycznych,*
- zachowanie wymaganych odległości od istniejących linii napowietrznych najwyższych, wysokich i średnich napięć - zgodnie z obowiązującymi przepisami branżowymi,*
- zachowanie odległości od dróg powiatowych oraz drogi krajowej i linii kolejowych - 100 m,*
- zachowanie odległości od istniejących i projektowanych sieci gazowych wysokiego i średniego ciśnienia zgodnie z obowiązującymi przepisami branżowymi,*
- obiekty o wysokości 100 m i wyższe, stanowiące przeszkody lotnicze, muszą być wyposażone w znaki przeszkodowe, a ich lokalizacje zgłaszane organom nadzoru lotnictwa cywilnego,*
- obiekty o wysokości 50 m i wyższe, stanowiące przeszkody lotnicze, muszą być wyposażone w znaki przeszkodowe [regulowane właściwymi w tym zakresie*

- przepisami], a ich lokalizacje zgłaszane organom nadzoru lotnictwa wojskowego przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę;*
- *opracowanie do lokalizacji farmy wiatrowej studium krajobrazowego z uwzględnieniem powiązań widokowych.*

Kolejność opracowania w/w planów ustala się wg potrzeb.

4.4.2. OBSZARY, DLA KTÓRYCH ISTNIEJE OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

- dla terenu Starego Miasta wpisanego do rejestru zabytków.
- Obszary stanowiące tereny górnicze, zgodnie z przepisami ustawy [z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze \(t.j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 196\)](#).
- Grunty rolne i leśne przeznaczane na cele nierolnicze, zgodnie z Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 3 lutego 1995 r. [t.j.: Dz. U. z 2013 r. poz.1205](#)).

4.4.3. OBSZARY REALIZACJI PROGRAMÓW WOJEWÓDZKICH I ZADAŃ RZĄDOWYCH

Brak jest obecnie programów zawierających zadania rządowe, służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, odnoszących się do terenu gminy Trzcianko-Zdrój, nie istnieje więc obowiązek sporządzenia planów w tym zakresie.

4.4.4. ZADANIA LOKALNE

Obowiązek będzie dotyczył m.in. realizacji obiektów i systemów infrastruktury komunalnej technicznej, infrastruktury społecznej - budowy szkół, obiektów ochrony zdrowia, placówek opiekuńczych i wychowawczych, realizacji usług sakralnych, zakładania cmentarzy.

4.4.5. ZADANIA PONADLOKALNE

- Uszanowanie istniejących uwarunkowań przyrodniczych regionu w jego rozwoju gospodarczym
- Ochrona obszaru chronionego krajobrazu
- Reaktywowanie funkcji lecznictwa uzdrowiskowego - wykonanie badań przydatności surowca peloidowego dla potrzeb przyrodolecznictwa, określenie

zasobów ilościowych i jakościowych surowca i sprecyzowanie możliwości eksploatacji wód mineralnych

- Ochrona obiektów i układów zabytkowych
- Modernizacja drogi nr 26
- Realizacja systemu gazyfikacji gminy
- Uszczegółowienie przebiegu ścieżek rowerowych:
 1. Banie - Strzeszów - Trzcińsko-Zdrój - Mieszkowice
 2. Chojna – Gogolice – Stołeczna – Myślubórz

4.4.6. ZAKRES OPRACOWAŃ UZUPEŁNIAJĄCYCH

- Określenie potrzeb kompleksowych usług dla miejscowości o funkcji ośrodków pomocniczych miasta Trzcińsko-Zdrój.
Są to miejscowości: Góralice, Piaseczno, Stołeczna
- Opracowanie planów uporządkowania zabudowy dla miejscowości o zabytkowym układzie historycznym: Góralice, Strzeszów, Chełm Górny, Piaseczno
- Opracowanie i zatwierdzenie dokumentacji stref ochronnych ujęć wody
- Opracowanie określające formy prawne projektowanych terenów ochrony środowiska
- Wykonanie analizy geologiczno - ekonomicznej opłacalności wydobycia surowców ilastych dla produkcji ceramiki budowlanej
- Opracowanie dokumentacji geologicznej dla określenia wielkości złoża kruszywa i możliwości wykorzystania tych zasobów – wyrobisko na zachód od Drzesza
- Program uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej dla podtrzymania klasy czystości wód
- Opracowanie hydrogeologiczne określające strefy o wysokich zasobach wód podziemnych
- Opracowanie programu promowania gminy dla rozwoju turystyki

Z uwagi na wartości kulturowe gminy Trzcińsko-Zdrój ustala się obowiązek opracowania studium krajobrazowego w zakresie panoram i osi widokowych, występujących w rejonie planowanej lokalizacji elektrowni wiatrowych, określającego lokalizację elektrowni wiatrowych, ich ilości i wielkości oraz planowane miejsca posadowienia

C. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ

Przyjęte rozwiązania i ustalenia zostały zainicjowane Uchwałą Nr XII/164/2012 Rady Miejskiej w Trzcianku-Zdroju z dnia 05 marca 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzcianko-Zdrój. Przedmiotem zmiany jest przeznaczenie terenów w obrębach ewidencyjnych Strzeszów i Czarnołęka na cele lokalizacji elektrowni wiatrowych z infrastrukturą towarzyszącą i strefą oddziaływania. Część strefy oddziaływania obejmuje tereny położone w Gminie Chojna [obręb ewidencyjny Kamienny Jaz i Grzybno]. Dla tej części strefy oddziaływania rozpoczęto również procedurę planistyczną zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojna.

Część obszaru opracowania znajduje się w granicach otuliny Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, jednak obszar zmiany Studium nie znajduje się w granicach obszarów Natura 2000, w stosunku do których znajduje się w następujących odległościach:

- ok. 11 00 m od granicy obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Cedyńska” PLB320017*
- ok. 900 m od granicy obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Witnicko – Dębniańska” PLB320015*
- ok. 1650 m od granicy obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Gogolice – Kosa” PLH320038*
- ok. 1000 m od granicy obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Dolina Tywy” PLH320050*
- ok. 10 000 m od granicy obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Odry” PLB320003*
- ok. 10 300 m od granicy obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Dolina Odra” PLH320037.*

Rozwój energetyki odnawialnej stanowi element rozwoju zrównoważonego. Potrzeba rozwoju produkcji energii ze źródeł odnawialnych wynika z konieczności ograniczenia emisji z procesów spalania paliw energetycznych, wyczerpywania się zasobów paliw kopalnych i coraz mniej korzystnych ekonomicznie warunków ich pozyskiwania. Istotne znaczenie mają również zobowiązania międzynarodowe Polski w zakresie ochrony powietrza, zwłaszcza wynikające z Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu oraz Protokół z Kioto do tej konwencji, który zobowiązuje Polskę do redukcji gazów cieplarnianych, a tym samym Minister Gospodarki zobowiązał zakłady energetyczne do zakupu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Udział ten zwiększany jest z każdym rokiem i ma osiągnąć 15% w 2020 r.

Budowa elektrowni wiatrowej lub parku elektrowni wiatrowych ze względu na duże gabaryty, obecność elementów ruchomych, możliwe zakłócenia elektromagnetyczne i hałas w trakcie pracy, a także uwarunkowania przyrodnicze, kulturowe, walory turystyczno-wypoczynkowe, wymaga uwzględnienia w procesie inwestycyjnym szeregu zagadnień.

Problematyka lokalizacji i budowy siłowni wiatrowych jak dotychczas nie jest ściśle skodyfikowana w prawie polskim.

Lokalizacja elektrowni wiatrowych na terenie gminy jest możliwa, pod warunkiem uwzględnienia uwarunkowań z tym związanych, opracowania do każdego obszaru lokalizacji elektrowni wiatrowych Studium wpływu siłowni wiatrowych na krajobraz z uwzględnieniem powiązań widokowych, sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i uzyskania wszystkich niezbędnych uzgodnień.

W celu ochrony obszarów przyległych do terenów lokalizacji elektrowni wiatrowych, w Studium zapisano konieczność opracowania planów miejscowych dla obszarów obejmujących tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefą oddziaływania elektrowni na tereny działek sąsiednich, gdzie będzie obowiązywała ograniczona możliwość lokalizacji zabudowy. Na terenach strefy ochronnej związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu odległość istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz wyznaczonych w Studium stref osadniczych i terenów przeznaczonych pod zabudowę na stały pobyt ludzi od wieży siłowni wiatrowej, będzie każdorazowo ustalana w wyniku opracowania specjalistycznych opracowań przyrodniczych i środowiskowych badających wpływ siłowni wiatrowych na środowisko w odniesieniu do poziomu hałasu w porze nocnej i dziennej.

Dopuszcza się realizację nowej zabudowy mieszkaniowej jedynie poza zasięgiem minimalnej izofony określonej w przepisach odrębnych; ostatecznie minimalna odległość od zabudowy będzie wynikać z oceny oddziaływania na środowisko.

Mimo iż obszar opracowania niniejszej zmiany Studium nie znajduje się w granicach obszarów Natura 2000, to realizacja planowanej farmy wiatrowej musi uwzględniać również warunki wynikające z częściowego położenia gminy Chojna w granicach obszarów Natura 2000 oraz obszarów siedlisk proponowanych do objęcia ochroną.

Na terenie objętym zmianą Studium występują stanowiska archeologiczne, objęte ochroną konserwatorską, dla których obowiązują nakazy i zakazy zgodne z przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.

Lokalizacja farmy wiatrowej będzie miała też wymiar ekonomiczny dla gminy (inwestor będzie płacił podatki przez dwudziestoletni okres ich użytkowania).

W tekście Studium wprowadzono dodatkowe zapisy w zakresie rozwoju telekomunikacji, które wynikają z ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych [Dz. U. Nr 106 poz.675].

Procedura opracowania zmiany studium spełnia wymogi ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (t.j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 199) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Uwzględniono również obowiązujące od 18 listopada 2009 r. przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale

społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zmianą) i po uzgodnieniu z odpowiednimi organami zakresu sporządzono Prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń studium w zakresie wprowadzonej zmiany.

D. ZAŁĄCZNIKI

1. WYKAZ ZABYTKÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ KONSERWATORSKĄ

1.1. OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

MIASTO

1. Teren Starego Miasta - numer rejestru zabytków 39, decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, z dnia 22.04.1955 r., nr Kl.V.0/18/55.
2. Mury obronne wraz z basztami i bramami - nr rej. 396, decyzja z dnia 18.11.1963 r., nr Kl.20/22/63.
3. Kościół pw. Nieustającej Pomocy - nr rej. 159, decyzja z dnia 1.08.1956 r., nr Kl.V.0/161/56.
4. Ratusz - nr rej. 99, decyzja z dnia 15.05.1956 r., nr Kl.V.0/87/56.
5. Budynek poczty - Rynek 3 - nr rej. 1254, decyzja z dnia 21.12.1993 r., nr PSOZ/Sz-n/III/5340/235/93.
6. Dawny Dom Zdrojowy – nr rej. 112, decyzja z dnia 8.01.2003 r. DZ-4200/9/O/03.
7. Dawny Park Zdrojowy – nr rej. 112, decyzja z dnia 8.01.2003 r. DZ-4200/9/O/03
8. Kamienica, ul. Kościuszki 1 – nr rej. 247, decyzja z dnia 30.12.2005 r. DZ-4200/61/O/05.
9. Budynek mieszkalny, ul. 2 lutego 20 – nr rej. 546, decyzja z dnia 23.12.2009 r. DZ-140/32/K/09.

10. *Dom mieszkalny ob.przedszkole /otoczenie/, ul.Kościuszki 7, nr rej. 642, decyzja z dnia 06.07.2010 r. DZ-4140/18-02/AR/2010.*
11. *Szkoła /otoczenie/, ul.2-go Lutego 3 – nr rej. 643, decyzja z dnia 06.07.2010 r. DZ-4140/19-02/AR/2010.*

GMINA

1. Chelm Dolny

- Kościół z XIII w., nr rej. 110, decyzja Kl.V.-0/104/56 z dnia 30.07.1956 r.;
- kuźnia wraz z powozownią XIX - XX w., nr rej. 882, decyzja Kl.I.5340/3/80 z dnia 16.06.1980 r.;
- park dworski z XIX w., nr rej. 934, decyzja Kl.I.5340/56/80 z dnia 4.12.1980 r.;
- cmentarz przykościelny – nr rej. 241, decyzja DZ-4200/27/O/05 z dnia 12.12.2005 r.

2. Chelm Górny

- Park dworski z XIX w., nr rej. 935, decyzja Kl.I.5340/57/80 z dnia 4.12.1980 r.;
 - dwór 1904 r., nr rej. 1172, decyzja Kl.I.5340/217/90 z dnia 19.12.1990 r.
-

3. Dobropole

- Pałac XVIII w., nr rej. 172, decyzja KI.V.-0/180/56 z dnia 24.10.1956 r.;
- park XVIII - XIX w., nr rej. 172, decyzja KI.V.-0/180/56 z dnia 24.10.1956 r.;
- kościół **MB Różańcowej**, nr rej. 316, decyzja KI.V.-0/69/58 z dnia 12.09.1958 r.

4. Gogolice

- Kościół **MB Częstochowskiej** XIII, XVIII w., nr rej. 120, decyzja KI.V.-0/116/56 z dnia 27.07.1956 r.;

- *Dwór, obora, stajnia, dziedziniec gospodarczy, nr rej. 759, decyzja DZ-4140/49-3/AR/2010 z dnia 08.11.2010 r.*

- park podworski, nr rej. 801, decyzja KL.I.5340/8/77 z dnia 21.07.1977 r.

5. Góralice

- Kościół, nr rej. 491, decyzja KI.20/24/65 z dnia 22.12.1965 r.

6. Piaseczno

- Park podworski XVIII w., nr rej. 307, decyzja KI.V.-0/59/58 z dnia 9.07.1958 r.;
- Kościół **Wniebowzięcia NMP**, nr rej. 395, decyzja KI.20/21/63 z dnia 18.11.1963 r.

7. Rosnowo

- Kościół **Chrystusa Króla** XIII, XVIII w., nr rej. 147 decyzja KI.V.-0/146/56 z dnia 31.07.1956;
- park **dworski**, nr rej. 936, decyzja KL.I.5340/58/80 z dnia 5.12.1980 r.

8. Stoleczna

- Park dworski XIX w., nr rej. 305, decyzja KI.V.-0/61/58 z dnia 5.05.1958 r.;
- Kościół **NSPJ**, nr rej. 317, decyzja KI.V.-0/7/58 z dnia 12.09.1958 r.;
- pałac z 1892 r., nr rej. 1007, decyzja KI.III.5340/34/87 z dnia 13.07.1987 r.

9. Strzeszów

- Kościół **Narodzenia NMP** XIII w., nr rej. 184, decyzja KI-B-0/160/56 z dnia 1.08.1956 r.

1.2. OBIEKTY **UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW**

MIASTO

Budynki przy ulicach:

- Chojnickiej nr-y: 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17 oraz zespół stodół [usytuowanych po obu stronach ulicy].
- Cmentarnej nr-y: 1 [wraz z bud. gospodarczym], 4 [wraz z bud. gospodarczym], 5, 7 [bud. gospodarczy], 13 [wraz z bud. gospodarczym],
- młyn [pod nr-em 3].
- Dworcowej nr-y: 2, 3, 5 [wraz z bud. gospodarczym], 9, 11, 13, 17, 19, 21, 23, 26, 27, 29, 31, 39, 41 oraz zespół budynków dworca kolejowego [wraz z wieżą wodną].
- Kościelnej nr-y: 1, 3, 5.

- Kościuszki nr-y: 2, 3, 4, 5, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 28, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 39, 41, 43, 45, 46.
- Krótkiej nr-y: 1 [bud. gospodarczy], 5.
- 2-go Lutego nr-y: 2, 3 [szkoła], 8, 12, 14, 16, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 44, 46.
- 9-go Maja nr-y: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 28, 30, 31.
- Mickiewicza nr 4 [wraz z zespołem bud. gospodarczych].
- Murarskiej nr 1 [trafostacja].
- Polnej nr-y: 6, 8, 10, 16, 18, 20, 22.
- Rynek nr-y: 2, 4, 5 [wraz z bud. gospodarczym na zapleczu], 7, 8, 9, 12, 13, 14.
- Sienkiewicza nr-y: 2, 2a [bud. gospodarczy], 4, 10, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 28, 29, 33, 36, 37, 38, 40, 42, 47, 49, 51.
- Sojuszników nr-y: 1, 4, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 30.
- Wodnej nr 3 [posterunek policji].
- Wolności nr 3.
- Cmentarz komunalny założony na terenie cmentarza ewangelickiego, przy ul. Cmentarnej; teren cmentarza wraz z kaplicą cmentarną, kaplicą grobową, murem ogrodzeniowym z bramką, zielen.

GMINA

1. Babin

- Stodoła pofolwarczna, kam./ceg., koniec XIX w.;
- obora pofolwarczna, kam./ceg., koniec XIX w.;
- spichlerz pofolwarczny, murowany, lata 20-ste XX w.

2. Chełm Dolny

- Kościół z XIII, XIX w.;
- kaplica przykościelna, XIX w.;
- bramka cmentarna, XIX w.;
- bramka cmentarna, XIX w.;
- cmentarz poewangelicki, XIX w.;
- park podworski, XIX w.;
- kuźnia pofolwarczna, XIX w.;
- budynek stod. - inwentarski pofolwarczny, XIX w.;
- budynek inwentarski pofolwarczny, XIX w.;
- dom mieszkalny nr 2, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 3, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 6, XIX/XX w.;
- budynek gospodarczy nr 6, XIX w.;
- dom mieszkalny nr 12, XIX w.

3. Chełm Górny

- Dwór nr 4 z 1904 r.;
-

- brama wjazdowa, XIX w.;
- stajnia - wozownia, XIX/XX w.;
- stajnia, XIX w.;
- magazyn paszowy z 1902 r.;
- budynek inwentarski z 1901 r.;
- obora, początek XX w.;
- stodoła, koniec XIX w.;
- dwie owczarnie, koniec XIX w.;
- płatkarnia, XIX w.;
- wieża ciśnień, XIX/XX w.;
- remiza, lata 20-ste;
- dwa budynki gospodarcze, XX w.;
- rządówka, XX w.

4. Dobropole

- Kościół filialny z 1766 r.;
- park krajobrazowy, XVIII - XIX w.;
- pałac [ruina] z 1760 - 70 r.;
- cmentarz poewangelicki, XVIII w.;
- dom mieszkalny nr 1, początek XX w.;
- budynek gospodarczy nr 1, początek XX w.;
- stodoła nr 1, początek XX w.;
- dom mieszkalny nr 6, XIX w.;
- dom mieszkalny nr 7, XX w.;
- dom mieszkalny nr 12, XX w.;
- dom mieszkalny nr 14, XIX w.;
- dom mieszkalny nr 15, XIX w.;
- budynek mieszkalny nr 19, XIX w.;
- budynek gospodarczy, koniec XIX w.;
- budynek stod. - inw. nr 21, XIX w.;
- dom mieszkalny nr 22, XIX w.

5. Gogolice

- Kościół, XIII, XVIII w.;
 - cmentarz przykościelny, XVI w.;
 - dwór z 1845 r.;
 - park podworski, XIX w.;
 - stajnia - magazyn z 1912 r.;
 - obora, XIX/XX w.;
 - dom mieszkalny nr 1, XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 2, XIX w.;
 - budynek gospodarczy nr 15, XIX/XX w.;
 - dom mieszkalny nr 30, XX w.;
-

- dom mieszkalny nr 32, XX w.;
- budynek gospodarczy nr 32, XIX/XX w.

6. Góralice

- Kościół parafialny, XIII/XIV, XIX w.;
 - cmentarz przykościelny, XVI w.;
 - cmentarz komunalny, XIX w.;
 - kapliczka przydrożna, XX w.;
 - plebania, XIX w.;
 - budynek inwent. - stodoła, XIX w.;
 - stacja PKP, początek XX w.;
 - kuźnia, początek XX w.;
 - budynek inwent. - magaz., początek XX w.;
 - dom mieszkalny nr 16, XIX/XX w.;
 - dom mieszkalny nr 17, XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 21, XIX w.;
 - Szkoła nr 31, początek XX w.;
 - dom mieszkalny nr 32, początek XX w.;
 - dom mieszkalny nr 42, XIX/XX w.;
 - dom mieszkalny nr 44, koniec XIX w.;
 - budynek inwent. nr 44, koniec XIX w.;
 - stodoła nr 44 z 1895 r.;
 - budynek inwent. nr 44, XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 45, koniec XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 51, koniec XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 58, początek XX w.;
 - budynek inwent. nr 58, początek XX w.;
 - stodoła nr 58, koniec XIX w.;
 - stodoła nr 60, koniec XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 63, początek XX w.;
 - dom mieszkalny nr 64, XIX/XX w.;
 - budynek gospodarczy nr 64, XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 67, koniec XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 74, koniec XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 75, koniec XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 80, XIX/XX w.;
 - budynek inwent. - stodoła nr 80, XIX/XX w.;
 - budynek mieszkalny nr 82, początek XX w.;
 - dom mieszkalny nr 83, XIX/XX w.;
 - dom mieszkalny nr 89, XIX/XX w.;
 - dom mieszkalny nr 92, XIX/XX w.;
 - dom mieszkalny nr 94, początek XX w.;
-

- dom mieszkalny nr 97, początek XX w.;
- budynek mieszkalny, początek XX w.

7. Górczyn

- Stodoła pofolwarczna, koniec XIX w.;
- budynek inwent. - stodoła, XIX w.

8. Klasztorne

- Dom mieszkalny, początek XX w.;
- stajnia pofolwarczna, koniec XIX w.;
- stajnia pofolwarczna, koniec XIX w.;
- budynek inwent. - stodoła, koniec XIX w.;
- stodoła pofolwarczna, koniec XIX w.;
- budynek inwent. - stodoła, koniec XIX w.;
- budynek inwent. - stodoła, XIX w.;
- gorzelnia pofolwarczna, koniec XIX w.;
- stajnia pofolwarczna, koniec XIX w.

9. Piaseczno

- Kościół filialny, XIII/XIV, XVIII w.;
 - cmentarz przykościelny, XVI w.;
 - cmentarz komunalny, początek XX w.;
 - park podworski, XVIII - XIX w.;
 - magazyn, początek XX w.;
 - obora, początek XX w.;
 - obora, początek XX w.;
 - szkoła, początek XX w.;
 - dom mieszkalny nr 3, początek XX w.;
 - stodoła nr 3, koniec XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 4, początek XX w.;
 - dom mieszkalny nr 5, początek XX w.;
 - budynek inwent. nr 5, koniec XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 6, koniec XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 7, początek XX w.;
 - stodoła nr 7, koniec XIX w.;
 - budynek inwent., XIX/XX w.;
 - dom mieszkalny nr 27, początek XX w.;
 - dom mieszkalny nr 43, początek XX w.;
 - budynek gospodarczy nr 43, początek XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 44, XIX/XX w.;
 - stodoła nr 44, koniec XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 45, XIX/XX w.;
 - stodoła nr 45, koniec XIX w.;
 - dom mieszkalny nr 50, koniec XIX w.;
-

- dom mieszkalny nr 51, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 52, koniec XIX w.;
- budynek gospodarczy, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 56, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 58, koniec XIX w.;
- budynek gospodarczy nr 58, koniec XIX w.

10. Rosnowo

- Kościół, XIII, XVIII w.;
- cmentarz przykościelny, XVI w.;
- bramka w murze przykościelnym, XIX w.;
- park krajobrazowy, XVIII - XIX w.;
- spichlerz z bramką przeję., koniec XIX w.;
- budynek inwent., koniec XIX w.;
- stodoła, koniec XIX w.;
- klub wiejski, początek XX w.;
- dom mieszkalny nr 3, początek XX w.;
- dom mieszkalny nr 7, początek XX w.;
- dom mieszkalny nr 9, koniec XIX w.;
- budynek gospodarczy nr 9, koniec XIX w.;
- budynek mieszkalny, inwent. nr 10, początek XX w.;
- dom mieszkalny nr 11, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 17, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 18, początek XX w.;
- dom mieszkalny nr 19, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 21, początek XX w.;
- dom mieszkalny nr 23, początek XX w.;
- dom mieszkalny nr 28, koniec XIX w.;
- budynek mieszk. - inwent. nr 29 z 1889 r.;
- dom mieszkalny nr 32, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 40, XIX/XX w.

11. Smuga

- Stodoła nr 3, koniec XIX w.;
- stajnia nr 3, koniec XIX w.;
- spichlerz nr 3, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 6, początek XX w.

12. Stoleczna

- Kościół, XV, XVIII w.;
 - bramka w murze przykościelnym, druga połowa XIX w.;
 - cmentarz przykościelny, XVI w.;
 - pałac, 1892 r.;
 - park pałacowy, XIX w.;
-

- stodoła, początek XX w.;
- stajnia, XIX/XX w.;
- magazyn, koniec XIX w.;
- obora, koniec XIX w.;
- magazyn, 1901 r.;
- obora, koniec XIX w.;
- obora, koniec XIX w.;
- budynek gospodarczy nr 32, koniec XIX w.;
- budynek szkolno - magaz. nr 34, początek XX w.

13.Strzeszów

- Kościół, XIII/XVIII, XIX w.;
- bramka w murze cmentarnym, druga połowa XIX w.;
- klub wiejski, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 3 z 1846 r.;
- dom mieszkalny nr 4, koniec XIX w.;
- stodoła nr 4, XIX w.;
- dom mieszkalny nr 5 z 1908 r.;
- dom mieszkalny nr 8, początek XX w.;
- dom mieszkalny nr 9, koniec XIX w.;
- stodoła nr 9, XIX w.;
- budynek inwent. nr 9, XIX/XX w.;
- budynek inwent. nr 9, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 10, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 11, XIX w.;
- budynek mieszk. - inwent. nr 13, XIX/XX w.;
- plebania nr 14, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 15, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 16, koniec XIX w.;
- stodoła nr 16, XIX w.;
- budynek inwent. nr 16, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 17, XIX w.;
- dom mieszkalny nr 20, XIX/XX w.;
- budynek gospodarczy nr 20, XIX/XX w.;
- stodoła nr 20, XIX w.;
- budynek inwent. nr 20, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 21, XIX w.;
- stodoła nr 21, XIX w.;
- dom mieszkalny nr 31, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 33, XIX/XX w.;
- budynek mieszk. - gosp. nr 34, początek XX w.;
- stodoła nr 34, początek XX w.;

- dom mieszkalny nr 36, XIX w.;
- budynek inwent. nr 36, XIX w.;
- dom mieszkalny nr 37, koniec XIX w.;
- budynek inwent. nr 37, XIX/XX w.;
- dom mieszkalny nr 39, XIX w.;
- dom mieszkalny nr 40, XIX w.;
- budynek inwent. nr 40, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 41, koniec XIX w.;
- budynek inwent. nr 41, koniec XIX w.;
- budynek mieszk. - inwent. nr 43, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 44, początek XX w.;
- dom mieszkalny nr 45, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 48, koniec XIX w.;
- budynek inwent. nr 48, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 49, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 50, początek XX w.;
- dom mieszkalny nr 51, początek XX w.;
- dom mieszkalny nr 52, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 53, XIX/XX w.;
- budynek gospodarczy nr 53, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 54, koniec XIX w.;
- budynek inwent. - stodoła nr 54, koniec XIX w.;
- budynek mieszk. - gosp. nr 57, początek XX w.

14. Tchórzno

- Cmentarz przykościelny, XIX w.;
- dwór, koniec XIX w.;
- stodoła pofolwarczna, koniec XIX w.;
- obora pofolwarczna, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 4, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 5, koniec XIX w.;
- budynek mieszk. - gosp. nr 7, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 10, początek XIX w.;
- dom mieszkalny nr 12, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 15, 1912 r.;
- dom mieszkalny nr 17, koniec XIX w.;
- dom mieszkalny nr 20, koniec XIX w.

15. Wesola

- Owczarnia, początek XX w.;
 - owczarnia, początek XX w.;
 - owczarnia, koniec XIX w.
-

2. WYKAZY STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH

2.1. WYKAZ RELIKTÓW I STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH OBJĘTYCH OCHRONĄ, W RAMACH STREFY “W.II.”:

1. Antoniewice, stan. 7 [AZP: 40-06/74]	12. Rosnowo, stan. 21 [AZP: 40-05/48]
2. Chełm Górny, stan. 1 [AZP: 42-06/1]	13. Smuga, stan. 2 [AZP: 40-06/73]
3. Chełm Dolny, stan. 11 [AZP: 42-06/14]	14. Tchórzno, stan. 5 [AZP: 41-07/2]
4. Chełm Dolny, stan. 12 [AZP: 42-06/15]	15. Tchórzno, stan. 7 [AZP: 41-07/4]
5. Dobropole, stan. 5 [AZP: 40-07/7]	16. Trzcińsko-Zdrój, stan. 11 [AZP: 40-06/12]
6. Dobropole, stan. 6 [AZP: 40-07/8]	17. Trzcińsko-Zdrój, stan. 12 [AZP: 40-06/13]
7. Góralice, stan. 7 [AZP: 40-06/38]	18. Trzcińsko-Zdrój, stan. 13 [AZP: 40-06/14]
8. Góralice, stan. 9 [AZP: 40-06/41]	19. Trzcińsko-Zdrój, stan. 14 [AZP: 40-06/15]
9. Piaseczno, stan. 18 [AZP: 41-06/35]	20. Trzcińsko-Zdrój, stan. 15 [AZP: 40-06/16]
10. Rosnowo, stan. 4 [AZP: 40-05/27]	21. Trzcińsko-Zdrój, stan. 58 [AZP: 40-06/91]
11. Rosnowo, stan. 15 [AZP: 40-05/38]	

2.2. WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH OBJĘTYCH OCHRONĄ, W RAMACH STREFY “W. III.”:

1. Antoniewice, stan. 1 [AZP: 40-06/66]	21. Chełm Górny, stan. 2 [AZP: 42-06/2]
2. Antoniewice, stan. 2 [AZP: 40-06/67]	22. Chełm Górny, stan. 3 [AZP: 42-06/3]
3. Antoniewice, stan. 3 [AZP: 40-06/68]	23. Chełm Górny, stan. 4 [AZP: 41-06/10]
4. Antoniewice, stan. 4 [AZP: 40-06/69]	24. Dobropole, stan. 1 [AZP: 40-06/125]
5. Antoniewice, stan. 5 [AZP: 40-06/70]	25. Dobropole, stan. 2 [AZP: 40-07/4]
6. Antoniewice, stan. 8 [AZP: 40-06/75]	26. Dobropole, stan. 3 [AZP: 40-07/5]
7. Brzeźniak, stan. 1 [AZP: 40-06/116]	27. Dobropole, stan. 4 [AZP: 40-07/6]
8. Brzeźniak, stan. 2 [AZP: 40-06/119]	28. Dobropole, stan. 7 [AZP: 40-07/9]
9. Brzeźniak, stan. 3 [AZP: 40-06/120]	29. Dobropole, stan. 8 [AZP: 40-07/10]
10. Brzeźniak, stan. 4 [AZP: 40-06/121]	30. Dobropole, stan. 9 [AZP: 40-07/11]
11. Chełm Dolny, stan. 1 [AZP: 42-06/4]	31. Dobropole, stan. 10 [AZP: 40-07/12]
12. Chełm Dolny, stan. 2 [AZP: 42-06/5]	32. Dobropole, stan. 11 [AZP: 40-07/13]
13. Chełm Dolny, stan. 3 [AZP: 42-06/6]	33. Dobropole, stan. 12 [AZP: 40-07/14]
14. Chełm Dolny, stan. 4 [AZP: 42-06/7]	34. Glinki Warnickie, stan. 1 [AZP: 42-06/16]
15. Chełm Dolny, stan. 5 [AZP: 42-06/8]	35. Gogolice, stan. 1 [AZP: 41-06/2]
16. Chełm Dolny, stan. 6 [AZP: 42-06/9]	36. Gogolice, stan. 2 [AZP: 41-06/3]
17. Chełm Dolny, stan. 7 [AZP: 42-06/10]	37. Gogolice, stan. 3 [AZP: 41-06/4]
18. Chełm Dolny, stan. 8 [AZP: 42-06/11]	38. Gogolice, stan. 6 [AZP: 41-06/6]
19. Chełm Dolny, stan. 9 [AZP: 42-06/12]	39. Gogolice, stan. 7 [AZP: 41-06/8]
20. Chełm Dolny, stan. 10 [AZP: 42-06/13]	40. Gogolice, stan. 8 [AZP: 41-06/9]
-

41. Góralice, stan. 1 [AZP: 40-06/32]
 42. Góralice, stan. 2 [AZP: 40-06/33]
 43. Góralice, stan. 3 [AZP: 40-06/34]
 44. Góralice, stan. 4 [AZP: 40-06/35]
 45. Góralice, stan. 5 [AZP: 40-06/36]
 46. Góralice, stan. 6 [AZP: 40-06/37]
 47. Góralice, stan. 8 [AZP: 40-06/40]
 48. Góralice, stan. 10 [AZP: 40-06/42]
 49. Góralice, stan. 11 [AZP: 40-06/43]
 50. Góralice, stan. 12 [AZP: 40-06/44]
 51. Góralice, stan. 13 [AZP: 40-06/45]
 52. Góralice, stan. 14 [AZP: 40-06/46]
 53. Góralice, stan. 15 [AZP: 40-06/47]
 54. Góralice, stan. 16 [AZP: 40-06/48]
 55. Góralice, stan. 17 [AZP: 40-06/49]
 56. Góralice, stan. 18 [AZP: 40-06/50]
 57. Góralice, stan. 19 [AZP: 40-06/51]
 58. Góralice, stan. 20 [AZP: 40-06/52]
 59. Góralice, stan. 21 [AZP: 40-06/53]
 60. Góralice, stan. 22 [AZP: 40-06/122]
 61. Góralice, stan. 23 [AZP: 40-06/123]
 62. Góralice, stan. 24 [AZP: 40-06/124]
 63. Góralice, stan. 26 [AZP: 40-06/127]
 64. Góralice, stan. 27 [AZP: 40-06/128]
 65. Góralice, stan. 28 [AZP: 40-06/129]
 66. Góralice, stan. 31 [AZP: 40-07/15]
 67. Góralice, stan. 31 [AZP: 40-06/40]
 68. Góralice, stan. 32 [AZP: 40-06/41]
 69. Góralice, stan. 33 [AZP: 39-06/42]
 70. Klasztorne, stan. 1 [AZP: 40-06/87]
 71. Klasztorne, stan. 2 [AZP: 40-06/92]
 72. Klasztorne, stan. 3 [AZP: 40-06/93]
 73. Klasztorne, stan. 4 [AZP: 40-06/94]
 74. Klasztorne, stan. 5 [AZP: 40-06/95]
 75. Klasztorne, stan. 6 [AZP: 40-06/96]
 76. Klasztorne, stan. 7 [AZP: 40-06/97]
 77. Klasztorne, stan. 8 [AZP: 40-06/98]
 78. Klasztorne, stan. 9 [AZP: 40-06/99]
 79. Klasztorne, stan. 11 [AZP: 40-06/118]
 80. Klasztorne, stan. 12 [AZP: 40-06/12]
 81. Piaseczno, stan. 1 [AZP: 41-06/11]
 82. Piaseczno, stan. 2 [AZP: 41-06/13]
 83. Piaseczno, stan. 3 [AZP: 41-06/14]
 84. Piaseczno, stan. 5 [AZP: 41-06/22]
 85. Piaseczno, stan. 6 [AZP: 41-06/23]
 86. Piaseczno, stan. 7 [AZP: 41-06/24]
 87. Piaseczno, stan. 8 [AZP: 41-06/25]
 88. Piaseczno, stan. 9 [AZP: 41-06/26]
 89. Piaseczno, stan. 10 [AZP: 41-06/27]
 90. Piaseczno, stan. 11 [AZP: 41-06/28]
 91. Piaseczno, stan. 12 [AZP: 41-06/29]
 92. Piaseczno, stan. 13 [AZP: 41-06/30]
 93. Piaseczno, stan. 14 [AZP: 41-06/31]
 94. Piaseczno, stan. 15 [AZP: 41-06/32]
 95. Piaseczno, stan. 16 [AZP: 41-06/33]
 96. Piaseczno, stan. 17 [AZP: 41-06/34]
 97. Rosnowo, stan. 5 [AZP: 40-05/28]
 98. Rosnowo, stan. 6 [AZP: 40-05/29]
 99. Rosnowo, stan. 7 [AZP: 40-05/30]
 100. Rosnowo, stan. 8 [AZP: 40-05/31]
 101. Rosnowo, stan. 9 [AZP: 40-05/32]
 102. Rosnowo, stan. 10 [AZP: 40-05/33]
 103. Rosnowo, stan. 11 [AZP: 40-05/34]
 104. Rosnowo, stan. 13 [AZP: 40-05/36]
 105. Rosnowo, stan. 16 [AZP: 40-05/39]
 106. Rosnowo, stan. 17 [AZP: 40-05/40]
 107. Rosnowo, stan. 18 [AZP: 40-05/41]
 108. Rosnowo, stan. 19 [AZP: 40-05/42]
 109. Rosnowo, stan. 20 [AZP: 40-05/47]
 110. Rosnowo, stan. 22 [AZP: 40-05/49]
 111. Rosnowo, stan. 23 [AZP: 40-05/50]
 112. Smuga, stan. 1 [AZP: 40-06/72]
 113. Smuga, stan. 3 [AZP: 41-06/1]
 114. Stołeczna, stan. 1 [AZP: 41-06/15]
 115. Stołeczna, stan. 2 [AZP: 41-06/16]
 116. Stołeczna, stan. 3 [AZP: 41-06/17]
 117. Stołeczna, stan. 4 [AZP: 41-06/18]
 118. Stołeczna, stan. 6 [AZP: 41-06/20]
 119. Strzeszów, stan. 1 [AZP: 40-06/6]
 120. Strzeszów, stan. 8 [AZP: 39-06/14]
 121. Strzeszów, stan. 9 [AZP: 39-06/15]
 122. Strzeszów, stan. 10 [AZP: 39-06/16]
-

123. Strzeszów, stan. 11 [AZP: 39-06/17]
 124. Strzeszów, stan. 12 [AZP: 39-06/18]
 125. Tchórzno, stan. 1 [AZP: 40-07/1]
 126. Tchórzno, stan. 2 [AZP: 40-07/2]
 127. Tchórzno, stan. 3 [AZP: 40-07/3]
 128. Tchórzno, stan. 4 [AZP: 41-07/1]
 129. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 1 [AZP: 40-06/1]
 130. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 2 [AZP: 40-06/2]
 131. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 3 [AZP: 40-06/3]
 132. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 4 [AZP: 40-06/4]
 133. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 5 [AZP: 40-06/5]
 134. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 6 [AZP: 40-06/7]
 135. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 7 [AZP: 40-06/8]
 136. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 8 [AZP: 40-06/9]
 137. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 9 [AZP: 40-06/10]
 138. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 10 [AZP: 40-06/11]
 139. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 16 [AZP: 40-06/17]
 140. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 17 [AZP: 40-06/18]
 141. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 18 [AZP: 40-06/19]
 142. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 19 [AZP: 40-06/20]
 143. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 20 [AZP: 40-06/21]
 144. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 21 [AZP: 40-06/22]
 145. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 22 [AZP: 40-06/23]
 146. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 23 [AZP: 40-06/24]
 147. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 24 [AZP: 40-06/25]
 148. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 25 [AZP: 40-06/26]
 149. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 26 [AZP: 40-06/27]
 150. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 27 [AZP: 40-06/28]
 151. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 28 [AZP: 40-06/29]
 152. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 29 [AZP: 40-06/30]
 153. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 30 [AZP: 40-06/31]
 154. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 31 [AZP: 40-06/39]
 155. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 32 [AZP: 40-06/54]
 156. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 33 [AZP: 40-06/55]
 157. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 34 [AZP: 40-06/56]
 158. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 35 [AZP: 40-06/57]
 159. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 36 [AZP: 40-06/58]
 160. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 37 [AZP: 40-06/59]
 161. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 38 [AZP: 40-06/60]
 162. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 39 [AZP: 40-06/61]
 163. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 41 [AZP: 40-06/63]
 164. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 42 [AZP: 40-06/64]
 165. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 43 [AZP: 40-06/65]
 166. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 44 [AZP: 40-06/76]
 167. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 45 [AZP: 40-06/77]
 168. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 46 [AZP: 40-06/78]
 169. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 47 [AZP: 40-06/79]
 170. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 48 [AZP: 40-06/80]
 171. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 49 [AZP: 40-06/81]
 172. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 50 [AZP: 40-06/82]
 173. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 51 [AZP: 40-06/83]
 174. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 52 [AZP: 40-06/84]
 175. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 53 [AZP: 40-06/85]
 176. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 54 [AZP: 40-06/86]
 177. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 55 [AZP: 40-06/88]
 178. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 56 [AZP: 40-06/89]
 179. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 57 [AZP: 40-06/90]
 180. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 59 [AZP: 40-06/100]
 181. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 61 [AZP: 40-06/102]
 182. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 63 [AZP: 40-06/104]
 183. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 64 [AZP: 40-06/105]
 184. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 65 [AZP: 40-06/106]
 185. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 66 [AZP: 40-06/107]
 186. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 67 [AZP: 40-06/108]
 187. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 68 [AZP: 40-06/109]
 188. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 69 [AZP: 40-06/110]
 189. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 70 [AZP: 40-06/111]
 190. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 71 [AZP: 40-06/112]
 191. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 72 [AZP: 40-06/113]
 192. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 73 [AZP: 40-06/114]
 193. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 74 [AZP: 40-06/115]
 194. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 77 [AZP: 40-05/43]
 195. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 78 [AZP: 40-05/44]
 196. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 79 [AZP: 40-05/45]
 197. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 80 [AZP: 40-05/46]
 198. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 81 [AZP: 40-05/51]
 199. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 82 [AZP: 40-05/52]
 200. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 83 [AZP: 40-05/53]
 201. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 84 [AZP: 40-05/54]
 202. Trzcieżsko-Zdrój, stan. 85 [AZP: 40-05/55]
-

203. Trzcianko-Zdrój, stan. 86 [AZP: 40-05/56]

204. Trzcianko-Zdrój, stan. 87 [AZP: 40-05/57]

205. Trzcianko-Zdrój, stan. 88 [AZP: 40-05/58]

206. Trzcianko-Zdrój, stan. 89 [AZP: 40-05/59]

207. Trzcianko-Zdrój, stan. 90 [AZP: 40-05/60]

208. Trzcianko-Zdrój, stan. 91 [AZP: 40-05/61]

209. Trzcianko-Zdrój, teren Starego Miasta
wpisany do rejestru zabytków pod nr 39,
decyzją nr Kl. V-0/18/55, z dnia 22.04.1955 r.]